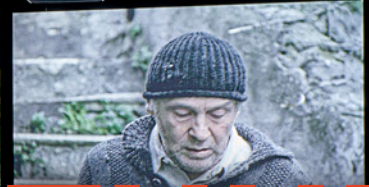

BESTUURS- VERSLAG 2019

BESTUUR VERSLAG 2019

Stichting Eye Filmmuseum

MISSIE

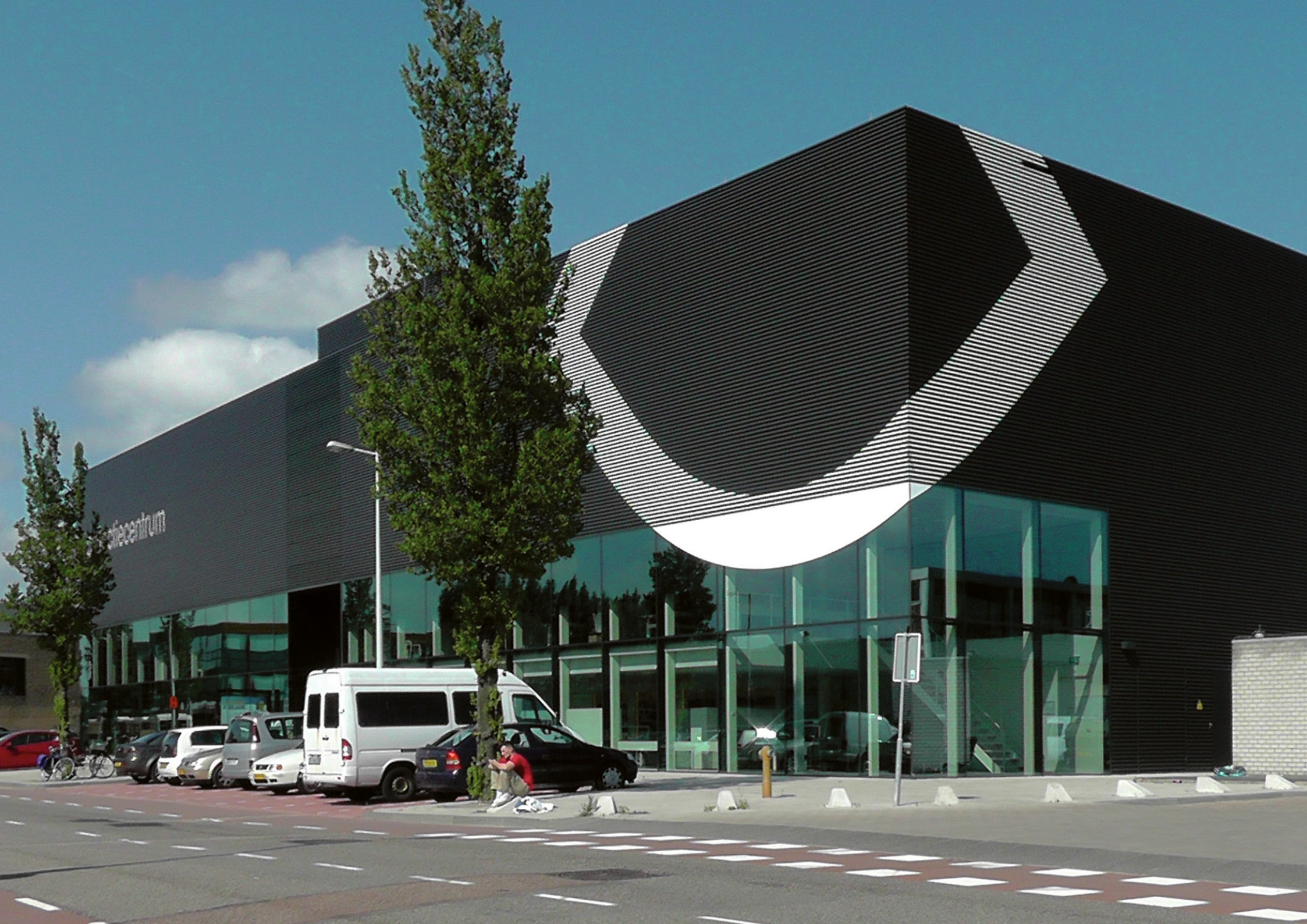
Eye is schatbewaarder, gids en pionier in de wereld van film en kunst van bewegend beeld.

VISIE

Eye wil wereldwijd toonaangevend zijn in de wijze waarop film binnen een museale context wordt bewaard en getoond.

We presenteren en conserveren film als kunst, vermaak, cultureel erfgoed en maatschappelijk document. Eye heeft niet alleen oog voor grote klassiekers en gevestigde namen, maar ook voor het onbekende en voor het experiment.

We maken ruimte voor nieuwe vergezichten en verwelkomen nieuwe perspectieven op film en (film)-geschiedenis en de kunst van het bewegend beeld.

INHOUD

6	Voorwoord	
9	1. Impact coronacrisis	
11	2. Collectie	
18	3. Presentatie	
38	4. Eye International / See NL – Films from The Netherlands	
45	5. Educatie	
51	6. Academische Activiteiten	
57	7. Development	
60	8. Marketing & communicatie	
63	9. Exploitatieresultaat en financiële positie	
70	10. Governance Code Cultuur, Code Diversiteit & Inclusie, Fair Practice Code	
75	11. Bijlagen	
76	1	Academische activiteiten in het buitenland
78	2	Activiteitenverslag ICB-projectsubsidie – Programma Buitenlandse Bezoekers
80	3	Kwantitatief overzicht en financiële rapportage Buitenlandse Bezoekers
81	4	Resultaten Archival Loans
83	5	Nevenfuncties leden Raad van Toezicht
84	6	Nevenfuncties bestuurder Sandra den Hamer

VOORWOORD

VOORWO

Op het moment dat we deze inleiding schrijven, staat de wereld stil. Hoe contraire aan het beeld dat in dit jaarverslag geschetst wordt van Eye als een dynamisch museum volop in beweging, vol met film- en cultuurliefhebbers. Een levendig instituut met een – eerlijk gezegd – bijna overvloedig palet aan activiteiten op het gebied van verzamelen, restaureren, presenteren en promoten van film en filmcultuur in Nederland en ver daarbuiten. De Raad van Toezicht en de directie van Eye kijken met tevredenheid terug op het jaar 2019 en zijn alle Eye-ers zeer dankbaar voor hun gepassioneerde en onovertroffen inzet, betrokkenheid en deskundigheid.

Al vroeg in het jaar in februari werden we aangenaam verrast op het Goed Geld Gala van de BankGiro Loterij, waar we voor het project *Ontdek de Schatkamer van Eye* een cheque van €602.000 in ontvangst mochten nemen. Ter gelegenheid van de 75e verjaardag van Eye in 2021, zal gedurende een lange periode op 50 grote digitale schermen door het hele land (pleinen, stations) iedere drie minuten een ‘film-juweel’ uit de collectie van Eye vertoond worden. Tegelijkertijd zal de collectie online breder toegankelijk gemaakt worden met een nieuw streaming platform, de Eye Film Player.

Zoals elk jaar reisden ook in 2019 talloze juwelen uit de collectie van Eye – vaak in mooi gerestoreerde versies – door het hele land en over de wereld. Van nieuwe Nederlandse films op internationale festivals, klassiekers in de Nederlandse filmtheaters, gerestoreerde titels op internationale archieffestivals en natuurlijk fonkelnieuwe restauraties in eigen huis, zoals het Eric de Kuyper programma begin 2019. Ook zijn films en fragmenten uit de collectie

gretig gebruikt door andere musea (bijv. *Modern Perspectives* in het Stadsarchief) of in werk van hedendaagse makers, zoals Sandra Beerends die voor haar meesterlijke film *Ze noemen me Baboe* rijkelijk putte uit onze Nederlands- Indië collectie. Of zoals Eye’s Artist-in-Residence Aimée Zita Lemo, die de rafelranden van het archief onderzocht en intrigerend nieuw werk maakte met de collectie *Bits & Pieces*.

We presenteerden goed bezochte tentoonstellingen met o.a. het werk van Jan Švankmajer, Andrej Tarkovski en William Kentridge, die zijn analoge films (*Ten Drawings for Projections*) schonk aan Eye. We ontvingen lovende recensies, zoals van Sarah Binsbergen die na de opening van de tentoonstelling Francis Alys in de Volkskrant van 22 december schreef: *‘Eye Filmmuseum laat weer eens zien hoe het moet. Film- en videokunst zijn al sinds de jaren zestig niet meer weg te denken uit de beeldende kunst, maar toch hebben musea vaak nog moeite met het tentoonstellen ervan. Niet zelden moet je je als bezoeker tevredenstellen met wat lelijke LCD-schermen aan de muur. Eye Filmmuseum is een fijne uitzondering op die regel en ook hier laat het museum weer zien hoe het moet. (....) Niets dan lof.’*

We werden vereerd met de AICA-oorkonde 2019. Deze prijs wordt door kunstcritici eens in de twee jaar uitgereikt aan een kunstinstituting of tentoonstelling in Nederland. De jury zei over Eye: *‘Het Eye Filmmuseum viel de jury op vanwege de brede aanpak op het grensgebied van film en beeldende kunst. Een grote nieuwsgierigheid naar deze kruisbestuiving resulteert in een uniek en aantrekkelijk tentoonstellingsbeleid met steeds een rijk gevuld en uitdagend publiek*

programma. We nomineerden het Eye Film-museum voor de manier waarop het oude Film-museum zich opnieuw heeft uitgevonden via deze verbreding (...) en vanwege de zorg voor het behoud van deze vergankelijke media.’

Inderdaad, we proberen onszelf voortdurend opnieuw uit te vinden, zowel in de wijze waarop we film en filmgeschiedenis ontsluiten in de tentoonstellingen en filmprogramma’s, zoals bijvoorbeeld met nieuwe formats als *Eye on Sound*, *Eyeshadow* of *Restored & Unseen*. Of zoekend naar vernieuwing in de filmkunst en beeldtaal zelf, met bijvoorbeeld de reeks *Xtended* met VR-werken van kunstenaars of met de presentatie van Research Labs met het werk van kunstacademies en hogescholen uit heel Nederland.

Als maatschappelijk betrokken instituut agendeerden we thema’s als de verbeelding van (oorlogs-)geweld en de betrouwbaarheid van onze herinneringen en de officiële geschiedschrijving met *A Tale of Hidden Histories* en *Shellshock*. We lieten zien hoe de geschiedenis steeds opnieuw gereconstrueerd wordt in films en installaties en dat verhalen uit meerdere perspectieven kunnen worden verteld, van de Eerste Wereldoorlog tot aan de stromen vluchtelingen van nu.

Sisters was het thema van de *Eye International Conferentie 2019*, waarin we samen met ruim honderdvijftig wetenschappers de rol van vrouwen in de eerste dertig jaar van filmgeschiedenis onderzochten en concludeerden dat die rol veel aanzienlijker is dan de boeken en de filmcanon ons doen geloven. De academische activiteiten van Eye – publieke lezingen, workshops, de

UvA-masteropleiding en de wetenschappelijke publicaties en onderzoek – vinden verder plaats verspreid over het hele jaar, in het museum zelf en op vele (inter-)nationale conferenties en universiteiten.

2019 was ook een goed jaar voor filmeducatie in Nederland. Al in 2018 maakte minister van Engelshoven van OCW bekend meer te willen investeren in filmeducatie. Eye heeft zich in het afgelopen jaar in nauwe samenwerking met het onderwijs en de Nederlandse filmsector sterk gemaakt voor o.a. het ontwikkelen van een digitale leeromgeving en een doorlopende leerlijn, voor deskundigheidsbevordering (ontwikkelen van een module filmleraar voor de pabo's) en voor de versterking van filmeducatie in de regio in samenwerking met de nieuw opgerichte en door het Filmfonds gefinancierde film-educatiehubs.

Verder initieerden we activiteiten voor en door jongeren zoals het nieuwe Exposed (jonge cultuurliefhebbers), MovieZone (voor 15-18 jarigen) en specifieke programma's voor diverse niveau's in het onderwijs zoals *Look@me* voor het mbo. Ook in Europees verband werken we samen op het gebied van filmeducatie. Zo wordt binnen Cinemini Europe onderzocht hoe film-educatie voor de zeer jonge doelgroep van 3 tot 6 jaar zinvol kan worden aangeboden.

In de zomer van 2019 bundelden we stevig de krachten binnen de filmsector om samen met het Filmfonds, festivals en makers vanaf nu onder de gezamenlijke vlag van SEE NL de Nederlandse film en filmcultuur in het buitenland te promoten. Nieuwe Nederlandse films als *Dirty God*, *Mijn bijzonder rare week met Tess* en *Instinct* konden zich verheugen op grote internationale belang-

stelling op talloze buitenlandse festivals. Speciale aandacht was er voor de Nederlandse jeugdfilm in het programma *Never Grow Up!* in de Verenigde Staten. En in Brazilië reisde een uitgebreid programma van Nederlandse kinderfilms rond langs vierenvijftig regionale cultuurhuizen.

Achter de schermen was er nog meer sprake van eensgezindheid in de filmsector en wel bij de uitwerking van één gezamenlijke aanvraag bij de landelijke BIS voor een nieuwe ontwikkelinstelling voor talent & skills. Eye en het Filmfonds namen samen het initiatief om de sector bijeen te brengen om te voorkomen dat er talloze aanvragen vanuit verschillende instellingen en vanuit verschillende regio's zouden worden ingediend.

Zo werd er door twee bevlogen kwartiermakers een plan geschreven dat voorziet in zowel landelijke en regionale samenwerking tussen bestaande initiatieven, als de ontwikkeling en uitvoering van nieuwe workshops en vrijplaatsen. Binnen Amsterdam is Eye – ook weer in samenwerking met veel betrokkenen in de filmsector – sturende kracht achter de oprichting van een filmbroedplaats/talenthub MACA (Moving Arts Centre Amsterdam) op de NDSM-werf. Naar verwachting zullen eind 2020 de eerste activiteiten in MACA kunnen plaatsvinden.

De bezoekersaantallen in 2019 bleven stabiel. Het exploitatieresultaat viel iets slechter uit, onder meer vanwege hogere lasten voor ziektevervanging; overschrijding van activiteitenbudgetten die al jaren onder druk staan en door lager uitgevallen inkomsten uit partnerships. Vooralsnog beschikt Eye over een gezonde buffer, maar de toekomst – zeker in deze tijden –

is ongewis. Loyale steun van het publiek en nauwe samenwerking met de sector, het bedrijfsleven, de fondsen en de verschillende overheden zijn – net als voor alle andere culturele instellingen en cultuurmakers – van nog vitaler belang dan ooit tevoren.

Amsterdam, 8 april 2020.

Alexander Rinnooy Kan
Voorzitter Raad van Toezicht

Sandra den Hamer
Directeur/bestuurder

1.
IMPACT
CORONACRISIS

1.
IMPACT
CORONAC

Op donderdag 12 maart kregen alle musea de opdracht vanuit het ministerie om de deuren voor publiek te sluiten. Voor Eye betekende dit, dat vanaf 17.30 uur die avond de filmvoorstellingen zijn gestopt. De geplande opening van de nieuwe tentoonstelling op 20 maart is afgelast. Het restaurant is in eerste instantie nog open gebleven, weliswaar met minder dan 100 stoelen en meer ruimte tussen de tafels. De zaterdagavond 14 maart is besloten het restaurant vanaf de zondag dicht te houden. Zondagmiddag kwam het decreet dat dit ook landelijk beleid was geworden.

Het verontrustende vooruitzicht van een periode zonder inkomsten werd weggenomen doordat snel duidelijk werd dat zowel het ministerie van OCW als het AFK de culturele instellingen niet aan de prestatieafspraken zouden gaan houden en de subsidies zonder korting zullen worden voortgezet. Met name deze laatste maatregel is van belang voor de continuïteit van Eye, omdat hiermee de voornaamste bron van inkomsten gegarandeerd is.

Inmiddels heeft de rijksoverheid een pakket aan steunmaatregelen bekend gemaakt, waarvan de NOW-regeling voor Eye de meest belangrijke is. Een groot deel van de overige maatregelen richt zich op de liquiditeitspositie van bedrijven. Eye had bij aanvang van de coronacrisis een goede liquiditeitspositie. Inmiddels zijn drie scenario's uitgewerkt, met onder meer een verschillende duur van de sluiting en het wel of niet ontvangen van een loonkostencompensatie vanuit de NOW-regeling. In alle scenario's is de liquiditeitspositie voor minimaal één jaar na afronding van deze jaarrekening toereikend.

Inmiddels is Eye de NOW-regeling aan het bestuderen, de aanvraag hiervoor kan nog tot 31 mei a.s. worden ingediend.

Sinds 31 maart is duidelijk dat de corona-maatregelen in ieder geval tot en met 28 april van toepassing zijn. Zeer waarschijnlijk zal de situatie ná die datum nog niet genormaliseerd zijn. Eye onderzoekt momenteel of, in navolging van alle grote musea, het museum tot 1 juni gesloten blijft en wat hiervan de mogelijke financiële consequenties zijn. Voor de diverse activiteiten wordt ondertussen nagedacht over herziening van de plannen voor de tweede helft van dit jaar. Ook wordt hard gewerkt aan het online aanbieden van alternatieve content aan het publiek, via de eigen website en sociale media, maar ook via onder meer Kijk-goed, School.TV, Picl en Cineville.

Vanaf vrijdag 13 maart werkt het personeel nagenoeg geheel vanuit huis en online. Op diverse fronten wordt druk geïnventariseerd welke alternatieve werkzaamheden vanuit huis kunnen worden verricht door medewerkers voor wie de reguliere werkzaamheden al dan niet gedeeltelijk zijn weggevallen. Alle medewerkers is gevraagd zich beschikbaar te stellen voor werkzaamheden die niet tot het normale takenpakket behoren. Om kosten te besparen zijn waar mogelijk inkoopprocessen getemporiseerd of stilgelegd, eveneens zijn apparatuur of systemen voor zover mogelijk uitgezet of geminimaliseerd.

2.
COLLECTIE

2.
COLLECT

De collectie is het fundament van Eye. Meer dan vijftigduizend films die samen een spiegel van onze tijd vormen. Een onuitputtelijke bron voor verhalen, voor lessen uit en over het verleden, voor nieuwe perspectieven op (film)geschiedenis en voor nieuwe ideeën voor de toekomst. De collectie groeit nog dagelijks. Niet alleen met nieuwe Nederlandse films (zo'n 150 per jaar), maar ook vanwege acquisitie (van klassiekers tot *immersive media*) en een stijgend aantal schenkingen en overdracht van archieven van makers. Voor deze internationale cinematografische rijkdom zorgt Eye als schatbewaarder met als doel de collectie te conserveren, ontsluiten, te (laten) gebruiken en hergebruiken. Als internationaal expertisecentrum met een gerespecteerde academische functie is er sprake van een voortdurende kennisuitwisseling en samenwerking met collega instellingen (archieven, cinematheken, festivals, musea en universiteiten) in binnen en buitenland.

Het Eye Collectiebeleidsplan 2018-2021: consolideren en innoveren, alle ambities op een rij

Het *Eye Collectiebeleidsplan 2018-2021* is voor alle *stake holders* en belangstellenden te downloaden en te lezen. Het *Collectiebeleidsplan* geeft inzicht in onze werkzaamheden en ambities op het gebied van conservering, digitalisering, restauratie en ontsluiting van filmerfgoed. Eye heeft de afgelopen zeventig jaar een internationaal toonaangevende collectie verworven die de hele filmgeschiedenis omspannt, van stille films uit de beginperiode van de cinema tot en met de meest recente Nederlandse bioscoopfilms. Voor de beleidsperiode 2018-2021 heeft Eye een aantal ambities geformuleerd met

betrekking tot onze taken als schatbewaarder, gids en pionier. Op het gebied van beheer en behoud van de collectie wil Eye zijn digitale ecosysteem verder uitbreiden. Eye werkt aan het verkrijgen van een *Core Trust Seal* (zie Collectiebeleidsplan) om onze praktijken aanzien van digitale duurzaamheid te laten certificeren. Eye heeft als een van de prioriteiten voor de komende jaren benoemd de ontwikkeling van nieuwe up-to-date voorzieningen ten behoeve van de opslag en het beheer van de collectie nitraatfilms. De realisatie van een dergelijke nitraatopslag is uiteraard wel afhankelijk van het beschikbaar komen van extra middelen. Inmiddels is een van de restauratoren is dit jaar opgeleid tot geluidsrestaurator.

Op het gebied van ontsluiting is de ambitie om jaarlijks twee grote restauratieprojecten te presenteren en de collectie in de volle breedte en in vernieuwende presentatievormen toegankelijk te maken.

Tenslotte ambieert Eye zich verder te ontwikkelen als een internationaal toonaangevend expertisecentrum, waarbij wordt ingezet op kennisuitwisseling en samenwerking met collega-instellingen en universiteiten in binnen- en buitenland.

Het volledige overzicht van alle ambities is te vinden op pagina 50 van het *Collectiebeleidsplan* (zie: <https://www.Eyefilm.nl/files/Eyecollectiebeleidsplan2018-2021pdf/download>).

Hieronder een aantal presentaties met films en restauraties in binnen- en buitenland.

DE COLLECTIE VAN EYE ON THE MOVE

Restauraties in Filmische Hartstochten: Een weekend met Eric de Kuyper

Eye Filmmuseum eerde in februari oud-adjunct-directeur Eric de Kuyper met de vertoning van al zijn gerestaureerde films en een in samenwerking met De Kuyper samengesteld programma. Het eerbetoon aan de filmmaker, -programmeur, -docent en hartstochtelijk cinefiel opende met onder andere een gesprek van oud-Filmmuseum-collega Peter Delpout met De Kuyper over diens veelzijdige carrière.

Zijn colleges aan de Universiteit van Nijmegen over semiotische filmduiding puilden uit, en met zijn eerste films *Casta Diva* (1982), *Naughty Boys* (1983) en *A Strange Love Affair* (1985) trok hij internationaal de aandacht. Als adjunct-directeur van het Filmmuseum (1988-1992) gooide De Kuyper, met (wijken) Filmmuseum-directeur Hoos Blotkamp en programmeur Peter Delpeut (1988-1995), de ramen van het archief wijd open.

Met Delpeut stond De Kuyper ook aan de wieg van de vermaarde *Bits & Pieces*-collectie, 'verweesde snippers' film in de archieven: niet geïdentificeerde filmfragmenten van soms wonderbaarlijke schoonheid. De twee begonnen deze stukjes vergeten filmgeschiedenis te monteren in aparte voorstellingen, waarvan Eye er inmiddels zo'n zeshonderd op de rol heeft staan.

Eye op IFFR

Tijdens het IFFR is een nieuwe dvd met het werk van Joost Rekveld gepresenteerd. De films van Rekveld zijn allemaal door Eye gerestaureerd. Ook is op het IFFR een live presentatie van door Eye weergevonden (nitraat)beelden van Germaine Dulacs *Ames de Fous* vertoond. Deze 'onverwachte' hit van het festival Il Cinema Ritrovato in Bologna 2018 is eveneens tijdens het programma *Meet the Archive* op 25 mei in Eye gepresenteerd.

Eye op het festival Il Cinema Ritrovato

Tijdens Il Cinema Ritrovato – eind juni, begin juli –presenteerde Eye 21 films, waaronder *Echte Clichés* van Erik de Kuyper en twee verloren gewaande films van Alfred Machin die door Eye in 2019 gevonden en gerestaureerd zijn. Enkele andere noemenswaardige evenementen:

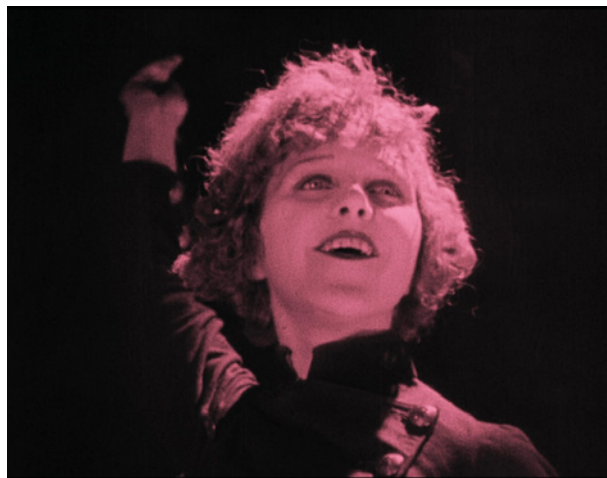
de dvd-box van George Sluizer was genomineerd voor de jaarlijkse DVD Awards en Eye jurist Leontien Bout gaf een presentatie over "orphan works" tijdens een expertmeeting van de Association of European Cinémathèques.

Filmliga in Wenen

In juni vertoonde het Filmmuseum in Wenen vier programma's met veel films en aandacht voor onze Filmliga-collectie.

Stille Britse film uit collectie Eye in première in Londen

De verloren gewaande en in Eye teruggevonden Britse stille film *Love, Life and Laughter* uit 1923 bleek deel uit te maken van de inventaris van een reeds in 1932 gesloten Gelderse bioscoop. Op 3 oktober is tijdens het BFI London Film Festival de gerestaureerde versie voor het eerst aan publiek gepresenteerd.

Still uit *Love, Life and Laughter*

Jarenlang nam *Love, Life and Laughter* een prominente plaats in op de *Most Wanted*-lijst van het British Film Institute (BFI). Tot de film in 2014 weer boven water kwam: weliswaar incompleet, maar verder in opvallend goede staat.

De restauratie vond plaats onder auspiciën van het BFI in het filmrestauratielab L'Immagine Ritrovata in Bologna, i.s.m. Eye Filmmuseum, en met ondersteuning van de Eric Anker-Petersen Charity.

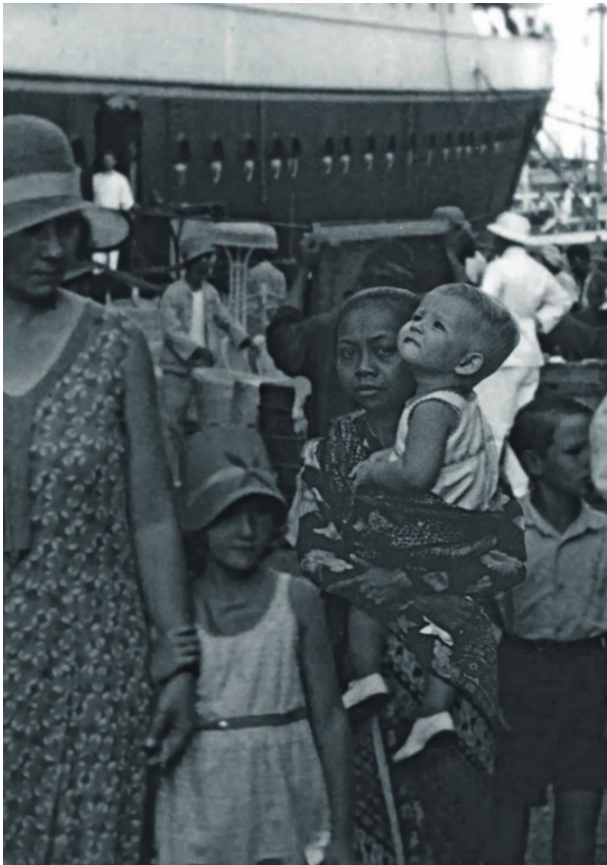
Love, Life and Laughter is geregisseerd door George Pearson, een pionier van de Britse cinema van wie slechts een handjevol films resteert. In Nederland werd de film uitgebracht onder de titel *Tip-Toes, de koningin van de music-halls*. Hoofdrolspeelster Betty Balfour, die een danseresje speelt dat droomt van een glanzende carrière, was getuige de ronkende advertentietekst ook in Nederland populair. 'En dan begint een brok toneelspel, nu eens dramatisch en dan weer komisch, maar zo levenswaar en gevoelig gespeeld als alleen een Betty Balfour vermag uit te beelden.'

Pordenone: première *Fragment of an Empire*

Tijdens de 2019 editie van *Le Giornate del Cinema Muto* in Pordenone, Italië (5 – 12 oktober) zijn er weer tal van films uit de Eye collectie te zien geweest. De meest bijzondere voorstelling was de vertoning van de Eye-restauratie van *Fragment of an Empire* (SU 1929) Friedrich Ermler.

Nadat de film in mei 2018 in Eye in wereldpremière is gegaan, reisde de film de hele wereld rond.

Na vertoningen in Bonn en Eindhoven – waar de film tijdens de tweede editie van het Nederlands *Silent Film Festival* begeleid werd op piano door Daan van den Hurk die de originele pianoscore uit 1929 ten gehore bracht – is de film ook nog vertoond in New York (MoMA), Dublin en Zurich. Ook is de film inmiddels verschenen op dvd en blu-ray bij Flicker Alley.

Still uit *Ze noemen me Baboe*

IDFA: Ze noemen me Baboe in première.

Op 23 november ging Sandra Beerens film *Ze noemen me Baboe* in première. Met uniek en niet eerder vertoond beeldmateriaal uit diverse archieven in Nederland en Japan, vertelt de film een universeel verhaal over de empowerment van vrouwen. Veel van het materiaal is afkomstig uit de Eye-collectie, die een aanzienlijk aantal *home movies* uit Nederlands-Indië herbergt.

Eye collectie in Augmented Reality

In 2018 en 2019 onderzochten Eye en media-kunstcollectief DROPSTUFF.nl of zij de zoötroop als vroegste vorm van verhalen vertellen konden combineren met een van de nieuwste beeldtechnieken: Augmented Reality (AR). Speciaal hiervoor is een draaimolen omgebouwd tot een grote, binnenstebuiten gekeerde zoötroop, met daarin analoge én virtuele lagen.

De zoötroopkaarten van Eye worden als inspiratiebron gebruikt en zijn in Augmented Reality door beeldkunstenaar Eva Kröse opnieuw geïnterpreteerd. De deelnemers kijken, zittend op de schapen, door een AR-bril. Pas als de draaimolen gaat draaien, ontstaat de magie van film: de beelden die aan hen voorbijtrekken, vormen een korte animatie. *Carnaval des Moutons* experimenteert en innoveert door de fysieke werkelijkheid op een aantrekkelijke manier te combineren met digitale informatielagen. Een erfgoedcollectie die voor het publiek onzichtbaar bleef, werd voor een breed publiek toegankelijk gemaakt. *Carnaval des Moutons* was onder andere te zien op de Volkskermis 'Batjes' – Roeselare, België, Lowlands, Koningsfeest (Arnhem), Cinekid en de Kermis Westergas en is mogelijk gemaakt dankzij het Fieldlab 'Virtual Worlds' van ClickNL.

Carnaval des Moutons

Modern Perspectives: Foto & Film

Amsterdam 1920-1940 in Stadsarchief

In het Stadsarchief Amsterdam opende op 18 oktober de tentoonstelling *Modern Perspectives: Foto & Film Amsterdam 1920-1940* over het interbellum, een van de meest creatieve perioden in de geschiedenis. In samenwerking met Eye is een speciaal programma samengesteld met unieke en veelal onbekende films uit de collecties van het Stadsarchief en Eye. De getoonde films waren *Zeemansvrouwen* van Henk Kleinman (1930); *De ballade van den hoogen hoed* van Max de Haas (1936); *Berlin, die Sinfonie der Großstadt* van Walter Ruttmann (1927); *Komedie om geld* van Max Ophüls (1936) en enkele korte films.

Alle films zijn ingeleid door Rommy Albers, senior curator Nederlandse film Eye Filmmuseum.

SPECIAL EVENTS

Viering Unesco Werelderfgoeddag en Home Movie Day in één (27 oktober)

Traditioneel wordt in de programmering stil gestaan bij de jaarlijkse, wereldwijd gevierde *Home Movie Day* (een eerbetoon aan de amateurfilm dat sinds 2002 jaarlijks in landen als de Verenigde Staten, Argentinië en Japan op dezelfde dag wordt georganiseerd) en bij Unesco's *Werelderfgoeddag*. Die dag vierde Eye dit met vele verhalen over onze rijke collectie films en filmmapparaten. De vaste expositie van Eye in het Panorama was de hele dag gratis toegankelijk en speciaal voor deze dag uitgebreid met een collectie unieke pré-cinema-apparaten.

Ook waren er speciale attracties en een puzzeltocht voor kinderen.

Daarnaast was er een bijzondere vertoning van twee recent weergevonden en geconserveerde films van Alfred Machin (zie hieronder), beide met livemuziek van Eye's programmeur Martin de Ruiter.

Twee verloren films van Alfred Machin teruggevonden

Bij een schenking van een privéverzamelaar aan Eye in 2018 zijn twee verloren films van Alfred Machin uit de jaren '10 van de vorige eeuw teruggevonden. De gift bestond uit een paar filmblikken en een Bing Kinematograph, een historische thuisprojector.

De films, *De droppel bloed* (FR/NL, 1913) en *L'histoire de Minna Claessens* (BE, 1912), gingen in première tijdens het festival in Bologna, Italië.

Modern Perspectives: Foto & Film Amsterdam 1920-1940

Still uit *L'histoire de Mina Claessens*

EXTRA ONDERSTEUNING VOOR OPENBAARMAKING VAN DE COLLECTIE

BankGiro Loterij kende een extra bijdrage van € 602.000 toe aan De schatkamer van Eye

Tijdens het *Goed Geld Gala* in februari in het Scheepvaartmuseum ontving Eye een cheque ter waarde van € 602.000 van de BankGiro Loterij. Eye kan met deze bijdrage mooie beelden uit de collectie vroege film selecteren en deze door het hele land tonen op schermen op pleinen, stations en in winkelcentra.

Hiermee is de mogelijkheid gecreëerd om de rijkdom aan filmbeelden uit de Eye collectie op een laagdrempelige manier (buiten Eye) aan een zo breed mogelijk publiek te presenteren.

Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan komt vanaf januari 2021 iedere drie minuten (gedurende 10 seconden) een 'filmjuweel' uit de collectie voorbij op vijftig grote digitale schermen in de publieke ruimte die wekelijks vier miljoen mensen in het hele land bereiken. Dit verrast de argeloze passant, zet hem of haar misschien op het verkeerde been en maakt het publiek nieuwsgierig naar meer.

Het tweede deel van het project bestaat uit het online beschikbaar maken van de 'filmjuwelen', aangevuld met recentere films uit de collectie van Eye, via de Eye Film Player.

Collectie online

Naast de ontwikkeling van de Eye Film Player stelt Eye wekelijks gedigitaliseerde films uit de collectie online beschikbaar op YouTube.

In 2019 publiceerden we weer veel nieuwe films op het kanaal, waarop nu in totaal ruim 1.700 beschikbaar zijn. Het aantal mensen dat zich abonneerde op het YouTube-kanaal steeg met 78% naar 16.200.

Op social media (Twitter, Facebook en Instagram) post Eye meermaals per week een bericht waarin een of meerdere films uit de collectie worden belicht.

Europese commissie honoreert project *Europese Mutoscope & Biograph films*

Eye is in het bezit van een bijzondere collectie: 250 films van circa 1 minuut gemaakt in de vroegste jaren van de filmgeschiedenis. Het was Thomas Edison die zijn assistent W.K.L. Dickson de opdracht gaf cameramensen de hele wereld over te sturen en opnames te laten maken.

We zien de kroning van Koningin Wilhelmina in 1898, de Prinsengracht anno 1899, het uitgaan van Circus Oscar Carré, maar ook beelden van Paus Leo de dertiende, Place de la Concorde of de Friedrichsstrasse in Berlijn. Opnamen vanuit een rijdende trein, vanaf een boot, de eerste tests met het machinegeweer van uitvinder Hiram Maxim in Zuid-Afrika, et cetera. The American Mutoscope and Biograph Company (1896-1903), is in 1896 in de Verenigde Staten opgericht en vanaf 1898 werd er ook een Nederlandse tak van dit filmbedrijf opgericht. De Mutoscope and Biograph films zijn in hoge resolutie geschoten op een bijzondere filmstrook van 68mm breedte, zonder perforatie en werden op hoge projectiesnelheid vertoond.

Collectie in cijfers

235.000	blikken acetaatfilm
30.850	blikken nitraatfilm
53.000	geregistreerde filmtitels
4.000	nieuwe, nog niet geregistreerde filmtitels
3	Petabyte digitale data
11.900	filmtitels opgenomen in Eye D (met meerdere assets per titel)
88.000	affiches
710.000	foto's
221	filmarchieven
27.500	boeken
2.000	tijdschriften
1.600	precinema- en filmapparaten (we hebben toch een schenking gehad van de Efteling)
6.000	toverlantaarns
7.000	bladmuziekitems

Eye heeft in het kader van *The European Year of Cultural Heritage* van de Europese Commissie een subsidietoekenning verkregen om vijftig Mutoscope & Biograph films te restaureren en te digitaliseren op 8K. De reel met de vijftig filmpjes wordt aangeboden aan alle Europese collega filmarchieven voor vertoning en in 2020 in Eye Filmmuseum in wereldpremière gaan.

3. PRESENTATIE

3. PRESENT

Als museum en presentatie instelling is Eye eigenlijk een permanent festival met een hybride en eclecticisch programmerings en tentoonstellingsbeleid. Naast artistieke, inhoudelijke en cinematografische kwaliteit, letten we op historische waarde, actualiteit en maatschappelijke relevantie. De tentoonstellingen en filmprogramma's worden begeleid door verbredende en verdiepende contextualiserende programma's, waarin actief gezocht wordt naar raakvlakken met andere kunst disciplines en maatschappelijke ontwikkelingen.

Uit Activiteitenplan 2021-2024

TENTOONSTELLINGEN & FILMPROGRAMMA'S

Jan Švankmajer - The Alchemical Wedding (15 december 2018 t/m 3 maart 2019)

In onze wintertentoonstelling presenteerden we het werk van de Tsjechische grootmeester van de animatie Jan Švankmajer (Praag, 1934). Biefstukken, kiezelstenen, ijzeren sloten: bij meesteranimator Švankmajer kan alles tot

leven komen. Hij maakt films vol obsessie, lust, horror en erotiek, met machtsmisbruik als onderstroom.

Het was de eerste grote overzichtstentoonstelling van zijn bizarre en duistere films en sculpturen in Nederland. Een grote selectie van zijn bijzondere korte films was gelijktijdig in één ruimte te zien, tezamen met zijn sculpturen, tekeningen en collages. Ook was een grote

Still uit Jan Švankmajer - *The Alchemical Wedding*

selectie van zijn tactiele objecten, collages, prenten en *sick maps* te zien. In de filmzalen van Eye toonden we tot maart 2019 zijn speelfilms en organiseerde Eye een aantal talks en events. Veel complimenterende recensies, waaronder ook een groot artikel in The New York Times, en een hoog bezoekcijfer van boven de 34.000 bezoekers waren het gevolg.

A Tale of Hidden Histories - Broomberg & Chanarin, Omer Fast, Chia-Wei Hsu, Meiro Koizumi (16 maart t/m 19 mei 2019)
Met *A Tale of Hidden Histories* besteedde Eye aandacht aan een onderwerp dat op nagenoeg

alle agenda's staat van de afgelopen jaren, namelijk hoe het beeld van de werkelijkheid via verschillende media, in letterlijke en figuurlijke zin, tot ons komt. In deze tentoonstelling hebben wij ons geconcentreerd op een aantal kunstenaars/filmmakers die wij al geruime tijd volgen en die wij op deze manier goed bij elkaar konden brengen. De vraag die onze kunstenaars stellen is of waarheid, feiten, herinneringen, werkelijkheid allemaal constructies zijn.

Gekozen is voor vier kunstenaars(koppels) die middels film, video, maar ook dia-projectie, foto's en geluid onderzoeken hoe het verleden

'geframed' wordt en hoe betrouwbaar, of onbetrouwbaar de beelden en verhalen zijn die wij voorgeschoteld krijgen. Reportage, re-enactment, documentaire en filmische technieken zijn enkele van de strategieën die deze kunstenaars toepassen om de subjectiviteit van historische bronnen en de beperkingen van het geheugen bloot te leggen.

De werken lieten zien dat er verschillende perspectieven zijn en dat de verbeelding een belangrijke rol speelt in de constructie van een gedeeld en collectief cultureel geheugen. Ze gebruiken deze technieken om de subjectiviteit van historische bronnen en de beperkingen van het geheugen bloot te leggen. Zo onderzoeken zij de constructie van verhalen en hoe verhalen veranderen wanneer ze uit verschillende perspectieven worden verteld en 'her-teld'.

De tentoonstellingsruimte was bewust zo open mogelijk gehouden om te benadrukken dat deze vier kunstenaars, allen op een heel eigen wijze, met vergelijkbare vragen bezig zijn.

Chia-Wei Hsu (*Mo Village* 2012)

Meiro Koizumi (*Defect in Vision* 2011)

Daarnaast presenteerde Eye een mooi programma van talks, events en films dat context gaf aan de kunstenaars en aan de thema's die ze aansnijden.

Dit programma was onderdeel van een groter filmprogramma *Shell Shock* dat tegelijkertijd in de filmzalen liep.

Shell Shock: De kracht van verhalen

Het filmprogramma *Shell Shock: De kracht van verhalen* gaf ruimte aan de verbeelding van maatschappelijk geweld en traumatische herinneringen in film.

Het door de Vietnamoorlog getekende personage Travis Bickle uit *Taxi Driver* (1976), de door PTSS gekwelde soldaten in de documentaire *Crazy* (2000) en de ex-tank-commandant uit de animatiefilm *Waltz with Bashir* (2008) delen één ding: ze willen vertellen over wat hen is overkomen om het te kunnen verwerken.

Waltz with Bashir

In het themaprogramma *Shell Shock* bood plaats aan alle filmgenres: van documentaire tot komedie, van cultfilm tot kostuumdrama. Via de verhalen van filmmakers en hun personages was het mogelijk dichtbij de ervaringen van mensen te komen na een periode van oorlog en geweld. *Shell Shock* toonde de persoonlijke verbeelding van de angst, woede en verwarring die er op volgen. De subjectieve blik stond centraal, niet de waarheidsvinding.

Shell Shock presenteerde niet alleen films, maar ook maatschappelijk betrokken specials met lezingen, Q&A's en performances. Het programma bevatte thema's als herinnering en narrativiteit (Hannah Arendt), psychiatrie (posttraumatische stressstoornis) en de verhalen van Syrische vluchtelingen (storytelling), en een editie van *Cinema Stadsleven* met Tracy Metz. Special voor leerlingen van havo, vwo en mbo organiseerde de afdeling Educatie van Eye workshops met als thema *Hoe verbeeld je een oorlog?*

De afsluiting vond plaats met een groot en uitverkocht 'havendiner', waarbij bezoekers een kaartje kochten voor zichzelf én voor een bewoner van een AZC. Tijdens het diner wisselden de deelnemers verhalen over hun leven uit. Een bijzondere afsluiting van een bijzonder programma.

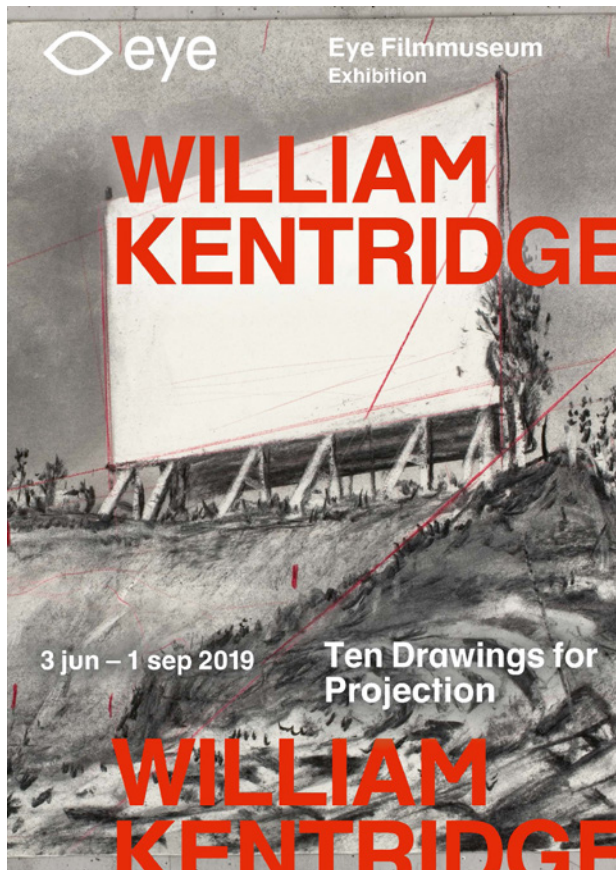
Van *Shell Shock* is een compilatiefilm gemaakt met hoogtepunten uit het programma <https://www.youtube.com/watch?v=GXu7zIKTXt8>.

William Kentridge Ten Drawings for Projection (1989-2011) (3 juni – 1 september)

Eye maakte al in 2015 een zeer succesvolle tentoonstelling met Kentridge. Hij was toentertijd zo tevreden over de samenwerking met en de expertise van Eye dat hij besloot tien belangrijke filminstallaties aan de Eye collectie te schenken. Het zijn de tien werken die tezamen de serie *Ten Drawings for Projection* vormen. En het zijn ook juist deze tien werken die Kentridge's doorbraak betekenden in de internationale kunstwereld. De eerste film maakte hij al in 1989, de laatste in 2011.

Inhoudelijk gezien geven de *Ten Drawings for Projection* een prachtig beeld van de recente Zuid-Afrikaanse geschiedenis door de ogen van William Kentridge. In de werken resoneert de bewogen geschiedenis van Zuid-Afrika, van de vrijlating van Mandela in 1990 naar de eerste vrije verkiezingen in 1994, en van de Sharpsville-protesten tot aan de hiv-crisis eind jaren negentig. Maar dit alles zonder politiek pamflettistisch te worden. Integendeel, bij Kentridge resoneert tegelijkertijd een humanistisch wereldbeeld, waarin twijfel, vragen en je kwetsbaar openstellen voor wat er in de wereld om je heen gebeurt, centraal staan.

Naast de tien werken toonde Eye ook de installatie *O Sentimental Machine* uit 2015, die Kentridge concipieerde voor de Biënnale van Istanbul. Voor deze installatie heeft Eye bijzondere en zeldzame beelden van Trotski ten tijde van zijn ballingschap in Istanbul uit de eigen collectie ter beschikking gesteld. De beelden van de Russische Revolutie maakten een belangrijk onderdeel uit van de installatie. Om die reden was het interessant om dit werk in Eye te tonen. Bovendien is een achttal mooie en grote wandtapijten in bruikleen genomen die Kentridge in

de buurt van Johannesburg bij een lokale weverij heeft laten maken.

De tentoonstelling ging in juni tegelijkertijd van start met het 'associate artist-schap' van Kentridge bij het Holland Festival.

Andrei Tarkovsky – The Exhibition (13 september – 6 december 2019)

Eye had met het organiseren van de tentoonstelling *Andrei Tarkovsky – The Exhibition* een aantal duidelijke doelen en uitgangspunten voor ogen. Binnen het door ons geformuleerde tentoonstellingsbeleid richt Eye zich op het grensgebied tussen film en beeldende kunst, waarbij de artistieke kwaliteit leidend is. Wij zijn geïnteresseerd in die filmmakers en kunstenaars die laten zien dat film meer kan zijn dan (gechargeerd) entertainment. Wij zoeken naar film-

makers, filmauteurs, kunstenaars die pogen het medium film in te zetten op een eigen, artistiek interessante, en relevante wijze. Makers die laten zien dat film met recht de 'zevende kunst' genoemd wordt.

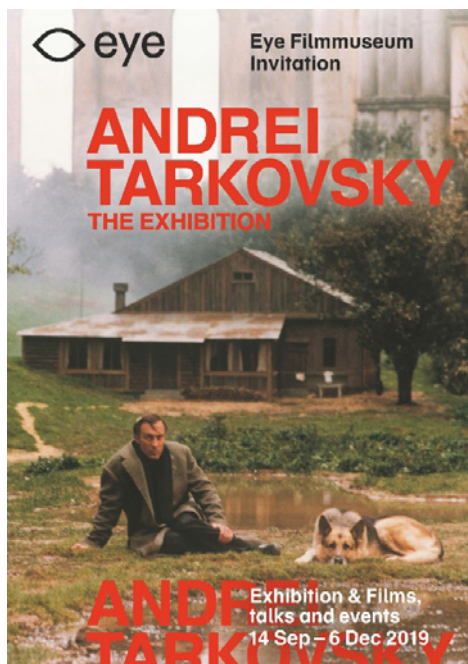
Binnen dit spectrum is het maken van een tentoonstelling met het werk van Andrej Tarkovski (1932-1986) een voor de hand liggende keuze. Als er de afgelopen vijftig jaar binnen de speelfilmindustrie één filmmaker, één filmregisseur, geweest is die geprobeerd heeft het medium film een eigen plaats binnen de kunsten te geven, dan is het Andrej Arsenovitch Tarkovski. Voor Tarkovski is film niet het met plaatjes illustreren van een verhaal, maar het ontwikkelen van een eigen taal, een filmtaal. Hij noemt film een vorm van poëzie, waarbij het beeld leidend is, en het verhaal ondergeschikt.

Still uit de tentoonstelling in Eye

In zijn kleine oeuvre – slechts zeven lange films – heeft Tarkovski geprobeerd aan deze uitgangspunten vorm te geven. Hij heeft daarmee de weg geopend voor een heel andere benadering van het medium film. En is daarin ook zeer invloedrijk geweest. Mede dankzij zijn achtste ‘werk’, het boek *Sculpting in Time*, waarin hij zijn opvattingen over film heeft opgeschreven.

Voor ons tentoonstellingsbeleid is een figuur als Tarkovski onmisbaar daar hij niet alleen zelf een belangrijke speler is, maar ook omdat hij een prachtige brug vormt naar hele generaties kunstenaars/ filmmakers na hem, die op een veel vrijere, niet-narratieve manier met het medium film zijn om gegaan. En het zijn juist weer deze makers die het grensgebied hebben onderzocht tussen film en beeldende kunst.

Tentoonstelling

Eye heeft geprobeerd om de visie van Tarkovski te vertalen naar een tentoonstellingsconcept dat recht doet aan zijn films en ideeën. Er is daarom voor gekozen om fragmenten uit de afzonderlijke films op meerdere schermen tegelijkertijd te tonen. Dit benadrukte niet alleen het non-narratieve karakter van zijn films en de prioriteit van het beeld, maar eveneens het belang van de zogenaamde ‘poëtische montage’. Een montage die verschillende tijden – reële tijd, herinnering, droom en gedachten – door elkaar heen laat lopen. Het tentoonstellingsconcept hielp de bezoeker om uit de combinatie van de verschillende fragmenten zijn eigen film te destilleren.

Gezien de positieve reacties durven wij te stellen dat de tentoonstelling zeer geslaagd te noemen is. En dat de tentoonstelling bovendien geleid heeft tot het (her)ontdekken van het oeuvre van Tarkovski door nieuwe generaties van film-liefhebbers.

Met meer dan dertigduizend bezoekers heeft *Andrei Tarkovsky – The Exhibition* ruim aan het gestelde publiekstarfget voldaan.

Filmprogramma

Eye vertoonde gedurende de looptijd van de tentoonstelling alle zeven films, zoals *Andrej Roeblov* (1966), *Solaris* (1971), *De spiegel* (1974) en *Stalker* (1979).

Ook waren er fonkelnieuwe restauraties van Tarkovski's films in Eye te zien, van zijn speelfilmdebuut *De jeugd van Ivan* (1962) tot zijn laatste film *Het offer* (1986); naast zeldzame 35mm-prints uit de Eye-collectie, waaronder zijn eindexamenfilm *De stoomwals en de viool*.

Voor wie zich wilde verdiepen in de achtergronden van Tarkovski's films en de politieke en maatschappelijke context waarin ze zijn gemaakt, was er een zesdelige lezingenserie, die door Rusland-deskundige Otto Boele, universitair hoofddocent Russische literatuur aan de Universiteit Leiden is verzorgd. Elke lezing werd gevolgd door een vertoning van een film van Tarkovski. Daarnaast zijn een aantal documentaires vertoond, waaronder het door Tarkovski mede geregisseerde *Tempo di viaggio* (1983), over de zoektocht in Italië naar geschikte locaties voor zijn film *Nostalghia* (1983).

De lijst van filmmakers en kunstenaars die zich hebben laten inspireren door Tarkovski of hun bewondering voor hem hebben geuit is eindeloos, ook buiten de cinema. Zo bracht de Japanse componist Ryuichi Sakamoto vorig jaar het album *Async* uit, door hemzelf omschreven als “een score voor een fictieve Tarkovski film” en geïnspireerd op de soundtracks van diens films.

‘Inspiratie’ was het thema van het omliggende programma, waarin klassiekers van door Tarkovski bewonderde filmmakers afwisselen met hedendaagse perspectieven op zijn werk. Uit eigen collectie en van internationale filmarchieven en studio's vertoonde Eye restauraties en vintage celluloid-prints van filmauteurs als Robert Bresson (*Le journal d'un curé de campagne*, 1951), Luis Buñuel (*Nazarin*, 1959) en Ingmar Bergman (*Skammen*, 1968).

Maar ook minder bekende cineasten als Otar Iosseliani (*Vallende bladeren*, 1966) en Sergei Paradjanov (*The Color of Pomegranates*, 1969) kwamen aan bod.

In de vaste Eye-serie *Cinema* Concerten zijn vertoningen met live muziek georganiseerd van de stille- filmklassiekers *Aarde* (1930) van Oleksandr Dovzjenko en *Charlie Chaplins City Lights* (1931), een andere Tarkovski-favoriet.

Het tijdschrift *Kunstschrift* bracht een speciaal Tarkovski-nummer uit.

Distributie

De films van Tarkovski die Eye in het land distribueerde waren *De jeugd van Ivan*, *Stalker*, *Andrej Roeblov*, *De spiegel*, *Solaris* en *Het offer*. Zij zijn in 45 theaters in het land vertoond.

Educatie: succesvolle pilot rondom Tarkovski

In het najaar van 2019 is met steun van Fonds 21 een pilot gedraaid rondom Andrej Tarkovski. Zes jongeren (met diverse achtergronden, gemixte opleidingsniveaus en interesses, tussen de 17 en 21) ontwikkelden in drie zondagen een educatieve rondleiding rondom Tarkovski.

De opdracht was simpel: wat vind jij als jongere essentieel aan zijn werk? Wat raakt jou? En hoe kun je dat overdragen aan andere jongeren (die in schoolverband komen)?

De jongeren voelden zich betrokken en serieus genomen. Ze durfden ook uit te spreken dat Tarkovski een lastige en trage filmmaker is, vergeleken met de makers die zij kennen. Om jongeren nieuwsgierig te maken adviseerden ze om (tegen alle verwachtingen in) negatieve publieksreacties voor te lezen als start van de rondleiding. Volgens hen open je dan echt de dialoog en sta je er als jongere voor open om te onderzoeken wat zijn werk zo bijzonder maakt.

Daarnaast bedachten de denktankers dat het essentieel is om ook in de huid van Tarkovski te kruipen (*learning by doing*). De denktankers wilden de leerlingen uitdagen om hier ook mee te experimenteren, doormiddel van een door Tarkovski geïnspireerde polaroid-foto.

Terwijl Eye vooral de taak had om alles samen te voegen en strikte keuzes te maken in tijd en zijpaden, namen de jongeren het op zich de gehele rondleiding te bedenken en conform uit te voeren. Schoolgroepen reageerden goed op deze opzet; er kwamen zo'n 250 leerlingen op af, die zich verrast toonden over de interactiviteit en de openheid van de dialoog.

Francis Alÿs – *Children's Games*

(19 december 2019 – 8 maart 2020)

"Sometimes doing something poetic can become political and sometimes doing something political can become poetic." Francis Alÿs

Eye Filmmuseum startte eind 2019 een grote tentoonstelling rond de Belgisch-Mexicaanse kunstenaar Francis Alÿs (België, 1959). Alÿs opgeleid als architect in België en Venetië, verhuisde in 1986 naar Mexico- Stad. Tijdens zijn vele wandelingen begon hij het dagelijkse leven in en rond de Mexicaanse hoofdstad te bestuderen en vast te leggen door middel van simpele, maar vaak hele treffende performatieve acties. Het zijn subtiele ingrepen in het dagelijks leven, die hij vastlegde met behulp van video, fotografie, tekeningen en schilderijen. Later in zijn carrière reisde Alÿs als een 'embedded war-artist' naar Afghanistan en sinds 2016 verblijft Alÿs veel in Irak waar hij optrekt met een Koerdisch bataljon en in vluchtelingenkampen verblijft.

Hij is vooral bekend geworden door zijn speelse oeuvre, dat tegelijkertijd geëngageerd en poëtisch is. Zijn werken zijn fantasievolle en rijke observaties van het dagelijkse leven op soms politiek-geladen momenten en plekken. In Eye was in een grote, ruimtelijke opstelling zijn indrukwekkende serie *Children's Games* te zien. Voor zijn werk won Alÿs onder andere de *Eye Art & Film Prize* (2018).

Children's Games

Een bijzonder onderdeel, in het inmiddels uitgebreide oeuvre van Francis Alÿs, vormt een indrukwekkende serie over kinderspelen die over de hele wereld worden gespeeld.

Sinds 1999 is dit een gestaag uitdijende groep korte filmische werken. Op dit moment is *nummer 18* het laatste werk, met kinderen die bikkelen in Nepal (*Children's Games 18 / Knucklebones*, Kathmandu, Nepal, maart 2017). Een flesje wordt gebruikt als voetbal in een steil oplopende straat in Mexico-Stad; in Venezuela wordt bepaald niet zachtzinnig met krekels gespeeld; in Afghanistan wordt er gevliegerd, en nabij Tanger in Marokko wordt met platte stenen geketst op de zee.

Bij de tentoonstelling, die in totaal meer dan 31.000 bezoekers heeft getrokken, is een publicatie verschenen.

Still uit *Children's Games*

Alÿs filmt in gewone steden en dorpen, maar ook daar waar conflict en spanning overheersen, zoals in Afghanistan of een Jezidisch vluchtelingenkamp in Irak. Hij legt alles met zijn humane en licht verwonderde blik vast. De spellen zijn vaak een weerspiegeling van rituelen, symbolen, gebruiken en inzichten van de specifieke samenleving die hij in beeld brengt. De kunstenaar volgt de kinderen geduldig, beweegt mee met hun bewegingen, maar neemt niet zelf deel aan hun spel. Omgevingsgeluiden zijn te horen; vogels, krekels, de wind, het geschreeuw en gelach van de kinderen. Ook te zien zijn de soms barre omstandigheden waarin de kinderen leven. Zo wordt de kijker deelgenoot van een uitgesponnen moment in hun levens. Ondanks de soms ellendige omstandigheden zoals oorlog en armoede is de stemming onder de kinderen vooral opgewekt en vrolijk, optimistisch zelfs.

FILMPROGRAMMA'S

Binnen het omvangrijke filmprogramma schenkt Eye aandacht aan film als kunstwerk, aan film als historisch cultureel erfgoed, aan film als maatschappelijk engagement, aan film als entertainment, aan film als beeldende kunst en aan film in relatie tot andere kunsten. Van het begin van de filmgeschiedenis tot aan actuele ontwikkelingen.

Zo krijgen klassiekers, nieuwe auteursfilms, vroege avant-gardefilms en de allernieuwste cinematografische VR-experimenten een plek. Het duiden en voorzien van de juiste context van de geselecteerde werken ziet Eye als een wezenlijke taak van het museum.

Van kwaliteitsfilms uit verschillende genres, van beginnende en gevestigde makers, van cross over films tot films van experimentele makers, en ook block buster filmmakers uit Hollywood die een cultstatus hebben verworven, met films die met camerawerk, acteerwerk, soundtrack en montage een *zeitgeist* hebben weten te vangen.

Beeld uit VR-installatie *CSSC Coach Stage Stage Coach*

Deze worden binnen uiteenlopende formats in Eye gepresenteerd, onderzocht en gecontextualiseerd.

Xtended

De serie *Xtended*, waar Eye begin 2018 mee is gestart, besteedde in 2019 aandacht aan een cinematografische taal die volop in ontwikkeling is binnen de kunsten. Virtual reality-producties vormen een steeds belangrijker deel van de filmervaring. Daarom volgt Eye de ontwikkeling hiervan op de voet met presentaties van hoogstaande artistieke virtuele ervaringen van beginnende en gevestigde kunstenaars en filmmakers. *Xtended* presenteerde eerder werk van kunstenaars en filmmakers als Alejandro Iñárritu, Laurie Anderson, Marina Abramović en Tsai Ming-liang, die de VR-ervaring tot uitgangspunt maken voor een andere, prikkelende blik op de wereld. Hun virtuele verhalen, beeldvondsten en uitgelokte ervaringen raken onze emoties en zetten ons aan het denken.

In juli stond het werk van de Amerikaanse kunstenaar Paul McCarthy centraal. Met zijn VR werk en bijbehorende film *CSSC Coach Stage Stage Coach* (2017) verwijst hij naar de klassieker *Stagecoach* van John Ford uit 1939, met John Wayne.

De film verhaalt over een groep mensen die in een claustrofobische postkoets aan elkaar zijn overgeleverd.

McCarthy zoomt met de VR in op twee personages uit dit verhaal, Mary en Eve, die net als de toeschouwer onderdeel worden van een wrede hallucinatie en een psychologische *mindgame*. Het Wilde Westen dat de achtergrond vormt van *Stagecoach* is een wereld waarin de Amerikaanse beschaving en mannelijke identiteit worden opgehemeld. Door juist de duistere kant ervan te laten zien maakt McCarthy inzichtelijk hoe sekse, politiek en populaire cultuur haast onmerkbaar regeren over onze wereld.

In het kader van *Xtended* presenteerde Eye in december met trots het langverwachte *Alice*, *The Virtual Reality Play* (2017) van vooruitstrevend collectief en productiemaatschappij DV Group.

Het Franse DV Group vertaalde de beroemde vertelling van Lewis Carrolls over het meisje Alice dat in een konijnenhol valt, in een absurde VR-ervaring: wie de bril opzet, ontdekt gaandeweg dat hij zélf Alice is geworden.

Bekende surrealistische wezens als de Hartenkoningin, het Witte Konijn, Humpty Dumpty en een gigantische rups verschijnen levensgroot voor je en spreken je aan. De kunstenaars waren dagelijks aanwezig als acteurs in dit virtuele theaterstuk.

In de filmzalen toonde Eye een combinatie van de vroegste Alice-films uit de eigen collectie en van het British Film Institute. Er was een lezing over de relatie tussen schrijver Lewis Carroll en het meisje Alice Liddell aan wie hij de verhalen uit het beroemde boek vertelde. Ook vertoonde Eye de belangrijkste Alice-speelfilms: *Alice in Wonderland* (Tim Burton, 2010); *Alice* (Jan Švankmajer, 1988); *Alice in Wonderland* (Geronimi, Jackson, Luske, 1951); *Alice in Wonderland* (Cecil Hepworth, Percy Stow, 1903) en *Alice's Adventures in Wonderland* (Edwin S. Porter, 1910).

Virtuele Diorama's

Na *Xtended* te hebben gepositioneerd als een reeks die virtual reality-ervaringen presenteert Eye binnen het domein van de kunst van het bewegend beeld, het werk van grote internationale kunstenaars en regisseurs. Het was bijzonder dat we in oktober een thematische tentoonstelling konden maken met werk van zes Nederlandse kunstenaars. Ieder van hen had al experimenterend ontdekt dat het nieuwe medium virtual reality zich goed laat combineren met de traditionele museale presentatievorm van het diorama.

De kracht van de door hen gemaakte VR-ervaringen schuilt vooral in de mogelijkheid om je te verplaatsen naar een andere omgeving. Ze vertellen geen verhaal in de tijd, maar laten je je eigen verhaal maken in je eigen tempo, door je een locatie te bieden om in rond te dwalen.

Er waren voor de Virtual Diorama's honderd-zeven slots beschikbaar voor vijf personen per slot. In totaal kwamen er bijna vijfhonderd bezoekers, wat betekent dat circa negentigprocent van de beschikbare kaarten is verkocht. De pers was overwegend goed, met een mooi stuk in het Parool, aandacht en tip in de Volkskrant en een interview met Tupac Martir in de Filmkrant. De Virtuele Diorama's presenteerde Eye in samenwerking met VR Days Europe, het grootste jaarlijkse VR-evenement in Amsterdam.

De kunstenaars kwamen vanuit verschillende disciplines: theater, architectuur, schilderkunst, animatie, multimedialkunst en fotografie. Ze combineerden hun virtuele werk met artistiek handwerk: een olieverfschilderij, een poppenhuis, miniatuurtjes en inkttekeningen. Ook konden we een relatie leggen met een achttiende-eeuws diorama van een zeeslag dat in Eye's Panorama staat. Het was een tentoonstelling die liefde voor het werk uitstraalde, van het concept tot en met de begeleiding door de vrijwillige hosts. Die genoten ervan om zulk mooi werk te kunnen delen met het publiek en waren er trots op een onmisbaar deel te zijn van de tentoonstelling.

Zomerprogramma: Le monde d'Isabelle Huppert (10 juli t/m 28 augustus)

Ieder jaar organiseert Eye een zomerprogramma, waarbij aandacht wordt gegeven aan een acteur, actrice of filmmaker met een groot oeuvre, dat toegankelijk voor een breed publiek. In het zomerprogramma 2019 stond de Franse actrice Isabelle Huppert (1953) in de schijnwerpers met een groots retrospectief waarin we terugblikten op haar imposante carrière.

'Als ik zou sympathiseren met personages, leidt dat tot geïdealiseerde, romantische personages. (...) Ik hou ervan om ongewone personages zo normaal mogelijk te maken, omdat we allemaal weten dat het tragische en abnormale zich altijd verbergt achter het normale.' Isabelle Huppert

Isabelle Huppert is een van de beste hedendaagse Europese actrices, die met tal van grote regisseurs heeft gewerkt. Ze werkte samen met zo'n negentig verschillende regisseurs, onder wie alle grote Franse regisseurs; van Jean-Luc Godard tot Bertrand Tavernier. Een speciale band heeft ze met Claude Chabrol, met wie ze zeven films maakte.

Still uit *La dentellière* (Claude Goretta, 1977)

Huppert kende haar internationale doorbraak in 1977 met de film *La dentellière* (Claude Goretta, 1977), destijds de meest besproken film op het Filmfestival van Cannes. Door de jaren heen heeft ze een indrukwekkend oeuvre opgebouwd met onder meer *Loulou* (Maurice Pialat, 1980), *Madame Bovary* (Claude Chabrol, 1991) en *La pianiste* (Michael Haneke, 2001). In 2012 zagen we haar wederom in een film van Haneke met een zeer indrukwekkende rol in *Amour*. In 2016 was Huppert te zien in de film *Elle* van Paul Verhoeven. Haar rollen hebben Huppert door de jaren heen veel prijzen opgeleverd, waaronder de Franse César, de Europese Film Prijs, De Zilveren Beer van Berlijn, de Best Actor Award in Cannes en de Golden Globe. Voor haar rol in Paul Verhoevens *Elle* werd ze genomineerd voor een Oscar. Huppert speelt vaak onafhankelijke vrouwen met een innerlijke onrust en onthechting, rollen die zijn omgeven door mysterie. Een onverschrokken actrice, die niet bang is om in de huid van manipulatieve, kille en zelfs gewelddadige vrouwen te kruipen. Sinds haar kleine maar indrukwekkende rol in *Les valseuses* (Bertrand Blier, 1974) en haar internationale doorbraak in *La dentellière* speelde ze in meer dan 110 films. Eye selecteerde eenendertig films uit dit indrukwekkende oeuvre. De criteria voor de selectie films in Eye waren de artistieke kwaliteit, dan wel het feit dat Huppert er de hoofdrol in speelde.

Behalve aan deze selectie is veel aandacht besteedt aan context in de vorm van interviews, gasten, Q&A's en inleidingen. Naast lovende persreacties en opvallend veel herhaalbezoek kon het programma alleen al in Eye bogen op een bezoekersaantal van meer dan tienduizend.

Distributie

Eye bracht ook vier films uit in de landelijke art house theaters: *Les valseuses* (Bertrand Blier, 1982), *La cérémonie* (Claude Chabrol, 1995), *La dentellière* (Claude Goretta, 1977) en *La pianiste* (2001, Michael Haneke).

Michael Mann: Master of the Modern Urban Noir (30 augustus – 18 september)

Het nieuwe culturele seizoen werd eind augustus ingeluid met een retrospectief van de perfectionist uit Hollywood, die bekend werd door de legendarische tv-serie *Miami Vice* (1984-1990), de misdaad-thrillers *Heat* (1995) en *Thief* (1981) en het kassucces *The Last of the Mohicans* (1992).

In 1979 regisseerde filmauteur Michael Mann (1943) zijn eerste lange (televisie)speelfilm *The Jericho Mile*. Hoog tijd volgens Eye om een compleet retrospectief van zijn elf bioscoopfilms en twee televisiefilms te realiseren. Plus natuurlijk afleveringen van door hem geregisseerde, geschreven of geproduceerde televisieseries (waaronder het invloedrijke *Miami Vice*).

Michael Mann vangt op onnavolgbare wijze de gruisige kanten van het grote-stadsleven in gestileerde beelden. Een big-budget filmer maar met een onmiskenbare eigen signatuur. Zijn helden zijn existentiële eenlingen, stuk voor stuk doordrongen van een eergevoel dat hen rechtstreeks naar de hemel of naar de hel leidt. Dit geldt zowel voor professionele dieven Frank (*Thief*, James Caan) en Neil (*Heat*, Robert De Niro), als voor klokkenluider Jeffrey (*The Insider*, Russell Crowe, 1999) en taxichauffeur Max (*Collateral*, Jamie Foxx, 2004). Het zijn mannen met een missie die hun weg zoeken door de protestadsjungle. Huurmoordenaars, serial killers, geharde detectives, dieven of super coole agenten in *glitzy* Miami – in genres als de thriller, neo-noir en *hardboiled* politiedrama, vaak met een portie sociale kritiek.

Naast de films waren er in Eye optredens van hiphop-artiest Yung Nnelg, een Eyeshadow-aflevering met *Miami Vice* en een debat over diversiteit in het oeuvre van Mann gepresenteerd door Cathelijne Blok. Ook was er een master-class (i.s.m. de DAFF, NFA, DDG en FPN) door Pieter Jan Brugge, waarin deze Nederlandse producent van Manns films als *Heat*, *The Insider* en *Miami Vice* uitweidde over techniek, stijl en onderwerpkeuze. Ten slotte vertoonde Eye ook Mann's favoriete westerns, *My Darling Clementine* (1946) van John Ford en Sam Peckinpah's *The Wild Bunch* (1969).

REEKSEN EN SERIES

Restored & Unseen

Eye beheert en restaureert (deels) een collectie van ruim vijftigduizend titels, waaronder onbetwiste klassiekers, in vergetelheid geraakte films, spraakmakende films, controversiële films en mainstream publieksfilms.

Van die eigenzinnige verzameling laat Eye in het programma *Restored & Unseen* de komende jaren meer zien. Het programma zal regelmatig worden aangevuld met gerestaureerde kopieën uit buitenlandse archieven en het internationale festivalcircuit.

Wat maakte *Ladri di biciclette* (1948) zo baanbrekend? Hoeveel impact heeft *De stilte rond Christine M.* (1982) vandaag de dag nog? Waarom raakte *Der Himmel über Berlin* (1987) destijds ook alweer zo'n gevoelige snaar? Dat zijn de vragen waarop *Restored & Unseen* antwoord wil geven.

De te vertonen films zijn thematisch verbonden via regisseurs- of acteurskeuze, genre-overeenkomsten of aan de actualiteit ontleende thema's. Het accent ligt op Europese auteurscinema, Nederlandse filmgeschiedenis en de niet-Westerse film; vanouds deelgebieden waar Eye zich sterk voor maakt. Elke voorstelling wordt ingeleid door een programmeur of speciale gast.

In januari begon Eye met een nieuwe reeks *Restored & Unseen*, waarin tweemaal per maand bijzondere klassiekers en recente restauraties gepresenteerd worden. We trapt af met onze eigen restauratie van *Blue Movie* (1971), Nederlands geruchtmakendste blootfilm van de jaren zeventig, toen de Bijlmer nog een seksuele vrijhaven was.

Eye on Sound

Met *Eye on Sound* vestigt Eye de komende jaren aandacht op de relatie tussen beeld en geluid; van de tijd dat films nog geen geluidsband hadden, tot nu.

Met livemuziek bij film uit de begintijd van de cinema -toen acteurs nog geen stem hadden-, liveoptredens van bandjes van nu bij klassiekers van toen (van psych rock tot electro), splinternieuwe scores bij films uit alle hoeken en gaten van de Eye-collectie en volop aandacht voor de vaak jammerlijk veronachtzaamde kunst van het sounddesign.

Still uit *Colour of Pomegranate* / *De kleur van de granaatappel*, Sergei Parajanov, 1969

Naast de *Cinema Concerten*, met liveoptredens van DJ's, performers, orkesten, ensembles, trio's en kwartetten bij klassiekers van de stille cinema, en *Tales of the Future* in relatie tot *Vice & Heat: de films van Michael Mann*, valt onder deze noemer ook de succesvolle maandelijkse serie *Eyeshadow*, waarin de wisselwerking tussen muziek en beeld in sfeer en beleving centraal staat.

Tales of the Future

Niet toevallig is zijdelings aan het Michael Mann retrospectief een ander programma gepresenteerd in Eye, waarin de invloed van de synthesizer op filmmuziek en sounddesign nader werd bestudeerd: *Tales of the Future*. Elektronische klanken waren eerst vooral te horen bij populaire sciencefiction-films uit de jaren vijftig (*Forbidden Planet*, 1956).

Dat de synthesizer ook kon bijdragen aan sfeer en betekenis van klassieke meesterwerken bleek uit de scores voor Tarkovski's *Solaris* en Stanley Kubrick's *A Clockwork Orange* (1971). En niet voor niets dient Vangelis' score voor *Blade Runner* (1982) nog steeds als inspiratiebron voor electro-muzikanten. *Tales of the Future* liet horen en zien hoe belangrijk de synthesizer is geweest voor de filmmuziek.

Eye vroeg hedendaagse musici en componisten om met die erfenis 'aan de haal te gaan'.

Onderdeel van dit programma was onder andere een optreden van *Palmbomen II* (sterk beïnvloed door jaren tachtig-synthesizermuziek) bij de legendarische tv-serie *Miami Vice* van Michael Mann.

De avond trok maar liefst tweehonderd bezoekers die tot diep in de nacht dansten. In oktober vertolkte electro-artiest *Torus* live zijn score bij Andrej Tarkovski's klassieker *Stalker*. *Use Knife*, alias Stef Heeren en Kwinten Mordijck, begeleidden als laatste live *La coquille et le clergyman* (1928) in een samenwerking met Amsterdam Dance Event.

Eyeshadow

Dit programma bestaat uit indie-klassiekers van grofweg 1990 tot nu, met na afloop spraakmakende op maat gesneden live-acts in de lijn van de film. We matchen acts aan films aan de hand van een element dat de film en de band verbindt. Soms zijn het de lijkzige synths op de soundtrack, een andere keer is het de melancholische sfeer, maar het kan ook de rauwe verhaallijn zijn of persoonlijke keuze van de band die de combinatie bepaalt.

Met een gemiddeld aantal van honderdvijfentwintig bezoekers per voorstelling is dit Eye's best lopende serie met een publiek dat grotendeels bestaat uit jonge mensen van onder de dertig jaar.

Binnen deze focus op beeld en geluid vond op 15 september het speciale evenement *Eye am Sonntag* plaats, waarvoor New Cool Collective, het jazz ensemble o.l.v. Benjamin Herman hun zelfgeschreven score live speelden bij de projectie van de gerestaureerde stille-filmklassieker *Menschen am Sonntag* (1930), een samenwerking van latere Hollywoodgrootheden Billy Wilder, Fred Zinnemann en Robert Siodmak.

Menschen am Sonntag was bij uitbreng in 1930 een hit. Heel Duitsland liep uit voor de 'grote over vijf jonge Berlijners die zorgeloos zonnebaden aan de oevers van de Wannsee en door de zondagse stad wandelen. De gevolgen van de beurskrach en het gevaar van het oprukkende nazisme leken nog ver weg. Billy Wilder, Fred Zinnemann en de broers Curt en Robert Siodmak hadden het scenario verzonnen in het café; de acteurs waren amateurs, het verhaal werd doorsneden met opnamen van Berlijn, embleem van de 20ste-eeuwse metropool.

De restauratie en voorstelling van deze stille filmklassieker is onderdeel van het EU-initiatief *A Season of Classic Films*, in het kader waarvan gerestaureerde Europese klassiekers in dertien Europese landen gratis werden vertoond, van Thessaloniki tot Amsterdam. Uitgangspunt was de distributiekopie van het Filmmuseum (het originele negatief is verloren gegaan), afkomstig van de Nederlandse Filmliga.

De oorspronkelijke tussentitels zijn gereconstrueerd en de authentieke beeldvolgorde hersteld. Zo'n vierhonderd bezoekers woonden deze gratis voorstelling bij.

Voor de gelegenheid transformeerde de Eye-Arena tot feestelijk cinematografisch jazzpaleis. Foto Freek Zonderland.

Eye on Art

Eye on Art is een programmareeks op het raakvlak van film en andere kunsten. *Eye on Art* sluit aan bij de actualiteit, met voorstellingen rond hedendaagse kunstenaars en programma's bij belangrijke tentoonstellingen, manifestaties en Eye-activiteiten.

Eye on Art besteedt daarnaast aandacht aan experimenteel werk van de nieuwste makers (Researchlabs) en de rijke geschiedenis van de avant-gardefilm (*Masters of the Avantgarde*). De vorm is variabel: denk aan artist's talks van filmende kunstenaars, door kunstenaars samengestelde filmavonden of speciale programma's bij kunsttentoonstellingen. Ieder programma wordt ingeleid door een spreker, met muziek of met een korte performance. De voertaal was Engels.

Transnatural (1 oktober)

Op een avond over de verbeelding van de problematiek rondom watervoorziening en klimaat, draaide de prachtige avant-gardefilm *Regen* (1929) van Joris Ivens met livemuziek van Arvo Pärt gespeeld op een glasorgel.

The Story of George Maciunas (8 oktober)

Nederlandse première van een lange documentaire (2018) over Fluxus-oprichter George Maciunas met heropvoering van drie Fluxus performances.

De producenten schoor de regisseur geheel kaal, waarna de beruchte *Buttocks*-film van Yoko Ono op zijn hoofd werd geprojecteerd. De close up van de deinende billen van Ono's

vrienden leken op bewegende hersenhelften. Er volgde een lachkoor, met publieksdeelname. En na de voorstelling ruiste er een bewegend sculptuur van 1000 pingpongballen de trappen van Eye af.

Het geslachtelijk onbehagen (22 oktober)

Deze voorstelling was een geslaagde samenwerking met literair tijdschrift de Gids, waarbij Eye een reeks filmfragmenten aanleverde voor een lezing door Basje Boer over vrouwelijkheid in film en daarbuiten. Vier schrijvers droegen werk voor waarin ze hun eigen genderavonturen deelden met het publiek.

De keuze van Koolhoven

Martin Koolhoven presenteerde, samen met Eye-programmeur Ronald Simons, tien jaar met veel succes het programma *Cinema Egzotik*, waarin bizarre cultfilms en vergeten klassiekers de revue passeerden. Maar nu was het tijd voor wat nieuws. Vanaf maart presenteerde Eye Filmmuseum met trots, één keer per maand op de donderdag: *De Keuze van Koolhoven*. De filmer en onstuitbare cinefiel vertelde met het hem kenmerkende enthousiasme over alles wat film de moeite waard maakt. Iedere maand was er aandacht voor wat Koolhoven fascineert, met acteurs, filmmakers, speciale gasten en publiek. Een of twee films op de rol, biertje on-the-side, klaar voor een verfrissende duik in het cinematografisch verleden, begeleid door de flux de bouche van de regisseur met de vrolijk stampende cowboyboots!

Previously Unreleased

De selectie hedendaagse independent art house films -onder de noemer *Previously Unreleased*- zorgde voor een mooie balans in de programmering. Films die (met reden) wel geselecteerd worden voor internationale festivals, maar die niet terug te zien zijn in de Nederlandse bioscopen. Eye heeft met deze jaarlijkse selectie een keurmerk gecreëerd dat zowel door publiek, pers als makers wordt erkend. Dit jaar draaide Eye een selectie van acht titels, met onder meer het oogverblindende *A long Day's Journey into the Night* op 3D, met (volgens de kenners) de best verfilmde droomsequentie aller tijden, maar ook de nieuwste films van Guy Maddin, Corneliu Porumboiu, Bi Gan, Aleksei German Jr., Roberto Minervini en Domingo Sotomayor. Auteurs die Eye al jaren op de voet volgt en van wie eerdere films ook in Eye zijn vertoond. De vertoningen werden ingeleid door journalisten van de Filmkrant. Na het zeer succesvolle *Once Upon a Time in Hollywood* (2019) van Quentin Tarantino, dat alleen in Eye op celluloid is vertoond en mede hierdoor al meer dan 12.500 bezoekers heeft getrokken, volgden Woody Allen met *A Rainy Day in New York* (2019) en Pedro Almodóvar met *Dolor y gloria* (2019) inclusief de gerestaureerde versie van zijn eerdere parel *Matador* (1986).

Ook bijzondere aandacht kreeg de prachtig geschoten film *Monos* van Alejandro Landes, die voor deze film over kindsoldaten samenwerkte met de Nederlandse DOP Joost Wolf.

Hierna volgden nog het betoverende en tegelijk schurende *Nuestro tiempo* van Carlos Reygadas, *Portrait de la jeune fille au feu* van Céline Sciamma (die dit jaar de prijs voor Beste Scenario won in Cannes) en de nieuwste aanwinst van sociaal-realist filmer Ken Loach, *Sorry We Missed You*.

Sorry We Missed You – Ken Loach. Geen regisseur weet het eeuwigdurende gevecht van de gewone man tegen de instituties schrijnender en realistischer te verbeelden dan Loach. Paul Laverty, Loach' vaste scenarist sinds *Carla's Song* (1996), zorgde ook nu weer voor de inhoud. In november was Ken Loach te gast in Eye, waar hij met recensent Jan Pieter Ekker (Het Parool) in gesprek ging over zijn nieuwe maatschappijkritische drama dat in het competitieprogramma van Cannes draaide.

Echo - Runar Runarsson

Een bijzondere en eigenzinnige film die dit najaar bij Eye draaide was de IJslandse mozaïekfilm *Echo*.

Speciaal voor deze titel draaide de voorfilm *The Christmas Gift*.

Deze 23 minuten durende film toont Roemenië in december 1989, vlak voor de val van het regime.

SPECIALS

Parra Odysee (20 -26 juni)

Eye bracht met *Parra Odysee* een ode aan De la Parra's pieken- en dalen-carrière. Filmacademie-drop-out De la Parra (Paramaribo, 1940) behaalde zijn eerste grote succes met *Obsessions* (1969), een 'seks-psycho-suspense-murder mystery', waarvoor Hitchcock's componist Bernard Herrmann de score schreef en een piepjonge Martin Scorsese meeschreef aan het scenario.

In het overzichtsprogramma, vertoonde Eye het digitaal gerestaureerde *Obsessions*, plus een selectie van maar liefst vijftien titels.

De wilde \$corpio-jaren kwamen voorbij met titels als *Rubia's Jungle* (1970) en *Mijn nachten met Susan, Olga, Albert, Julie, Piet & Sandra* (1975). Een van de andere highlights was de eenmalige vertoning van de stille zwartwit-productie *Dirty Picture* ('geen komedie') met jazzy livemuziek van componist Kevin Toma. De la Parra's liefde voor Suriname was te zien in de klassieker *Wan Pipel* (1976) en de Surinaamse Filmacademieproductie *Het geheim van de Saramacca-rivier* (2007).

Ook de in de jaren tachtig en negentig gedraaide minimal movies – onder het officiële motto *Geen geld? Geen script? Let's go* – waren vertegenwoordigd, waaronder *Lost in Amsterdam* (1989) en *De nacht van de wilde ezels* (1990). Een groot deel van de gerestaureerde films was te zien in originele analoge vertoning (35mm).

De la Parra is speciaal voor het retrospectief vanuit Paramaribo over gekomen en was een hele week in Eye om samen met publiek en cast- en crewleden terug te kijken op en te vertellen over zijn films.

Distributie

Het jaar 2019 was een succesvol jaar voor Eye Filmmuseum distributie. Behalve al eerdergenoemde succesvolle re-releases aansluitend op het Huppert-zomerprogramma, en de Tarkovski-expo en bijbehorende filmprogramma, zijn onder meer films heruitgebracht van Tsai Ming-liang en James Ivory. In het kader van *Previously Unreleased* springt *Long Day's Journey into the night* er uit. Deze bijzondere Chinese film, met een bijna uur-lange take in 3D, is succesvol in Eye en in een aantal theaters in het land vertoond.

Pim de la Parra in Eye

Kerstklassieker

Voor de kerst zette Eye in op de release en presentatie van Coppola's meesterwerk *Apocalypse Now Final Cut*.

Apocalypse Now is een van de mooiste voorbeelden uit de film-geschiedenis van een geslaagde symbiose van beeld en geluid. Naast geniaal camerawerk en montage, heeft de film ook een waanzinnige soundtrack waarin het sounddesign/brongeluid overgaat in de compositie om de innerlijke toestand van de karakters te verbeelden. Deze film laat je horen hoe de mentale en fysieke hel van de oorlog eruitziet. Speciaal om die reden was de restauratie ook in Dolby Atmos beschikbaar.

Apocalypse Now: Final Cut is door meer dan dertig theaters geboekt, waaronder een enkel Atmos-theater. Begin 2020 hadden al meer dan 12.500 bezoekers de film in den lande gezien. Zo'n twintig theaters vertoonden daarnaast ook de nieuwe documentaire *Dutch Angle: Chas Gerritsen & Apocalypse Now* van Baris Aznan (productie KINO) over de foto's die de Nederlandse oorlogsfotograaf Chas Gerritsen tijdens de opnamen van *Apocalypse Now* maakte.

Premières

Roma (2018), het meest recente meesterwerk van Alfonso Cuarón, bekroond met drie Oscars, trok direct na de jaarwisseling veel bezoekers naar Eye en andere filmtheaters. De door Netflix geproduceerde film werd tegelijkertijd op het platform en in de bioscoop uitgebracht hetgeen tot nogal wat beroering in de sector leidde. Beroering die verder werd opgestookt met de uitbreng van de *The Irishman* (2019) later in het jaar. Eye draaide de film in eerste instantie eenmaal per week vanwege de IDFA-programmering die in dezelfde periode plaatsvond in Eye. De film stond echter al groot in Amsterdam. *The Irishman* is na IDFA minder vaak, maar wel langer doorgedraaid. Dit omdat Eye films zo een langer leven geeft.

The Irishman is door de grote concerns en veel onafhankelijke bioscopen geboycot, terwijl de filmtheaters de film van meet af aan in hun programmering hebben opgenomen. Eye is net als de meeste vertoners voor het hanteren van windows. Al vinden we dat die met steeds kortere runs in de cinema en het verdwijnen van second en third run, een stuk korter kunnen en in ieder geval veel flexibeler zouden moeten zijn. Het is goed dat er – ook met fenomenen als Picl – wordt geëxperimenteerd met nieuwe window-varianten. Maar Eye ziet een veel groter 'gevaar' dan het tornen aan windows, namelijk dat films helemaal niet meer op het grote doek te zien zijn.

Steeds vaker verdwijnen nieuwe, maar ook oudere films achter betaalpoorten of abonneezenders, zonder dat ze überhaupt nog vertoond kunnen/mogen worden in de bioscopen/filmtheaters: niet vóór, maar ook niet tijdens de uitzendingen via de streamingproviders.

Om die reden heeft Eye met open vizier Netflix' *Roma* vertoond, voor ruim zeventienduizend bezoekers, waarmee in onze ogen duidelijk is, dat ook zonder of met een minimale window bij het publiek een grote behoefte bestaat om een film op het grote scherm te zien.

De film *Retrospekt* (2019) de lang verwachte nieuwe speelfilm van Esther Rots, beleefde zijn Nederlandse première in Eye, na succesvolle voorstellingen op de internationale filmfestivals van Toronto en Berlijn. Voor films als *Apollo 11* (2019) was Eye het best bezochte theater in het land.

Apollo 11 biedt een spectaculaire herbeleving van de eerste maanlanding, vijftig jaar na deze historische gebeurtenis, vanuit het perspectief van de astronauten, het team in Mission Control en de miljoenen toeschouwers op de grond. De documentaire maakt gebruik van recent ontdekt, nog niet eerder vertoond 70mm beeldmateriaal en meer dan elfduizend uur aan geluidsopnamen.

Naast films in onze eigen zalen maken meer en meer mensen gebruik van Picl, de TVOD-dienst die o.a. via onze site te bezoeken is.

Nederlandse films in première

Natuurlijk was er ook veel aandacht voor films van eigen bodem voor volwassenen, met onder andere *Instinct*, het filmdebuut van Halina Reijn als regisseur, tevens de openingfilm van Nederlands Film Festival en de Nederlandse inzending voor de Oscars. Verder: *De Belofte van Pisa*, van Norbert ten Hall (regie) en Robert Alberdingk Thijm (scenario), en *Snelweg NL*, de cinematografische ode aan de alsmaar groeiende snelweginfrastructuur van Ben van Lieshout.

Jeugdfilm

Ook voor de Nederlandse (en in het buitenland meermaals gelauwerde) familiefilm *Mijn bijzonder rare week met Tess* (2019) was Eye het best lopende theater in het land.

Naast een divers kinderprogramma met films voor verschillende leeftijden dit najaar, waaronder de hit *Kapsalon Romy* (Micha Kamp/Tamara Bos, 2019), presenteerde Eye op 17 november een special rondom *Het paard van Sinterklaas* (2005), geregisseerd door Mischa Kamp naar het scenario van Tamara Bos.

Deze speciale voorstelling werd georganiseerd in het kader van het 25-jarige schrijverschap van Tamara Bos. Bij de voorstelling waren Mischa Kamp en Tamara Bos zelf aanwezig voor een Q&A.

Maar ook zijn verschillende acteurs uit de film op het podium gehaald. Maar liefst 243 overenthousiaste kinderen en hun (grootouders) vulden de zaal.

Festivals

Eye host diverse festivals door het jaar heen. Eye is vaak inhoudelijk betrokken bij de festivals, dan wel vormen de festivals een welkome aanvulling op de eigen programmering. In juli namen de eindexamenstudenten van de Nederlandse Filmacademie, zowel van bachelor als masterniveau, Eye Filmmuseum over tijdens het *Keep an Eye Film Festival*. Naast de jaarlijks terugkerende festivals in het najaar in Eye, zoals BFF, Klik! en IDFA organiseerde Eye dit jaar ook de openingsavond van PAFF. Dit was alweer de vierde editie van het festival, dat inmiddels een begrip is geworden in het Amsterdamse culturele leven. Veel van de films zijn geselecteerd op grote filmfestivals van Berlijn, Cannes, Venetië en Toronto. Het programma vormt een overzicht van de belangrijkste arthouse films van het nieuwe culturele seizoen en geeft een breed podium aan auteursfilms. Het sluit daarmee goed aan op het première programma van Eye.

De 32e editie van het International Documentary Film Festival Amsterdam opende op 20 november met meer dan veertig Nederlandse films en coproducties in selectie. Een deel daarvan was ook in Eye te zien. Maar liefst vijftientig van deze films werden geselecteerd voor één van de

IDFA-competities. *Rotjochies* (*PUNKS*) van Maasja Ooms won maar liefst drie prijzen: de IDFA Award for Best Editing, IDFA Award for Best Cinematography en een bijzondere vermelding in de categorie Beste Nederlandse Documentaire. Reber Dosky ontving de prijs voor Beste Nederlandse Documentaire voor *Sidik en de panter*.

De Nederlandse Filmnacht

Sinds drie jaar coördineert Eye De Nederlandse Filmnacht, een initiatief van het Nederlands Filmtheater Overleg (NFO). Met de organisatie van de Filmnacht proberen wij een groter en jonger publiek in aanraking te brengen met de Nederlandse artistieke film en de filmtheaters waar deze te zien zijn. In het verleden werd eenmaal per jaar een editie georganiseerd met voorpremières van nieuwe films van Mijke de Jong (*Stop Acting Now*, 2016), Bram Schouw (*Broers*, 2017) en Michiel van Erp (*Niemand in de stad*, 2018).

In 2019 is gestart met het organiseren van meerder edities per jaar, een grote en twee kleinere edities.

Van 11 t/m 25 april namen maar liefst achttien filmtheaters in zeventien steden deel aan de eerste editie van 2019, waarin de film *Dirty God* van Sacha Polak centraal stond. Tijdens de Nederlandse Filmnacht is bij iedere filmvertoning een inleiding of nagesprek aangeboden met regisseur Sacha Polak, actrice Vicky Knight en/of producent Marleen Slot.

Op 27 september, de openingsavond van het Nederlands Film Festival, vond de tweede editie plaats van de Filmnacht met *Instinct*, tevens openingsfilm van het NFF. Deze meer uitgebreide editie van de Filmnacht is georganiseerd in maar liefst drieëntwintig filmtheaters in het land. Vooraf is in alle zalen een exclusief opgenomen interview met Halina Reijn en Carice van Houten vertoond en waren beelden doorgeschakeld van de rode loper in Utrecht.

De derde editie van de Filmnacht, op 30 oktober, is georganiseerd rondom de documentaire *King of the Cruise* van Sofie van Drost. Bij deze film is ook een vooraf opgenomen exclusief interview met de filmmaakster en cameraman Boas van Milligen Bielke vertoond. Aan deze editie namen veertien filmtheaters deel.

De Nederlandse Filmnacht wordt georganiseerd en gefinancierd door Eye, het Filmfonds, het NFO, het Nederlands Film Festival, de Filmkrant en de deelnemende filmtheaters.

DE NEDERLANDSE
FILM
NACHT

Een film van Halina Reijn
met Carice van Houten
en Marwan Kenzari

Instinct

f i n d e r l a n d s e f i l m n a c h t

GO DUTCH * LET'S GO DUTCH * LET'S GO DUTCH * LET'S GO DUTCH * LET'S GO DUTCH

NFO NL FILM FONDS eye NEDERLANDS FILM FESTIVAL "FILM KRANT SEPTEMBER FILM

**4.
EYE INTER-
NATIONAL /
SEE NL –
FILMS FROM
THE NETHER-
LANDS**

**4.
EYE INTER
NATIONAL
SEE NL –
FILMS FR
THE NETH
LANDS**

De laatste jaren vond de internationale promotie van de Nederlandse film en filmindustrie plaats onder de gemeenschappelijke noemer SEE NL. Zowel Eye als het Filmfonds zijn aanspreekpunt voor internationale professionals op diverse deelgebieden, zoals promotie, coproductie mogelijkheden, de incentive, film commission, etc..

In samenspraak met het Ministerie van OCW wordt de samenwerking tussen Eye en het Filmfonds op het gebied van internationale promotie de komende jaren geïntensiveerd.

Ook de vier grote filmfestivals in de basis infrastructuur (BIS), en niet te vergeten de makers zelf, leveren een belangrijke bijdrage aan de internationale promotie. Gezamenlijk wordt een operationele jaaragenda voor alle aspecten van internationale promotie gemaakt, met een duidelijke afbakening van taken en verantwoordelijkheden in de uitvoering.

SEE NL was dit jaar weer veelvuldig aanwezig op verschillende belangrijke internationale filmfestivals; onder andere op het Berlin International Film Festival – Berlinale, Clermont-Ferrand International Film Festival, Cannes International Film Festival, Annecy International Animation Festival, Toronto International Film Festival, Busan International Film Festival en het Lyon Lumière Festival.

Het eerste kwartaal van 2019 stond grotendeels in het teken van internationale activiteiten op het Sundance Film Festival, het International Film Festival Rotterdam – IFFR, het Berlin International Film Festival – Berlinale, het Clermont-Ferrand International Film Festival en het New York International Children's Film Festival.

Sundance

Voor het eerst in de geschiedenis was er op het Sundance Film Festival een Nederlandse feature film geselecteerd voor de prestigieuze World Cinema Dramatic Competition, *Dirty God* van Sacha Polak. In het kader van deze selectie organiseerde Eye International in samenwerking met het Nederlands consulaat-generaal in New York (Dutch Culture USA) en de sales agent van de film (Independent Film Company), een netwerk-bijeenkomst op het festival aansluitend op de première-screening.

Berlinale & Clermont-Ferrand

Op de filmmarkten van de Berlinale en het Clermont-Ferrand International Short Film Festival was SEE NL, samen met diverse brancheverenigingen, aanwezig met een stand. De nadruk lag op het organiseren van informatieve en promotionele activiteiten en internationale netwerk-bijeenkomsten. De inrichting en het ontwerp van de Eye International-stands en publicaties waren geïnspireerd op Rembrandt van Rijn en de Gouden Eeuw in verband met het themajaar *Rembrandt & de Gouden Eeuw 2019*. Deze vormgeving is het eerst ingezet tijdens het Clermont-Ferrand Film Festival en vervolgens op de Berlinale.

Verschillende Nederlandse films die door de Berlinale geselecteerd waren, zijn tijdens het festival in de prijzen gevallen. Zowel het feature filmdebuut van Steven Wouterlood, *Mijn bijzonder rare week met Tess / My Extraordinary Summer with Tess* als de korte documentaire *#BULLYINGSTORY* van Eef Hilgers kregen een *Special Mention Award* in de Generation Kplus competitie.

Stand SEE NL in Berlijn

De minoritaire coproductie *Stupid Young Heart* ontving van de Generation 14Plus-jeugdjury een *Kristallen Beer* voor Beste Film.

Never Grow Up!

Het jaar 2019 stond tevens in het teken van *Never Grow Up!*, een initiatief van Dutch Performing Arts (een programma van Fonds Podiumkunsten), het Nederlands consulaat-generaal in New York, SEE NL, Cinekid, het Nederlands Letterenfonds en Dutch Culture.

Deze organisaties slaan de handen ineen en stimuleren de bekendheid en verspreiding van Nederlandse jeugdfilm, jeugdliteratuur en jeugd-podiumkunsten in de Verenigde Staten.

Ook bevordert het programma de uitwisseling en samenwerking met Amerikaanse programmeurs en organisaties.

Als onderdeel van *Never Grow Up!* presenteerde het New York International Children's Film Festival (NYICFF) in februari zijn derde editie van landen-focus Friends & Neighbours. Na Mexico en Canada, was in 2019 Nederland aan de beurt. In samenwerking met het Nederlands consulaat-generaal, Eye International en kinderfilmfestival Cinekid, presenteerde het NYICFF een uitgebreide selectie van de beste hedendaagse Nederlandse live action shorts, documentaires, animaties en speelfilms.

Cannes

Het Cannes International Film Festival vindt jaarlijks plaats in de maand mei.

SEE NL heeft de rol van organiserende partij van het Nederlandse Paviljoen dat onderdeel uitmaakt van de zogenaamde International Village van het festival. Tijdens het festival vormt het paviljoen de thuisbasis voor Eye, het Nederlands Filmfonds en de Nederlandse Film Commissioner.

Tevens dient het als ontmoetingsplek voor business meetings en diverse netwerk-evenementen, waar Nederlandse film-professionals hun internationale collega's kunnen ontmoeten.

Het Nederlands paviljoen won dit jaar in Cannes de Pavilion Design Award voor mooiste paviljoen. De jury prees de buitengewone creativiteit (de inrichting was geïnspireerd op Rembrandt van Rijn en de Gouden Eeuw in verband met het gelijknamige Nederlandse themajaar en benadrukte de symboliek van het unieke Eye-logo, dat zowel aan de camera als aan het publiek doet denken.

Er zijn tijdens het festival vrijwel dagelijks netwerkbijeenkomsten en cocktails.

Deze evenementen werden door Eye International en het Filmfonds georganiseerd, dit jaar in samenwerking met onder andere EFP – *Producers on the Move* (European Film Promotion), ACE Producers, Film Producenten Nederland en het International Film Festival Rotterdam.

De Nederlandse film *Take Me Somewhere Nice*, het speelfilmdebuut van de Bosnisch-Nederlandse filmmaakster Ena Sendijarevic was geselecteerd voor het programmaonderdeel L'ACID (Association for the Distribution of Independent Cinema). Het Acid programma is het jongste neven-programma van Cannes en zet zich in voor onafhankelijke cinema. In de sectie Quinzaine des Réalisateurs zijn twee minoritaire coproducties gepresenteerd, namelijk *Sick, Sick, Sick* van Alice Furtado (Nederlandse coproducent: BALDR Film) en *That Which Is To Come Is Just A Promise* van Flatform (Nederlandse coproducent: SeriousFilm).

Annecy

Een ander belangrijk festival waar SEE NL jaarlijks met een stand aanwezig is, is het Annecy International Animation Festival (juni). Omdat de Nederlandse animatiesector eerder dit jaar tijdens het prestigieuze internationale evenement *Cartoon Movie* in Bordeaux in *The Spotlight* stond, is in samenwerking met het Filmfonds en Animatie Producenten Nederland dit jaar een extra grote stand gerealiseerd tijdens de MIFA (de markt van Annecy).

Naast informatievoorziening over Nederlandse animatiefilms, -producenten, -festivals en filmscholen vond er tevens een netwerk coproductie evenement plaats met Nederlandse en Poolse producenten. De stand werd bemand door SEE NL samen met de Animatie Producenten Nederland (ApN), Cinekid en HAFFxKLIK.

Van de acht Nederlandse animatiefilms in het festivalprogramma is er één bekroond met een prijs: *Flow* van Adriaan Lokman (producent Valk Producties) ontving de Andre-Martin Distinction in de categorie Korte Animatie Films.

Shanghai

Sinds twee jaar maakt Eye deel uit van SIFF's Belt and Road Film Festival Alliance, opgezet om meer samenwerking te stimuleren tussen het Shanghai International Film Festival en SEE NL (en tevens tussen de overige leden van de Alliance onderling). Er is dit jaar een groot aantal Nederlandse films en coproducties geselecteerd voor het Festival, namelijk *Inner Landscape* (2019) van Frank Scheffers, *My Foolish Heart* (2018) van Rolf van Eijk, *The Beast in The Jungle* (2019) van Clara van Gool, *Bankier van het verzet* (2018) van Joram Lürsen, *Take Me Somewhere Nice* (2019) van Ena Sendijarevic en *Heinz* (2019) van Piet Kroon.

Tevens zijn de minoritaire coproducties *Rojo* (2018), *Werewolf* (2019), *Buñel in the Labyrinth of the Turtles* (2018) en *Vivan las antipodas* (2011) vertoond. Frank Scheffers, Jia Zhao (Producent *Inner Landscape*), Clara van Gool, Rolf van Eijk en Piet Kroon waren in Shanghai aanwezig om hun films te vertegenwoordigen.

Hun aanwezigheid is mede mogelijk gemaakt door steun van SEE NL in de vorm van reisbeurzen. Tijdens het festival heeft SEE NL de plannen voor een extra Nederlands focus-programma met SIFF nader besproken en uitgewerkt. De wens bestaat bij het SIFF om in 2020 een speciaal *Dutch Masters*-programma te organiseren in Shanghai. Dit programma zal bestaan uit films uit het archief van Eye, waaronder een aantal Nederlandse filmklassiekers en een aantal films die zijn gerestaureerd door Eye.

SESI

Na een eerdere geslaagde samenwerking in 2015 was in de zomer van 2019 (mei t/m augustus) wederom een groot programma van kinderfilms te zien in Brazilië. In samenwerking met partnerorganisatie SESI werden zeven Nederlandse kinderfilms voorzien van Portugese ondertiteling.

Samen met een programma van korte films is hiervoor via vierenvijftig lokale afdelingen de provincie São Paulo een zeer groot bereik onder de Braziliaanse jeugd gecreëerd. Films die in Brazilië vertoond werden waren onder andere *Milo* (2012) van Roel Boorsma & Berend Boorsma, *Mees Kees* (2012) van Barbara Bredero, *Patatje oorlog* (2011) van Nicole van Kilsdonk, *Dummie de Mummie* (2014) van Pim van Hoeve en *Dolfje Weerwolfje* (2011) van Joram Lürsen.

Locarno

In de eerste helft van augustus vond het Locarno International Film Festival plaats. Met maar liefst drie films in de selectie was Nederland sterk vertegenwoordigd. *Instinct* beleefde zijn wereldpremière op de Piazza Grande van Locarno.

De Piazza Grande vertoning is met achtduizend bezoekers per voorstelling een van de grootste openluchtvoorstellingen ter wereld en tevens het hart van het Zwitserse festival.

Instinct is de eerste Nederlandse speelfilm ooit die geselecteerd is voor dit prestigieuze onderdeel van het Locarno Film Festival. SEE NL organiseerde een netwerkbijeenkomst in de vorm van een diner voor de aanwezige cast en crew van de film, in aanwezigheid van Halina Reijn en Carice van Houten. De film bleef niet onopgemerkt en werd bekroond met de Variety Piazza Grande Award en een Special Mention van de Best First Feature Jury.

Halina Reijn met de Variety Piazza Grande Award voor *Instinct* op het Locarno International Film Festival

De korte films *Eyes on the Road* van Stefanie Kolk en *Vader* van Isabel Lamberti waren tevens voor het festival geselecteerd, beide als onderdeel van het internationale competitieprogramma *Pardi di Domani* (*Leopards of Tomorrow*).

Toronto

Op het Toronto International Film Festival (TIFF) dat jaarlijks plaatsvindt in september, was Nederland met SEE NL zichtbaar aanwezig. In de officiële selectie van het festival waren vijf Nederlandse producties en coproducties opgenomen, namelijk *Instinct* van Halina Reijn, *Human Nature* van Sverre Fredriksen, *State Funeral* van Sergei Loznitsa, *The Goldfinch* van John Crowley en *The Barefoot Emperor* van Jessica Woodworth & Peter Brosens.

SEE NL maakte onderdeel uit van de zogenaamde 'umbrella stand' van European Film Promotion, die zich bevond in het Industry Centre van TIFF. Tevens organiseerde SEE NL een netwerk-evenement waar Nederlandse filmprofessionals hun internationale collega's konden ontmoeten en nieuwe werkrelaties konden opdoen.

EFP Umbrella Stand – Toronto International Film Festival 2019 – Banner Industry Centre TIFF

Oscars

Voor SEE NL stond de maand september ook in het teken van de Oscars. SEE NL treedt met betrekking tot de Nederlandse Oscar inzending op als coördinerend bureau en zet zich tevens in voor de campagne van een geselecteerde speelfilm. Dit geldt niet alleen voor de International Feature Film-categorie, maar tevens voor de categorieën Best Animated Short Film en Best Live Action Short Film. De korte animatiefilm *Mind My Mind* van Floor Adams en de korte film *The Walking Fish* van Thessa Meijer werden door een onafhankelijke commissie van Nederlandse filmprofessionals geselecteerd voor een kwalificatierun in de VS om vervolgens mee te kunnen dingen naar een Oscar in de genoemde Korte Film categorieën. *Instinct* werd geselecteerd om namens Nederland te worden ingezonden voor de Academy Awards in de categorie International Feature Film. Helaas heeft de film de shortlist niet gehaald. *Mind My Mind* haalde de shortlist wel, maar behoorde helaas niet tot de vijf definitieve nominaties.

Still uit *Mind My Mind*

Lyon

Eye was in oktober aanwezig met een stand op de markt van het Lyon Lumière Festival, de International Classic Film Market (MIFC). Met 430 geaccrediteerde gasten en 265 deelnemende bedrijven uit 26 landen, is deze markt uitgegroeid tot een belangrijke ontmoetingsplaats voor professionals op het gebied van klassieke film. Eye streeft er naar op de markt uit te stralen dat het een open archief is en restauraties zoveel mogelijk wil laten vertonen en gebruiken. Door deze houding en dit imago is Eye als archief een belangrijke speler op het internationale veld.

IDFA

Naast publicaties over Nederlandse documentaires, zoals de documentaire uitgave van het SEE NL Magazine en een festivalcatalogus, heeft SEE NL zich ook op andere manieren ingezet voor extra zichtbaarheid van de Nederlandse documentaires tijdens IDFA. Tijdens *Docs for Sale* (de markt van IDFA), is dit jaar een extra grote promotieplek gecreëerd exclusief voor Nederlandse documentaires. Dit is gerealiseerd door SEE NL en Dutch Core Media (voorheen NPO Sales). Onderdeel hiervan was een *video wall* waarop filmposters werden vertoond van Nederlandse documentaires geselecteerd voor het IDFA. SEE NL was tevens co-host van de dagelijkse industry netwerkborrel *Docs for Sale Happy Hours*.

Daarnaast organiseerde SEE NL in samenwerking met DPN, VEVAM, Dutch Core Media en IDFA, het netwerkevenement *Fresh Dutch Docs – A Preview*, bestemd voor Nederlandse filmprofessionals en de internationale industrie. Tijdens dit evenement zijn trailers vertoond van Nederlandse films in de IDFA-selectie. Tevens waren er panels met internationale gasten, één met internationale filmfestivalprogrammeurs en één met internationale sales agents en distributeurs. Het geheel werd afgesloten met een netwerklunch.

Internationale Emmy Awards

Internationaal succes was er voor de Nederlandse documentaires *Dance or Die* (2018) van Roozbeh Kaboly en *Bellingcat – Truth in a Post-Truth World* (2018) van Hans Pool. Beide documentaires wonnen in november een internationale Emmy Award in New York, respectievelijk in de Arts Programming- categorie en de Documentary-categorie. Beide regisseurs konden bij de uitreiking aanwezig zijn door middel van financiële steun van Eye International.

Diverse internationale successen

Bijzonder internationaal succes was er voor de Nederlandse speelfilm *My Extraordinary Summer with Tess* (*Mijn bijzonder rare week met Tess*) van regisseur Steven Wouterlood. De jeugdfilm beleefde zijn wereldpremière op de Berlinale en heeft sindsdien een indrukwekkende lijst van festival selecties opgebouwd. De film draaide onder andere op het Thessaloniki International Film Festival, Chicago International Children's Film Festival en het Minsk International Film Festival – Listapad. In Minsk was de film de grote winnaar binnen de Children and Youth Competition en in Chicago ging regisseur Wouterlood met de award voor Best Live-Action Feature van de professionele jury naar huis. De film won tevens internationale awards op het Zlin International Film Festival for Children and Youth, Kristiansand International Children's Film Festival en het New York International Children's Film Festival. Voor laatstgenoemd festival ondersteunde Eye International Wouterlood met een reisbeurs, zodat hij aanwezig kon zijn om de film in New York te vertegenwoordigen.

Op het Chicago International Children's Film Festival was er naast de award voor *My Extraordinary Summer with Tess* meer succes voor Nederlands product. De zeer succesvolle korte Nederlandse LGBT-film *Something about Alex* (*Anders*) van Reinout Hellenthal won de award voor Best Live-Action Short van de jeugd jury. *Romy's Salon* (*Kapsalon Romy*) van Mischa Kamp won de tweede prijs voor Best Live-Action Feature van de professionele jury.

Laatstgenoemde speelfilm ontpopte zich als één van de festival hits van 2019, met selecties op onder meer het Giffoni International Film Festival, Tel Aviv International Children's Film Festival, Tokyo International Children's Film Festival – KINEKO, Schlingel International Film Festival for Children and Young Audience en het Vienna International Children's Film Festival. Op de twee eerstgenoemde festivals sleepte de film meerdere prijzen in de wacht, respectievelijk de Consorzio Gragnano Città della pasta Special Award for 'the most tenacious film' in Giffoni en de awards voor Best Film (Professional Jury) en Best Film (Children's Jury) in Tel Aviv.

Tot slot mag niet onvermeld blijven dat de korte Nederlandse animatie *Mind My Mind*, naast de positie op de Oscar-shortlist, selectie na selectie in de wacht sleepte en alleen al in de maand oktober prijzen won op het Ridgefield Independent Film Festival, Kerry International Film Festival – KIFF en San Jose International Short Film Festival, respectievelijk Best Short Animation, Best Animation en Best Animated Short Film. Ook won de film prijzen op onder andere het Indy Shorts International Film Festival in Indianapolis (Grand Jury Price for Best Animated Short) en het Salute Your Shorts Film Festival in Los Angeles (Best Animated Short & Audience Choice Award).

5. EDUCATIE

5. EDUCATIE

Als gids -in een wereld van overvloedig aanwezige beeldcultuur- geeft Eye kinderen, jongeren en volwassenen de kennis en vaardigheden om film te onderzoeken, te analyseren en de invloed ervan op de samenleving te begrijpen. Dit heeft Eye gerealiseerd via onderwijsprogramma's, publiekgerichte educatie en als coördinator van het Landelijk Netwerk Film-educatie, waarbij met verschillende doelgroepen en partners is samengewerkt aan een kwalitatiever en inclusiever aanbod.

Kernpunten

De afdeling educatie heeft zich in 2019 gefocust op de volgende drie kernpunten:

1. Dialoog gestuurde activiteiten ontwikkelen, met meer ruimte voor inbreng van de doelgroep en meerstemmigheid;
2. Het beter met elkaar verbinden van educatieve activiteiten (doorlopende leerlijn);
3. Educatieve taken en diensten van Eye verbinden met andere programma's in Eye en/of met programma's van externe culturele organisaties (ook discipline overstijgend).

Onderwijsprogramma's

Rondleiding samen met de doelgroep

Eye staat bekend om zijn prikkelende tentoonstellingen op het grensgebied van film en beeldende kunst. Een uitdaging is om hiervoor jongeren te interesseren. De afgelopen jaren hebben we stap voor stap de exposities dichterbij de jongeren weten te brengen via diverse educatieve programma's. Bij de tentoonstellingen rondom Ikeda en Švankmajer is Eye begonnen met het maken van specifieke interactieve rondleidingen en de leerlingen

en studenten vooral mee te nemen in het creatieve denkproces van de kunstenaars. Dit lukte en prikkelde de leerlingen, maar we misten wel hun stem en hun blik op film- en beeldtaal.

Daarom is Eye Educatie een nieuwe weg ingeslagen rondom de educatieve programmering van de tijdelijke tentoonstellingen. Meer nog dan voorheen gaan we de rondleidingen samen met de doelgroep ontwikkelen. Met een denktank bestaande uit leerlingen en docenten uit het vo, mbo en hbo zijn we brainstormsessies gestart, waarin de volgende vragen centraal staan: wat trekt hen aan in het werk? Hoe zouden zij dit vertalen naar hun peers? Wat en hoe zou jij uitlichten in een educatie programma?

Met deze input maken we de rondleidingen nu (nog) meer relevant voor de doelgroep.

InNoord

Er is een structurele band aangegaan met scholen in Amsterdam Noord door de samenwerking met het scholenbestuur InNoord (zestien scholen; ca vierduizend leerlingen). InNoord en Eye werken nauw samen om filmeducatie toegankelijk te maken voor de scholen die vallen onder het bestuur van InNoord.

Dit op verschillende niveaus:

- deskundigheidsbevordering van de docenten;
- lessen over film op school;
- lessen over film in Eye Filmmuseum.

Een bezoek aan Eye wordt gestimuleerd omdat met een les buiten de school zowel de leerling, als de docent nieuwe dingen ontdekken. Elke leerkracht die werkt bij een school die onder het bestuur van InNoord valt, kan één keer per jaar met zijn klas naar Eye komen voor een ontmoeting met een filmmaker en museumdocent. De leerlingen en de docent leren anders naar film en beeld kijken en krijgen direct *tips en tricks* om korte films uit de Korte Film Poule online te bekijken in de klas. De docent en de school hoeven niet aan budget te denken, want de kosten nemen het bestuur van InNoord en Eye samen voor hun rekening.

De leerkracht kan kiezen voor een filmprogramma op maat voor gecombineerde groepen 1&2, 3&4, 5&6 en 7&8. In het programma zien de kinderen en docenten twee korte films en krijgen ze doe-opdrachten. Meezingen, voorstellen wat er gaat gebeuren, geluiden maken bij de film, het kan allemaal. Fantasie en het creëren van ideeën staan centraal. Ook ontdekken ze wat echt is en wat trucage. Hoe kun je doen alsof iets echt is in een film? Een filmmaker en museumdocent geven veel handige tips in deze workshop. Bijvoorbeeld hoe je daarna zelf eenvoudig in de klas met de telefoon of tablet een verhaal in beeld kunt vertellen.

Cinemini Europe

Met het Europese onderzoeksproject Cinemini Europe onderzoeken Eye Filmmuseum en de projectpartners Deutsche Filminstitut und Filmmuseum (DFF), Österreichische Filmmuseum (OFM), Kinodvor Slovenië en Taartrovers Nederland hoe filmeducatie voor de zeer jonge doelgroep van 3 t/m 6 jaar zinvol aangeboden kan worden. Bij speciaal voor dit doel geselecteerde films wordt lesmateriaal gemaakt voor de kinderen en hun begeleiders met als doel het praten over de films en de emoties en (creatieve) ideeën die zij oproepen. Tevens worden er vier film-installaties ontwikkeld, waarbij kinderen fysiek aan de slag kunnen met licht, geluid, stopmotion en spel.

Er zijn twintig korte films geselecteerd van hoofdzakelijk Europese bodem, en deels uit de archieven van Eye, DFF en OFM. De films zijn divers op gebied van vorm, inhoud, herkomst, tijd, en zijn niet persé gemaakt voor kinderen, maar wel geschikt voor deze leeftijd. De films, het lesmateriaal en de installaties zijn getest in de vier verschillende landen, met tien verschillende voorschoolse-, kleuter- en basisscholen, verspreid over de deelnemende landen. De pedagogische medewerkers van de voorschoolse en kleuterscholen, en de leerkrachten van de basisscholen worden getraind op filmeducatie. Tijdens de pilot is met hen, maar ook door observatie van de kinderen gekeken naar hoe de films, lessen en installaties bijdragen aan filmbegrip en creativiteit.

Serie *Wat kijk je nou?* met SchoolTV

Naar aanleiding van de educatieve voorfilm *Zoveel te zien!* hebben wij in samenwerking met de NTR een zesdelige serie over beeldtaal voor uitzendingen op SchoolTV.nl ontwikkeld: *Wat kijk je nou?* Elke aflevering gaat over een ander thema van beeldtaal: verhaal, art department, camera, acteren, geluid en montage. Sosha Duysker (o.a. *Klokhuis* en *Buitendienst*) presenteert de serie en legt aan de hand van film- en videofragmenten uit wat alle thema's betekenen. De video's verschijnen op een interactieve schoolplaat, waar doe-opdrachten, games en andere achtergrondinformatie te vinden zijn. Tijdens de *Week van de Mediawijsheid* maakte de serie onderdeel uit van de populaire game *MediaMasters*.

Publieksgerichte educatie

Buurtambassadeurs voor familieprogramma's
Hoewel flink wat film liefhebbers de weg naar het museum inmiddels weten te vinden, is voor veel Amsterdammers de gang naar Eye toch nog steeds minder vanzelfsprekend. Om het contact met de buurten te verstevigen is Eye de stadsdelen ingetrokken met de vraag: wie wil ons helpen met het maken van familieprogramma's die aansluiten bij jouw wensen?

Met Eye Buurtambassadeurs geeft het filmmuseum een stem aan de bewoners van de Amsterdamse stadsdelen. De Eye Buurtambassadeurs – een groep van negen betrokken ouders en cultuur- en buurt-huismedewerkers – overleggen maandelijks over de ontwikkeling van inclusieve familieprogrammering. Ze kiezen films, maar kijken ook hoe Eye als Filmmuseum beter zichtbaar kan worden in de buurt. Voor de afgelopen herfst- en kerstvakantie ontwikkelen de Eye Buurtambassadeurs samen met het educatieteam, de Taartrovers en Da Bounce familiewerkshops over film.

MovieZone

Terugkijkend kan MovieZone bogen op prachtige resultaten en rapportcijfers. Een aantal jongeren dat onder onze vleugels begonnen is, is inmiddels actief als (prijswinnend) filmmaker of journalist. Met onze YouTube-series toonde Eye zich een absolute pionier: we waren een van de eerste

partijen die een strategische samenwerkingen aanging met grote doelgroep-helden als Dylan Haegens, Bardo Ellens en Vera Camilla. We kregen de doelgroep over de vloer tijdens masterclasses en *Talent Days* en oogstten hiervoor veel lof bij de doelgroep.

De M van MovieZone staat niet alleen voor *Movie*, maar wat ons betreft ook voor *Metamorfose*. Zowel de media als de behoeften van jongeren zijn namelijk continu in beweging. Het zit in MovieZone's dna om met de doelgroep mee te bewegen en activiteiten, aanbod en insteek telkens opnieuw onder de loop te leggen en waar nodig aan te passen. Met de jongeren op de regiestoel en aan de beleidstafel en met voortgang van bewezen successen in een gedurfd nieuw jasje. Deze aangepaste insteek betekent een aanscherping van bestaande en het ontwikkelen van nieuwe activiteiten onder de vlag van MovieZone. We lichten er hier twee toe.

Eye Openers

Acht jongeren tussen de 15 en 19 jaar nemen als Eye Opener vier dagen lang samen een filmfestival onder de loop. Ze bekijken films, doen mee aan events, ontmoeten filmmakers en krijgen een sneak peek in de backstage. Wij zorgen voor eten, drinken en een slaapplek. Op de laatste dag delen de Eye Openers hun advies met het festival: hoe kan de volgende editie (nog) beter aansluiten bij wat jongeren willen? MovieZone bezocht dit jaar zoals te doen gebruikelijk zes filmfestivals in Nederland: het Nederlands Film Festival (Utrecht), Noordelijk Film Festival (Leeuwarden), Da Bounce Urban Film Festival (Amsterdam), Maghreb Film Festival (Haarlem), Go Short International Film

Festival (Nijmegen) en Movies That Matter Film Festival (Den Haag).

Look@me x mbo

In *Look@me x mbo* maken bijna honderd studenten van Mediacollege Amsterdam en D'Drive Leeuwarden samen films onder begeleiding van professionele filmmakers. Hun persoonlijke verhalen staan daarbij centraal. De studenten volgen masterclasses en workshops, pitchten hun eigen scenario's en nemen de regie voor hun rekening.

In november ging het eindresultaat, acht films in vier filmgenres, in première tijdens het Noordelijk Film Festival in Leeuwarden. *Look@me x mbo* bouwt voort op het filmproject *Look@me* dat in 2018 is uitgevoerd door Kunstkade in samenwerking met studenten van D'Drive, professionele filmmakers en het Noordelijk Filmfestival.

EXPOSED

EXPOSED is sinds 2014 de community voor jonge cultuurliefhebbers van Eye. EXPOSED belicht cinema buiten de filmrol en projecteert door alle lagen van kunst en cultuur. Dit doet zij online en met events. Met Eye als basis leggen de leden van de EXPOSED-kerngroep, ieder vanuit een andere achtergrond, hedendaagse thema's binnen de (film)kunst en cultuur bloot. Het peer project, waarbij de doelgroep samenwerkt met Eye, vraagt na zes jaar functioneren om een andere aanpak. In 2019 is onderzoek gedaan en geëxperimenteerd met nieuwe vormen.

De speerpunten die hieruit zijn gedestilleerd zijn:

- Structureel een representatieve groep jongvolwassenen (20-30 jaar) verbinden aan Eye;
- Gelijkwaardige positie in de organisatie;
- Ownership en vrijheid;
- Inclusief werven;
- Verbinder met nieuw publiek & nieuwe partners.

Wordt vervolgd in 2020.

Landelijke Filmeducatie

In de afgelopen beleidsperiode heeft Eye veel ondernomen om film een structurele plek te geven in het onderwijscurriculum. Ondanks de alomtegenwoordigheid van bewegend beeld, de complexiteit en de culturele rijkdom, het sociale, historische en artistieke belang, is filmeducatie in de meeste onderwijssystemen relatief marginaal en onderontwikkeld gebleven. Om film een structurele plek te geven in het onderwijs is het belangrijk om verschillende vraagstukken aan te pakken: Wat is filmeducatie? Welke vaardigheden en kennis hebben docenten nodig om hier kinderen en jongeren in te coachen? Welke organisaties in Nederland kunnen daarbij helpen? Hoe kunnen we het samen makkelijker en beter maken om in de klas met film aan de slag te gaan?

In het kader hiervan heeft Eye, namens het Netwerk Filmeducatie, in 2019 een impulsaanvraag ingediend bij het ministerie van OCW. De gehonoreerde bijdrage maakt vanaf 1 januari 2021 onderdeel uit van de structurele ondersteuning (BIS) van het ministerie.

Het Landelijk Netwerk Filmeducatie beschikt daarmee over middelen om beleid te ontwikkelen en producten op te leveren rondom de volgende onderwerpen:

1. Landelijke versterking van het Netwerk Filmeducatie
2. Mapping/landelijk overzicht van bestaand aanbod en regionale spreiding
3. Doorlopende leerlijn
4. Deskundigheidsbevordering, zowel in het onderwijs als in de filmsector
5. Digitale leeromgeving
6. Regionale versterking (via hubs/culturele ondersteuners)

Formatie

Om deze activiteiten in goede banen te leiden is binnen Eye een kleine projectorganisatie gevormd, ondersteund door freelancers. De netwerkorganisatie bestaat uit een senior projectleider, een communicatiemanager, een procesmanager en een bureauredacteur. Deze groep wordt ondersteund door een tweetal experts op de terreinen onderwijs en film.

Concreet behaalde resultaten pilotjaar

In februari ging het Netwerk aan de slag met het werven van nieuwe leden. In korte tijd groeide het uit van een klein informeel netwerk van achttien leden tot een groot dynamisch en betrokken Netwerk van bijna tweehonderd leden. Hierdoor is het Netwerk Filmeducatie een sectorbreed netwerk geworden van filmtheaters, filmfestivals, filmproducenten, filmmakers, filmdocenten, lerarenopleiders en docenten. Eye heeft er voor gekozen om met de leden van het Netwerk te werken aan de onderwerpen mapping, doorlopende leerlijn, deskundigheidsbevordering en digitale leeromgeving.

Actieve netwerkleden, met specifieke inhoudelijke kennis, formeerden zich in werkgroepen rondom de onderwerpen. Deze samenwerking leidt tot een breed gedragen visie en producten.

In mei is gestart met het in kaart brengen van filmeducatie-aanbod van verschillende aanbieders in samenwerking met onderzoeksbureau Sardes. Tevens is besloten om een tweede onderzoek in gang te zetten. In samenwerking met onderzoeksbureau Motivaction is in oktober het behoefte-onderzoek onder docenten in gang gezet.

De werkgroep Doorlopende Leerlijn kwam eind 2019 met een stevige visie en helder raamwerk rondom filmeducatie. Dit document maakt gebruik van en borduurt verder op bestaande nationale en internationale leerlijnen, visie-documenten en raamwerken rondom film en aanverwante media, op een toekomstbestendige manier. Daarnaast is de link gelegd met de uitkomsten van Curriculum.nu, het curriculum voor het primair en voortgezet onderwijs in Nederland.

Het ontwikkelde raamwerk vormt de basis van een leerlijn filmeducatie die het Netwerk Filmeducatie ontwikkelt in afstemming met JEF (Vlaanderen).

Geïnspireerde en vakbekwame docenten zijn de basis van filmeducatie in het funderend onderwijs. In 2019 betrok het Netwerk Filmeducatie daarom lerarenopleiders bij de werkgroep deskundigheidsbevordering. Hierdoor zijn samenwerkingen opgezet met de HvA, Breitner Academie, Filmacademie, VU en UvA. Zo is er gestart met een overdraagbare module film-educatie voor lerarenopleidingen CKV Beeldend,

in samenwerking met de Breitner Academie. In samenwerking met de HvA ontwikkelen we een didactische handleiding film- en beeld-educatie voor lerarenopleiders, welke deelbaar zal zijn met andere lerarenopleidingen. Op de UvA is een module filmdidactiek ontwikkeld als onderdeel van de minor kunsteducatie. In samenwerking met de VU verzorgen we nascholingsdagen voor docenten CKV. Daarnaast zijn er door netwerkleden enkele docentendagen georganiseerd voor docenten die reeds werkzaam zijn in het onderwijs, deze werden inhoudelijk ondersteund door ons team en freelance experts.

De werkgroep digitale lessen heeft onderzoek gedaan naar een platform dat zich leent voor het aanbieden van filmeducatielessen. Ze kozen er voor om het (te) ontwikkelen lesmateriaal te presenteren op het platform LessonUP, omdat dit veel gebruikt wordt onder docenten en het zich bij uitstek leent voor veel beeldende elementen. Onze eerste voorbeeldlessen (gemaakt in samenwerking met IFFR, NFF met behulp van freelance experts) zijn te vinden op SchoolTV en de websites van IFFR en NFF. De lessen worden vanaf eind 2019 getest en beoordeeld door docenten opdat we het format kunnen verbeteren.

In 2019 zijn Lux Nijmegen en Filmhuis Den Haag een filmeducatie-hub gestart op basis van de regeling van het Filmfonds. Dit voortkomend uit het sectoradvies van de Raad voor Cultuur 2018 (*Zicht op zo veel meer: sectoradvies audio-visueel*). Het Netwerk Filmeducatie werkt sindsdien nauw samen met deze hubs. Zo zijn er structurele overleggen waarin taken en inhoudelijke speerpunten worden afgestemd.

Verkiezing Filmleraar van het jaar 2019

Filmeducatie heeft zoals gezegd nog geen vaste plek in het onderwijs. Om die reden spelen creatieve leraren, die leerlingen op weg helpen in het medialandschap, een belangrijke rol. Zij zijn de ambassadeurs van het onderwijs van de toekomst.

De verkiezing van Filmleraar van het Jaar 2019 zet voor het tweede jaar de spotlights op deze innovators. Filmleraar van het Jaar 2018 Jeroen onderschrijft het initiatief. “Iedereen heeft het in zich om op zijn eigen manier filmleraar zijn. Als het niet van binnenuit komt, kun je met behulp van online lespakketten en geschikte films op elk niveau, toch je weg vinden. Gun je klas filmeducatie, begin er gewoon aan! 3,2,1, actie.”

Docenten, leerlingen en film-professionals uit het hele land hebben het afgelopen jaar kandidaten voorgedragen voor de prestigieuze titel Filmleraar van het jaar. De vakjury koos daaruit drie genomineerden: Malu Sanders van het Vierde Gymnasium in Amsterdam, Jeroen Helmers van het Blaricum College in Venlo en Maurice Ermen van basisschool De uitvinding in Enschede.

6. ACADEMISCHE ACTIVITEITEN

6. ACADEMI ACTIVITE

Met het academisch beleid streeft Eye ernaar onderzoekers en studenten optimaal toegang te verschaffen tot de collectie en expertise binnen het filmarchief. De academische functie heeft zich de afgelopen jaren flink kunnen ontwikkelen mede dankzij de installatie van de leerstoel Filmhergoed en Digitale Filmcultuur aan de Universiteit van Amsterdam. Dit professoraat wordt ingevuld door de hoofdconservator van Eye, Giovanna Fossati. Een dergelijke gecombineerde functie van hoogleraar en hoofdconservator is uitzonderlijk binnen de internationale filmarchiefwereld en vormt een ideale schakel tussen de restauratiepraktijken van Eye en het wetenschappelijk onderzoek aan de UvA.

De samenwerking met de UvA richt zich onder meer op de masteropleiding Preservation and Presentation of the Moving Image, de jaarlijkse *Eye International Conference*, de openbare collegereeks *This is Film! Film Heritage in Practice* en de academische boekenserie *Framing Film*. Ook participeren Eye en UvA gezamenlijk in verschillende nationale en internationale onderzoeksprojecten die noodzakelijk zijn voor het kunnen toepassen van innovatieve methodes bij het restaureren, digitaliseren en ontsluiten van de collectie.

Case studies Workshop Film Preservation and Restoration (29 januari)

In januari vond de jaarlijkse praktische workshop *Film Preservation and Restoration* in het Eye Collectiecentrum plaats. In groepsverband hebben de eerstejaars studenten van de master Preservation and Presentation of the Moving Image aan de Universiteit van Amsterdam onder

begeleiding van curatoren en restauratoren aan vier casestudies gewerkt. De geselecteerde casestudies betreffen allen lopende projecten van Eye, variërend van het restaureren van Mutoscope & Biograph 68mm-films (1897-1902), het registreren van film- en videoproducties van het Nederlands Filmmuseum, tot het reconstrueren van het Nederlandse paviljoen op de Wereldexpo 1970 in Osaka en het conserveren van Jan Bot, de eerste robotcurator van Eye.

The Sensory Moving Image Archive Conference (25 en 26 februari)

Eye is partner in het onderzoeksproject *The Sensory Moving Image Archive: Boosting Creative Reuse for Artistic Practice and Research* (SEMIA). In dit project worden films uit de collecties van Eye en het Instituut voor Beeld en Geluid ingezet voor het ontwikkelen van innovatieve technieken om gedigitaliseerde audiovisuele erfgoedcollecties te kunnen verkennen en hergebruiken op basis van visuele kenmerken zoals licht en kleur, vorm of beweging. Tijdens het internationale symposium *Sensory Moving Image Archives: Visualization, Exploration and Reuse of Moving Image Data* op de UvA zijn de resultaten van het project aan internationale collega's gepresenteerd en hebben onderzoekers van vergelijkbare projecten over hun werk gesproken. Naast papers door internationale academici waren er ook presentaties van kunstenaars Geert Mul en Mirka Duijn.

Zie voor meer informatie over het symposium en de sprekers: <http://sensorymovingimagearchive.humanities.uva.nl>

Collegereeks *This is Film! Film Heritage in Practice* (6 maart tot en met 8 mei)

De jaarlijkse openbare collegereeks *This is Film! Film Heritage in Practice* kende een drukbezochte vijfde editie. In deze serie behandelde Giovanna Fossati iedere twee weken recente restauratieprojecten en presentatievormen van filmhergoed, variërend van stille films en experimentele films tot Hollywoodklassiekers. Ieder programma bestond uit een lezing, een interview en Q&A met een gast en een filmvertoning. Dit jaar bestond de line-up volledig uit vrouwelijke experts vanwege het honderdjarig jubileum van algemeen kiesrecht in Nederland. Ook vormde het programma een mooie aanloop naar de Eye International Conference met als thema *Sisters* eind mei.

De internationale gasten van deze editie *This is Film!* waren: negative cutter Mo Henry (Los Angeles) met een vertoning van *Interstellar* (70mm), filmdistributeur Amy Heller (Milestone, New York) met de documentaire *A Portrait of Jason*, Céline Ruivo (Cinémathèque Française, Parijs) met de Technicolor-musical *Meet Me in St. Louis* (35mm) en Francesca Hecht en Laura Holtorf (Wim Wenders Foundation) met de nieuwe digitale restauratie van *Der Himmel über Berlin* (4K). Filmtechnicus Tulta Behm van Haghefilm heeft de restauratie van de Nederlandse film *Het Zakmes* toegelicht en vanuit Eye leverde Stille Film Curator Elif Rongen-Kaynakçi een bijdrage met het Ottoman-programma. Zie voor meer informatie: www.eyefilm.nl/thisisfilm

Filmjournalist André Waardenburg heeft in de Filmkrant verslag gedaan van de serie:

- **Verslag college #1 Film Formats: Interstellar in 70mm**
De laatste der Mohikanen
Zie: <https://filmkrant.nl/artikel/this-is-film-laatste-der-mohikanen/>
- **Verslag college #2 Film Heritage Distribution: Milestone Films**
Het doorschudden van de filmcanon
Zie: <https://filmkrant.nl/artikel/verslag-vijfde-lezing-this-is-film/>
- **Verslag college #3. Colour in Film: Meet Me in St. Louis in vintage Technicolor**
Kleur is drama
Zie: <https://filmkrant.nl/artikel/verslag-tweede-lezing-this-is-film/>
- **Verslag college #4. Film Restoration Laboratories**
De ongewisse toekomst van film labs
Zie: <https://filmkrant.nl/artikel/verslag-derde-lezing-this-is-film/>
- **Verslag college #5. Silent Cinema: Views of the Ottoman Empire**
Verslag staat niet online
- **Verslag college #6. Digital Film Restoration: Der Himmel über Berlin in 4K**
Een hemelse restauratie
Zie: <https://filmkrant.nl/artikel/verslag-zesde-lezing-this-is-film/>

This is Film! Film Heritage in Practice in Eye

WSS10/Eye International Conference - Sisters (25-29 mei)

De Eye International Conference hostte in 2019 de tiende editie van *Women and the Silent Screen* (WSS), een internationale conferentie die zich elke twee jaar buigt over de aanwezigheid van vrouwen in de eerste dertig jaar van de filmgeschiedenis – een veel grotere aanwezigheid dan de filmgeschiedenisboeken en de filmcanon doen vermoeden.

De allereerste editie van de *Women and the Silent Screen*-conferentie werd precies twintig jaar geleden gehouden bij de Universiteit van Utrecht. De filmvertoningen vonden plaats in het Filmmuseum in het Vondelpark.

De conferentie begon op 25 mei na het jaarlijkse *Meet the Archive* (voorheen de *Eye Collectie-dag*), een middag met presentaties van recente projecten uit de Eye-collectie, en is op 29 mei afgesloten met verschillende activiteiten in het Eye Collectiecentrum, waaronder een workshop *Film Identificatie* onder leiding van Elif Rongen-Kaynakçi.

Voor meer informatie zie: www.eyefilm.nl/conference

Ruim 150 filmwetenschappers, filmmakers, archiefmedewerkers, curatoren en restauratoren van over de hele wereld kwamen van 25 tot en met 29 mei samen in Eye om hun onderzoek en werk rondom het thema *Sisters* te presenteren. De conferentie besloeg drie volle dagen, met filmvertoningen, academische panels en show-and-tell-presentaties met thema's als *Performing Sisters*, *Radical Feelings: Feminism, Affect, Early Cinema* en *Sister(s) in the Archives*. Het programma bestond uit bijna vijftig internationale sprekers waaronder twee keynote sprekers: professor Jacqueline Stewart (film en mediastudies, Universiteit van Chicago) en dr. Annette Förster (mediahistoricus en filmcurator).

Negative cutter Mo Henry in het Eye Collectiecentrum

Gastsprekers Research Group Moving Images: Preservation, Curation, Exhibition (8 maart, 10 mei en 21 juni, 20 september en 29 november)

In het kader van de ASCA Research Group *Moving Images: Preservation, Curation, Exhibition* worden regelmatig internationale sprekers in het Eye Collectiecentrum uitgenodigd om gastlezingen te geven over kwesties rondom conservering en presentatie van en onderzoek naar archieffilms. In 2019 vonden er in totaal vijf gastlezingen plaats.

Op 8 maart gaf Mihai Fulger (directeur van het Roemeense Filmarchief in Boekarest) een lezing over de filmcanon en de invloed van filmerfgoedinstellingen en festivals hierop: *The Evolution of a Film Canon: The Sight & Sound Poll*. Op vrijdag 10 mei hield Federica Bressan (Universiteit van Gent) een presentatie over haar onderzoek op het gebied van conservering van mediakunst. Op 21 juni verzorgde mediakunstenaar Jason Hendrik Hansma een artist talk, waarbij hij fragmenten vertoonde van *Umbra* (2018), zijn meest recente korte film die deels is opgenomen in het restauratieatelier van Eye. Op 20 september presenteerde Li-Chen Kuo (trainee Eye Filmmuseum & Haghefilm Digitaal Traineeship) haar proefschrift *Black as cinema's invention: Material, form, device*.

En tenslotte presenteerde Jimi Jones (School of Information Sciences, University of Illinois at Urbana-

Champaign) op 29 november zijn promotieonderzoek naar de factoren die de ingebruikname van digitale videostandaarden in AV-archief-instellingen beïnvloeden: *So Many Standards, So Little Time: A History and Analysis of Four Digital Video Standards*.

Tweede editie Eye Filmmuseum & Haghefilm Digitaal Traineeship Film Restoration

In de zomer van 2019 ging de tweede editie van het gezamenlijke traineeshipprogramma *Filmrestauratie* van Eye en Haghefilm Digitaal van start. De geselecteerde kandidaat, Li-Chen Kuo (Taiwan, 1982), heeft een masterdiploma in Film- en Media Studies en een PhD in Filmwetenschappen. Kuo heeft in het verleden stagegelopen bij de Cinémathèque Française en bij het Éclair Laboratorium in Parijs.

Het traineeship is een betaalde positie met een duur van zeven maanden en bestaat uit twee fasen. In de eerste vier maanden van het opleidingsprogramma loopt de trainee mee met ervaren curatoren, restauratoren, scanning operators en digitale filmspecialisten op verschillende afdelingen bij zowel Eye als Haghefilm. In de laatste drie maanden bekwaamt de trainee zich verder in het specialisme van zijn of haar keuze. Gedurende het traject wordt gewerkt met materiaal uit de collectie van Eye. Dit unieke traineeshipprogramma voor

beginnende filmrestauratoren is in 2017 met financiële steun van het Filmfonds gelanceerd. Het programma wil een brug slaan tussen een academische (theoretische) opleiding op het gebied van filmarchivering en de dagelijkse filmrestauratiepraktijk. Het heeft tot doel een nieuwe generatie filmrestauratoren op te leiden en het vak van filmrestauratie toekomstbestendig te maken.

Welkomstbijeenkomst masteropleiding *Preservation and Presentation of the Moving Image*

Op 2 september ging voor een nieuwe lichting studenten *Preservation and Presentation of the Moving Image* het college jaar 2019/2020 van start met een welkomstbijeenkomst in Eye. Eye is sinds 2003 als medeoprichter betrokken bij de organisatie en invulling van deze Engelstalige dual master aan de Universiteit van Amsterdam.

Studenten *Preservation and Presentation of the Moving Image* het collegejaar 2019/2020

In het eerste semester hebben senior curator Mark-Paul Meyer en Giovanna Fossati een aantal colleges in Eye Collectiecentrum gegeven, waaronder de vakken *Access and Reuse*, *Film Preservation and Restoration*, *Collection and Collection Management*. Daarnaast hebben de studenten een praktische workshop *Archival Film Handling Skills* gekregen. In het najaar van 2019 liepen drie tweedejaarsstudenten een zeventien-weekenlange stage bij Eye.

Opnames documentaire over filmerfgoed in Eye Collectiecentrum (10 september)

Op 10 september zijn hoofdconservator Giovanna Fossati, filmrestaurator Jan Scholten en informatiemanager Ernst van Velzen in het Eye Collectiecentrum geïnterviewd voor de Canadees Spaanse documentaire *Film, the Living Record of our Memory* van Inés Toharia Terán.

In deze film leggen internationale filmarchief-medewerkers, filmmakers en filmtechnici uit wat film conservering is en waarom het zo belangrijk is.

De documentaire verschijnt in 2020 en is een eerbetoon aan professionals die achter de schermen werken aan het behoud van film.

Brainstormsessie met internationale stakeholders (11 oktober)

Op vrijdag 11 oktober heeft de Eye Raad met buitenlandse experts gebrainstormd over de rol van Eye als museum, bioscoop, archief en expertisecentrum; over de overeenkomsten en verschillen met andere, vergelijkbare buitenlandse instituten, over het huidige beleid en mogelijke toekomstperspectieven. Bij het selecteren van de deelnemers is gezocht naar een goede balans tussen experts uit de diverse werelden: universiteiten, musea, archieven en filmfestivals. De uitkomsten worden, voor zover niet al onderwerp van discussie, gebruikt om richting te geven aan het beleidsplan 2021-2024. Deze activiteit is een vervolg op de brainstormsessie met internationale experts in 2015. Zes buitenlandse experts, elf medewerkers van Eye en een externe voorzitter hebben aan de bijeenkomst deelgenomen.

Deelnemers internationale brainstormsessie

De deelnemers van de brainstormsessie waren: Carlo Cavallone ('vader' Eye-branding Wieden+Kennedy; executive creative director en partner van reclamebureau 72andSunny), Iris Elezi (directeur van het Albanese filmarchief, filmregisseur, scenario-schrijver, universitair docent, en lid van het FIAF Executive Committee), Michael Loebenstein (directeur van het Oostenrijkse filmmuseum in Wenen, voormalig directeur van het National Film & Sound Archive of Australia), Juana Suarez (universitair hoofddocent en directeur van het MA-programma Moving Image Archiving & Presentation aan de New York University), Wieland Speck (voormalig hoofd Panorama Berlinale) en Andrea Lissoni (senior curator International Art (Film) bij Tate Modern, London).

De brainstormsessie stond onder leiding van middagvoorzitter Emile Fallaux.

Eye Artist and Scholar-in-Residence Week (2 tot en met 8 december)

In december vond de thema-week plaats die het einde markeerde van de editie 2018-2019 van het Eye Artist and Scholar-in-Residence programma, met presentaties van/over het werk van Artist Aimée Zito Lema en Scholar Patricia Pisters.

Het programma wordt mogelijk gemaakt door de Eye geefkringen Ladies Eye en FC Waterboys.

Wetenschapper Patricia Pisters gaf een lezing over haar onderzoek naar films waarin de grens tussen werkelijkheid en fictie vervaagt en categorieën als 'normaal' en 'abnormaal' in elkaar overvloeien.

Pisters vertoonde vijf films van Ansuya Blom.

Kunstenaar Aimée Zito Lema presenteerde de film '214322' die tijdens haar residentie tot stand kwam. De film maakte onderdeel uit van een speciaal programma over de 'randgebieden van het archief' dat Zito Lema samen met gastcuratoren Amal Alhaag en Daniela Agostinho heeft samengesteld. Aimée Zito Lema's werk – '214322', film en foto's – is de gehele week tentoongesteld in de Eye Project Space (gratis toegang).

Eye lanceerde in 2017 een eigen Artist and Scholar-in-Residence programma, dat onderzoek naar en hergebruik van de collectie stimuleert en de kruisbestuiving tussen film, kunsten en wetenschappen wil bevorderen.

7.
DEVELOPMENT

7.
DEVELOP

Algemeen

De afdeling Development zorgt door middel van gerichte relatieopbouw onder particulieren en bedrijven voor additionele inkomsten (sponsoring) middels een cashbijdrage en/of middelen en diensten. De inkomsten worden ingezet voor conservering van de filmcollectie, de ontwikkeling en realisatie van tentoonstellingen, educatieve projecten, publieksprogramma's en de promotie van de Nederlandse film in het buitenland. De afdeling vormt een essentiële schakel tussen het museum en zijn corporate en particuliere relaties.

Naast de bijdragen van private fondsen en subsidiegevers, is de bereidheid van zowel particulieren als bedrijven om Eye te ondersteunen, de sleutel tot het behalen van onze doelstellingen. Om die reden probeert Eye zich steeds meer als cultureel ondernemer te ontwikkelen en de totale inkomsten te vergroten door het aandeel eigen inkomsten te verhogen. Dit doen wij, onder andere, door vele samenwerkingsverbanden aan te gaan met particulieren en bedrijven. Onderstaand worden deze kort toegelicht.

Uit het verslag van de Museumvereniging blijkt dat de eigen inkomsten van culturele instellingen in het algemeen licht zijn gedaald door minder giften van particulieren, maar vooral minder sponsoring. Het gat dat is geslagen door vermindering van subsidies, blijkt vooralsnog niet te worden opgevuld door het bedrijfsleven.

Kerstbijeenkomst Eye Society

Particulieren

Afgelopen jaar was ons streven om het percentage van het aantal vrienden te verhogen; daartoe werd een nieuwe actie en campagne ontwikkeld, die inmiddels zijn vruchten afwerpt. Particulieren zijn middels verschillende geefkringen aan Eye verbonden onder de noemer Eye Society.

Met de middelen uit het U&Eye Fonds, waarin de top van het mecenaat is verenigd, konden wederom meerdere projecten worden gefinancierd, die Eye nooit zou kunnen realiseren uit de reguliere inkomsten.

Naast de geefkringen, zijn er inmiddels ook specifieke kringen actief. Zo is er een club van enkel dames (*Ladies Eye*), heren (*FC Waterboys*) en juristen. Voor deze laatste branche heeft Eye het programma *See You In Court* ontwikkeld waarbij er een film met het recht in de hoofdrol wordt vertoond. Tot slot hebben de verschillende filmclubs, ieder met hun eigen karakter, zo'n vierhonderdvijftig leden.

FC Waterboys in San Sebastian

Corporate

Met de toezegging van de KLM dat zij per 1 januari 2019 hoofdsponsor van Eye zouden worden, begonnen wij vol vertrouwen met het nieuwe jaar. KLM vierde in Eye haar honderdjarig bestaan van de luchtvaart samen met Fokker en NLR in aanwezigheid van de Koning, de Burgemeester en diverse andere belangrijke gasten. In samenwerking met hen worden er films uit onze collectie die betrekking hebben op de vroege luchtvaart, gerestaureerd. Dit mede ten behoeve van de nieuwe Crown Lounge op Schiphol.

Met ENGIE als hoofdsponsor zochten wij naar passende activatiemogelijkheden op het gebied van duurzaamheid. ENGIE ondersteunt de inzet van Eye aan duurzaam cultuurbewoud. Vele relaties uit binnen-en buitenland, waaronder de CEO van ENGIE International, werden door hen in dit museumgebouw ontvangen.

BankGiro Loterij is eveneens als hoofdsponsor aan Eye verbonden.

De samenwerking met Solvinity, WAD Depots, Amvest, Panasonic en Taittinger werden verlengd. Met SRC Cultuurreizen als nieuwe partner organiseert Eye voor de verschillende geefkringen reizen naar verschillende buitenlandse filmfestivals. Nieuw als partner waren ook TDE Lighttech die het nieuwe lichtplan voor Eye uitvoerde en Apple die workshops organiseerde m.b.t. het fotograferen en filmen met een iPhone, met als inspiratiebron de Tarkovsky tentoonstelling.

Als nieuwe partner konden wij ook Agium, een detacheringsbureau van finance professionals, verwelkomen. Zij gaven aan tweehonderdvijftig van hun relaties een Eye Society – lidmaatschap. Tot slot besloot HP Xtended, ons VR- programma, met dedicated apparatuur te ondersteunen.

8. MARKETING & COMMUNICATIE

8. MARKETI COMMUN

Merkbelofte

Dit jaar stond in het teken van het toepassen van de nieuwe huisstijl en merkbelofte *'Eye helpt je belangrijke film(kunst) te blijven ontdekken en er meer in te zien'*.

Beide zijn leidend in alle communicatiemiddelen en -kanalen van Eye.

We maken de helpende rol, nieuwe perspectieven, de expertise en de passie beter zichtbaar. Dat doen we vooral online via video's. De merkbelofte is ook het uitgangspunt voor de nieuwe website die in de loop van 2020 zal worden opgeleverd.

Eye Study

Er is een nieuwe propositie en communicatiestrategie voor de Eye Study (Collectiecentrum) ontwikkeld. In deze nieuwe propositie leggen we de nadruk op studeren in het hart van de filmgeschiedenis, de te raadplegen archieven van beeldmateriaal, filmposters, foto's en andere unieke bronnen en de aanwezigheid van onze specialisten. Er is een tweetalige flyer ontwikkeld die ook wordt verspreid op universiteiten en hogescholen. Met behulp van de Google Grant is er een onlinecampagne gestart die bezoekers informeert over de inspiratie die Eye biedt uit ruim een eeuw filmgeschiedenis. Met behulp van de nieuwe boekenlegger bereiken we via filmboeken – die te koop zijn in Eye Shop – ook de liefhebbers van film(kunst).

Onderzoek

In de periode mei tot en met oktober 2019 is in samenwerking met bureau Motivaction onderzoek gedaan naar de bezoekerservaring. Het doel was inzicht te krijgen in de verwachtingen van en de aanleiding voor een bezoek aan Eye. Het betrof een kwantitatief onderzoek. Er zijn 630 vragenlijsten ingevuld.

Het gebouw en het uitzicht zijn voor met name toeristen de belangrijkste reden voor een bezoek. Nederlanders komen juist vanwege de verschillende onderdelen en activiteiten die Eye biedt, zoals tentoonstelling, film en horeca. De waardering voor de verschillende onderdelen is gemiddeld een acht. Voor Nederlanders zijn word-of-mouth (28%), social media (15%) en de website (14%) de belangrijkste informatiebronnen. Voor toeristen zijn word-of-mouth (26%) en social media (18%)

de belangrijkste bronnen. Van de bezoekers is 43% man, 54% vrouw (3% wilde dit niet delen). Het aandeel Nederlandse bezoekers is 62%, versus 36% buitenlandse bezoekers. Van alle bezoekers is 39% jonger dan 35 jaar, 24% is 35-54 jaar, 24% is 55 jaar en ouder (13% wilde zijn leeftijd niet delen).

Social Media en website

In 2019 is, in lijn met het voorgaande jaar, ingezet op een sterkere online aanwezigheid van Eye. De focus lag vooral op de social mediakanalen van Eye (Facebook, Twitter, Instagram en in mindere mate ook LinkedIn). De social mediakanalen van Eye hebben totaal 138.000 volgers. Met name het aantal volgers op LinkedIn en Instagram is gestegen (met resp. 23% en 40%). Het aantal gebruikers van de website nam toe met 6,7% naar 1.134.334 gebruikers. De gemiddelde tijd die op de website wordt doorgebracht steeg met 4,7% naar 2 minuten. Door de komst van het nieuwe ticketsysteem is de kaartverkoop via de website toegenomen naar 82.801 bestellingen. Een stijging van met 41,4%.

Eye op de Uitmarkt

Uitmarkt Museum Village

Samen met culturele partners is Eye gekomen tot een nieuw concept voor de Uitmarkt die jaarlijks in het laatste weekend van augustus wordt gehouden. Het Museum Village is geplaatst rondom de vijver op het Museumplein.

Er was een Museumcafé, waar een bar en terras gecombineerd werd met een podium. Op dit podium vonden gedurende beide dagen de Museum Mini Masterclasses plaats. Eye presenteerde zich met *Andrei Tarkovski – The Exhibition* en het bijbehorende filmprogramma: *stap in de filmset en welke film van Tarkovski past bij jou?*.

MuseumTV: In de serie *Door de ogen van*, een samenwerking van Museum TV en de NTR, zien we een tentoonstelling door de ogen van een bekende Nederlander. De vraag die centraal staat: hoe bepaalt je culturele achtergrond hoe je kunst beschouwt?

De gasten werden gefilmd tijdens een bezoek aan een tentoonstelling en hier naderhand uitgebreid over geïnterviewd. In de aflevering bezocht kunstpresentator en -curator Stephanie Afrifa de tentoonstelling *William Kentridge – 10 Drawings for Projection in Eye*.

Stephanie was aanvankelijk sceptisch dat een witte kunstenaar over dit onderwerp sprak, maar kwam daar van terug na het zien van de tentoonstelling vanwege de genuanceerde en observerende wijze waarop Kentridge werkt. Het tv-programma bereikt gemiddeld 300.000 mensen per jaar.

Township Filmschool / Am: Vier jaar geleden richtte regisseur Miriam Pieneman een filmschool op in de townships van Kaapstad: *I Am*. Haar droom is om kansarme jongeren een medium aan te reiken waarmee zij hun stem kunnen laten horen. Het is uitgekomen en meer: één van haar eerste studenten werkt nu als gaffer voor Disney. Om te laten zien dat de Kentridge-thematieken levend zijn, vroeg Eye een aantal jonge makers van *I Am* om een korte film te maken rond de tentoonstelling.

In de film gingen zij in op het werk van Kentridge en hoe deze issues in hun leven doorklinken. De film is breed uitgezet via social media waar hij ca. 2.000 keer is bekeken.

VPRO Nooit Meer Slapen: het werk van William Kentridge gaat over de tweede helft van de 20e eeuw. Hoe is het nu in Zuid-Afrika? Tijdens deze aflevering van het radioprogramma en de podcast *Nooit Meer Slapen* gingen we in gesprek met Miriam Pieneman, oprichter van township filmschool *I Am*. Een specifiek aantal luisteraars is niet vrijgegeven, maar het gemiddelde weekbereik van NPO Radio is 4 miljoen luisteraars.

Enkele voorbeelden van marketingacties

Vara Gids

Eye organiseerde een exclusieve voorpremière van *La Dentellière* voor lezers van de Vara Gids (oplage 170.000) vlak voor de start van het zomerprogramma *Le monde d'Isabelle Huppert*.

De samenwerking leverde een uitverkochte zaal op en vijf pagina's redactionele aandacht in de VARA Gids met een coverfoto van Huppert. De voorpremière van *La Dentellière* is voorafgegaan door een inleiding door programmeur Marike Huizinga en de korte Franse voorfilm *Ik fiets met mijn vrouw* (1909) uit het archief van Eye.

Uniqlo: Voor het filmprogramma *Japan Restored* is samengewerkt met het Japanse kledingmerk Uniqlo. Bij besteding van €70 aan kleding bij Uniqlo ontving de klant een voucher: 2e kaartje gratis voor *Japan Restored*. Folders en posters van *Japan Restored* zijn verspreid via Uniqlo. Het programma trok gemiddeld 112 bezoekers per voorstelling. Er zijn 2.500 vouchers verspreid.

9. EXPLOITATIE- RESULTAAT EN FINANCIËLE POSITIE

9. EXPLOITA RESULTA FINANCIË POSITIE

Het exploitatieresultaat over 2019 bedraagt minus € 436.373 en is daarmee € 185.373 lager dan begroot. Bij het opstellen van de begroting voor 2019 zou het begrote negatieve exploitatieresultaat van € 251.000 gedekt worden uit de Bestemmingsreserve dekking afschrijvingen. Door een herschikking in de geplande besteding van deze reserve komt in 2019 echter een deel van het begrote verlies ten laste van de algemene reserve.

Aan het lagere exploitatieresultaat liggen diverse oorzaken ten grondslag:

- in 2018 is het besluit genomen om tijdelijk extra personeel in te zetten om werkvoorraden bij de collectie weg te werken. De toename van de werkvoorraden is een direct gevolg van de ingebruikname van het collectiecentrum in 2016. Sindsdien ontvangt Eye, meer dan voorheen, schenkingen van particulieren en bedrijven. De kosten die met het tijdelijk personeel gemoeid zijn bedragen ca. € 1 ton over 2019.
- evenals andere culturele instellingen merkt Eye dat het in toenemende mate moeilijk wordt om bijdragen van partners te realiseren. Dit geldt zowel voor particulieren als bedrijven, met wie afspraken voor langere perioden en grotere bedragen in toenemende mate moeilijk te maken zijn. Deze baten zijn in 2019 dan ook circa € 1,5 ton lager uitgevallen dan vooraf geraamd.
- de kosten voor de vervanging van tijdelijk arbeidsongeschikte werknemers zijn ongeveer € 1 ton hoger uitgevallen dan begroot. Eye voert op velerlei fronten een actief beleid om het ziekteverzuim terug te brengen.
- niet alle afdelingen zijn in staat gebleken het gewenste activiteitsniveau te realiseren

binnen de toegekende budgetten. Dit heeft tot een overschrijding van de budgetten met circa € 1 ton geleid. Eye beschikt niet over voldoende middelen om de activiteitenbudgetten navenant aan de stijging van de inkoopkosten te indexeren (zie ook de risicoanalyse). Met de betreffende afdelingen zal gekeken worden naar aanpassing van het activiteiten-niveau om de overschrijding in te lopen en toekomstige overschrijdingen te voorkomen. Vanzelfsprekend heeft dit ook andere dan financiële consequenties.

Eye beschikt over een algemene reserve van ruim € 2 miljoen. Deze reserve dient als buffervermogen. De begroting voor de komende jaren is, na inzet van bestemmingsreserves, sluitend. In toename van de algemene reserve uit positieve exploitatieresultaten is niet voorzien. Wel is de begroting in grote lijnen behoudend opgesteld, bij betere resultaten dan begroot resteert dan een positief resultaat. De algemene reserve kan benut worden voor onvoorziene negatieve exploitatieresultaten of voor voorziene negatieve exploitatieresultaten die het gevolg zijn van een besluit om in enig jaar extra activiteiten uit te voeren.

Vanuit de Museumvereniging is gepoogd een richtlijn op te stellen voor het gewenste buffervermogen. Hierbij geldt als uitgangspunt dat de specifieke omstandigheden van een museum van grote invloed zijn op de hoogte van dit vermogen. Voor Eye geldt dat de subsidie de afgelopen jaren niet alleen absoluut is gestegen, maar ook relatief een groter deel van de omzet uitmaakt. Het effect van een calamiteit op de verdien capaciteit is daardoor kleiner geworden. Al met al streeft Eye het niveau van de huidige

algemene reserve als buffervermogen te handhaven. Het is echter niet ondenkbaar dat, ondanks de goede budgetbeheersing en de stabiele inkomstenstroom, mogelijk de algemene reserve in de komende jaren toch zal moeten worden aangesproken om specifieke activiteiten uit kunnen voeren.

Reflectie meerjarenonderhoudsplan

Met ingang van 2019 zijn de kosten van het museumgebouw onder de Erfgoedwet komen te vallen. In het kader hiervan moet eens in de vier jaar het meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd worden. De update heeft in het najaar van 2019 plaatsgevonden. Daarbij is tevens een conditiemeting (NEN 2767) uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat het gebouw in goede tot uitstekende staat van onderhoud verkeert, met uitzondering van een enkel element waarvan de staat redelijk is. De onderdelen die volgens de meting aandacht behoeven, waren bij Eye reeds bekend en stonden al in de planning of zijn inmiddels opgepakt. In 2019 is periodiek groot onderhoud gepleegd aan de gevel en dakgoten, en zijn er binnendeuren vervangen.

Risicomanagement

In dit hoofdstuk zijn de meest relevante risico's beknopt beschreven, evenals de mate waarin Eye bereid is deze risico's te nemen en de maatregelen die Eye ter beheersing daarvan genomen heeft.

Strategische risico's

Het beleidskader voor de activiteiten is neergelegd in het meerjarenbeleidsplan 2017-2020. Begin 2020 is het beleidsplan 2021-2024 afgerond en ingediend als onderdeel van de

aanvragen voor de basisinfrastructuur subsidies (BIS) van het Rijk en de Gemeente Amsterdam.

Binnen de Eye Raad (ER) vindt interne afstemming van de culturele activiteiten op middellange termijn plaats. Het Management Team (MT) stuurt op bezoekerstargets en financiële resultaten en stelt de budgetten vast. Daarnaast monitort het MT zaken als publieksbereik, reacties in de media en van peer-groepen/stakeholders en publiek en toepassing van de drie codes. Eye beschikt over een Collectiebeleidsplan dat periodiek wordt geactualiseerd.

Een belangrijke risicofactor voor het succesvol kunnen realiseren van de beleidsvoornemens is de (landelijke) politieke besluitvorming, omdat de subsidie van de rijksoverheid meer dan de helft van de begroting dekt. De ontwikkelingen na de verkiezingen van 2010 (bezuinigingen op kunst en cultuur) hebben afdoende duidelijk gemaakt dat de situatie snel kan omslaan. Eye heeft geen directe invloed op deze besluitvorming, maar onderhoudt hechte relaties met beleidsambtenaren, cultuurwoordvoerders van politieke partijen, de Raad voor Cultuur en belangen- en beroepsverenigingen en voorziet deze partijen actief van relevante informatie.

De subsidies die Eye ontvangt van het Rijk uit de BIS en de Erfgoedwet zijn in de diverse regelingen vastgelegd. Hoewel deze subsidies voorwaardelijk zijn aan adviezen van o.a. de Raad voor Cultuur en een nog te benoemen visitatiecommissie, is de gerechtvaardigde veronderstelling dat de in de respectievelijke regelingen opgenomen bedragen voor de functie van Eye voor de periode 2021-2024 conform zullen worden toegekend.

Dit biedt enerzijds zekerheid over de langjarige financiering. Anderzijds is het moeilijker geworden dan voorheen om boven de niveaus die in de respectievelijke regelingen zijn genoemd extra structurele middelen te verwerven. Het is voor Eye van belang om te blijven investeren, niet alleen ter vervanging van inventaris die het eind van de levensduur heeft bereikt, maar ook om technologische ontwikkelingen te kunnen blijven volgen. Hierbij valt onder meer te denken aan projectie, archivering van digitale films en filmdigitalisering. De grote investeringen die gedaan zijn bij de ingebruikname van de nieuwe gebouwen zijn voor een aanzienlijk deel gefinancierd vanuit incidentele middelen, die niet opnieuw ter beschikking staan. Het reguliere jaarlijkse investeringsbudget is beperkt. Voor investeringen die dit budget te boven gaan, zal wederom incidentele ondersteuning moeten worden gezocht, bv. door te werven bijdragen van private fondsen, dan wel via *barter*s met zakelijke partners.

Operationele risico's

Personeel

Eye ondervindt dat de arbeidsmarkt de afgelopen jaren sterk is aangetrokken. Dit blijkt uit de vermindering van reacties op vacatures; uit het niet of nauwelijks meer toereikend zijn van de schalen uit de museum-cao bij het in dienst nemen van werknemers op functies waar op de markt veel vraag naar is; en uit de grotere moeite die het kost om jongere vrijwilligers te vinden. Daarnaast zijn door de ontwikkeling die Eye sinds 2010 heeft doorgemaakt (fusie, museumgebouw, collectiecentrum, digitalisering) veel functies verder geprofessionaliseerd en gespecialiseerd, hetgeen zich vertaalt in hogere functie-

waardering en inschaling dan voorheen het geval was.

Eye moet de benodigde financiële ruimte ter dekking van de kosten van bovengenoemde ontwikkelingen en van de cao-stijgingen (die slechts ten dele gedekt worden door de loonindexatie van de rijkssubsidie) vinden binnen de eigen exploitatie. Door deze ontwikkelingen neemt het aandeel van de personeelslasten in de totale lasten verder toe. Hierdoor resteert geen ruimte meer voor verhoging van de materiële activiteitenbudgetten en/of voor nieuwe, innovatieve activiteiten.

De hoogte van de personeelsformatie staat continue onder druk. Twee jaar geleden, na de verlaging van de structurele lasten door de aankoop van het museumgebouw, is er beperkt ruimte geweest om de formatie structureel uit te breiden op de afdelingen waar de werkdruk het grootst was.

Op verschillende afdelingen bestaat nog steeds de wens om de formatie uit te breiden. Dit ten einde de werkdruk te verlagen, dan wel ten behoeve van activiteiten waar nu nog geen of niet voldoende personeel voor is. Omdat er een relatie bestaat tussen (langdurig) hoge werkdruk en oplopend ziekteverzuim is dit een reële risicofactor. Omdat het aannemen van extra personeel niet mogelijk is, betekent dat in het MT regelmatig afgewogen keuzes moeten worden gemaakt om de werkdruk tot een acceptabel niveau te beperken.

Bezoek

Voor het bezoekersbereik van de tentoonstellingen en filmprogrammering zijn targets vastgesteld. Deze targets zijn gebaseerd op

ervaringscijfers van de laatste jaren. De targets zijn daarmee realistisch en tegelijkertijd behoudend. De begrote ticketinkomsten zijn van deze targets afgeleid. Eye programmeert echter niet op basis van potentieel bereik van een film of tentoonstelling, maar op basis van artistiek inhoudelijke keuzes. Door de grote variëteit in het aanbod van programma's (jaarlijks zijn er vier wisselende tentoonstellingen en worden er in themaprogramma's, reeksen of als losse film ca. 800 filmtitels geprogrammeerd) is Eye niet afhankelijk van zgn. *blockbusters* om de jaartarget te halen. Door deze spreiding in het aanbod is het voor Eye mogelijk om, met behoud van voldoende bezoek én financieel resultaat, artistiek onderscheidend en risicovol te programmeren.

Het aanbod van de door Eye georganiseerde activiteiten (die inkomsten genereren) is zeer divers en richt zich op een breed publiek (cultureel geïnteresseerden, film liefhebbers, binnen- en buitenlandse toeristen) en op professionals (nationale en internationale filmindustrie, onderwijsinstellingen, studenten, filmvertoners, bedrijven). Met name in Amsterdam is het concurrerende aanbod op alle terreinen groot.

Eye houdt zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen via informatie uit relevante benchmarks (als die van Brand Consultancy, Bioscoopmonitor en de Museummonitor) en neemt deel aan relevante museale en filmnetwerken (bv. Amsterdam Marketing, ACI, Amsterdam Filmtheater Overleg, Netwerk Filmeducatie, Cineville, DAFF branche- en beroepsverenigingen op het gebied van film).

Eye heeft, door een kwalitatief hoogstaand aanbod te leveren en dit goed te marketen, zelf een

grote invloed op de afname van de aangeboden diensten. Andere risico's die daarop van invloed kunnen zijn (bv. economische of geopolitieke ontwikkelingen, wereldwijde virusuitbraken en/of extreme weersomstandigheden) liggen geheel buiten de invloedssfeer van Eye.

De recente uitbraak van het corona-virus (maart 2020) maakt duidelijk dat crises van grote (inter) nationale omvang, Eye (nagenoeg) geheel kunnen platleggen. Het aanwezige buffervermogen is in dergelijke omstandigheden (op termijn) nooit voldoende om continuïteit langdurig te kunnen waarborgen. De recente coronacrisis heeft duidelijk gemaakt dat er in dergelijke gevallen vanuit de (rijks)overheid ondersteunende maatregelen verwacht kunnen worden, die voorkomen dat organisaties als Eye hier aan onderdoor gaan.

Overigens is in de afgelopen jaren gebleken dat het film- en museumbezoek niet negatief beïnvloed is geweest door de recente economische crisis.

Het Management Team ontvangt wekelijks een overzicht van de bezoekcijfers en bespreekt deze maandelijks in de vergadering.

Digitale data

Niet alleen zijn alle ondersteunende processen binnen Eye digitaal, dat geldt ook in toenemende mate voor het primaire proces rond de collectie. Eye heeft sinds 2017 een eigen digitaal archief waarin de gedigitaliseerde films uit de collectie, evenals de digital born nieuwe aanwinsten, zijn opgenomen. Via dit archiefsysteem loopt ook het hergebruik van de digitale collectie (presentatie en uitlevering van fragmenten). Om de risico's van dataverlies en datacorruptie te beperken heeft Eye procedures opgesteld met betrekking tot de beveiliging tegen cybercriminaliteit en

menselijke fouten. Eye heeft in 2019 deelgenomen aan de werkgroep certificering van de NDE om vast te stellen wat de best practices zijn in het veld. Eind 2020, begin 2021 zal een project worden gestart om de aanvraag voor de Core Trust Seal uit te voeren, een keurmerk dat specifiek is ontwikkeld voor digitale archieven.

Cybercriminaliteit

Om de risico's van cybercriminaliteit zoveel mogelijk te beperken heeft Eye, naast de gebruikelijke maatregelen (virusscanner, firewall, spamfilter, periodieke wachtwoordwijziging) ook extra procedures opgesteld. Zo wordt er dagelijks een back-up gemaakt, gericht op *full recovery*.

De back-up media worden voor de veiligheid op een andere locatie bewaard dan waar de brondata zich bevinden. Minimaal eens per jaar wordt er een *disaster recovery* test gedaan. Er is een procedure t.a.v. *ransomware* aanvallen waardoor het risico op verlies van data en uren tot een minimum zijn teruggebracht. De ICT-afdeling voert jaarlijks een test uit, waarbij medewerkers een schijnbare *phishing* e-mail ontvangen die bijna niet van echt te onderscheiden is. Getest wordt of medewerkers op de link in deze mail klikken of dat de mail gemeld wordt bij de ICT-afdeling (dit komt overigens vaker voor dan het klikken op de link). Medewerkers die op de link klikken, komen op een pagina met informatie over de risico's van dit soort e-mails.

De *security awareness* van medewerkers wordt verhoogd door hen regelmatig via intranet en e-mail te informeren over de digitale risico's. Volgens de Eye gedragsregels worden medewerkers geacht privémail en zakelijke mail te

scheiden en voor zakelijke doeleinden alleen vertrouwde websites te bezoeken, dit om de risico's op besmetting te verkleinen. Over de voorgenomen uitvoering van een penetratietest is met diverse externe dienstverleners gesproken, maar dit heeft nog niet tot een opdracht geleid. Een dergelijke penetratietest richt zich niet alleen op de ICT-infrastructuur, maar ook op *social engineering*, met het doel inzicht te geven in de digitale kwetsbaarheid van de organisatie van Eye.

Fysieke omstandigheden collectie

Het bestaansrecht van Eye wordt ontleend aan de collectie. Het is van eminent belang dat de collectie in goede staat blijft. Om fysiek verval van de analoge collectie te voorkomen is nagenoeg de hele collectie sinds 2016 in het nieuwe Collectiecentrum opgeslagen onder klimatologisch optimale omstandigheden. Uitzondering hierop vormt de brandgevaarlijke collectie nitraatfilms, die is opgeslagen in diverse bunkers in de duinen. De bewaaromstandigheden zijn daar suboptimaal. Op korte termijn wil Eye maatregelen nemen om deze bewaaromstandigheden te verbeteren en op de langere termijn hoopt Eye een nieuwe nitraatopslag met optimale omstandigheden te kunnen realiseren. Voor beide trajecten is Eye in overleg met het Rijk. De nitraatcollectie wordt in een cyclus van drie jaar gecontroleerd op materiaalverval. De digitale collectie wordt doorlopend gemonitord.

Het Collectiecentrum is voorzien van de vereiste inbraak werende voorzieningen, een inbraak-detectiesysteem en branddetectie. Samen met een extern adviseur is een collectiecalamiteiten-

plan opgesteld. De update van dit plan is nagenoeg afgerond. Momenteel liggen er in het Collectiecentrum van Eye enkele honderden blikken acetaat die zijn aangetast met het zogenaamde *vinegar* syndroom. Het *vinegar* syndroom is voor film-musea overal ter wereld een probleem waarvan oorzaak noch oplossing bekend zijn. Eye beschikt niet over voldoende budget om al deze blikken analoog te kopiëren en/of te digitaliseren en heeft er daarom voor gekozen reeds aangetaste blikken in het *sub zero* depot op te slaan en daarmee (letterlijk) het probleem 'te bevriezen'.

Analoge kennis, vaardigheden en apparatuur

De collectie van Eye is en blijft in belangrijke mate analoog. Het is daarom van groot belang dat analoge kennis, vaardigheden en apparatuur blijven bestaan. Doordat de bioscoopwereld zo goed als volledig is gedigitaliseerd, komt het gebruik van analoge apparatuur voornamelijk nog voor in filmmusea en -archieven. Door het wegvallen van de vraag naar nieuwe projectoren en onderdelen worden deze niet meer geproduceerd. Eye is nu bezig om waar mogelijk reserveonderdelen op voorraad te kopen om in de toekomst onderdelen te kunnen vervangen.

Voorheen werd door de bioscooporganisatie NVBF een vakopleiding voor operateurs verzorgd. Deze is komen te vervallen. Door de digitalisering van de bioscopen zijn er weliswaar nog veel voormalige operateurs beschikbaar, maar deze beschikken vaak niet over kennis van de digitale technieken die voor het projecteren in Eye ook nodig is. Daarom is Eye inmiddels gestart met het invullen van vacatures met kandidaten die digitaal zijn geschoold om deze vervolgen

intern door eigen medewerkers verder op te leiden voor analoge projectie.

Ook de kennis over het onderhoud van analoge apparatuur (niet alleen projectoren, maar ook viewingtafels) en over de *handling* van analoge films wordt steeds schaarser. Eye is aan het onderzoeken hoe dit kan worden opgevangen.

Tot slot wordt ook de kennis over het analoge restauratietraject (materiaal-technische kennis en kennis over fotochemische duplicering en ontwikkeling) steeds schaarser. In Nederland is die kennis alleen nog aanwezig bij Eye en bij het filmlaboratorium van Haghefilm. Wereldwijd is het aantal laboratoria sterk afgenomen. Eye werkt met een aantal van deze laboratoria nauw samen. Samen met Haghefilm wordt sinds 2018 een *traineeship* aangeboden met als doel kennis over analoge restauratie over te dragen aan een nieuwe generatie.

Financiën

Eye heeft een algemene exploitatiereserve om in de toekomst tegenvallers te kunnen opvangen en een bestemmingsreserve die een deel van de afschrijvingen van de investeringen dekt die voor de inrichting van de twee panden zijn gedaan.

Omdat circa 60% van de omzet van Eye gedekt wordt door subsidies van het ministerie van OCW is Eye voor de compensatie van kostenstijgingen erg afhankelijk van de toe te kennen loon- en prijsindexatie. De prijsindexatie, die door de minister naar eigen inzicht kan worden ingezet, is sinds het begin van deze eeuw echter gemiddeld maar eens in de twee jaar toegekend. Het cumulatieve bedrag dat Eye hierdoor jaarlijks misloopt bedraagt circa € 5 ton. De reële waarde

van de subsidie ligt daarmee ongeveer 5% onder het niveau van het begin van deze eeuw. Een van de consequenties hiervan is dat de stijging van het prijsniveau van de materiële lasten geheel uit een stijging van de eigen baten moet worden gedekt. Dit is echter moeilijk te realiseren, omdat de prijselasticiteit van de meeste baten beperkt is. Omdat verdere stijging van overheadlasten dikwijls niet te voorkomen is (aan het nemen van efficiency maatregelen komt op een keer een eind), komen de activiteiten-budgetten steeds meer onder druk te staan en kunnen deze in ieder geval niet meer geïndexeerd worden. De conclusie uit de audit van BCG (2016), dat Eye 'op het scherpst van de snede opereert', is mede daardoor nog steeds zeer actueel en urgent. Eye heeft geen directe invloed op dit risico, maar heeft de zorgen hierover wel diverse keren kenbaar gemaakt en besproken bij de Raad van Cultuur, het ministerie van OCW en met relevante belangen- en beroepsverenigingen, zoals de Museumvereniging en Kunsten '92.

Voor de aankoop van het museumgebouw heeft Eye een hypotheek met een looptijd van 30 jaar afgesloten bij het Rijk en een vierjarige lening bij de Triodosbank (af te lossen in 2020). De rente over deze leningen is voor de gehele looptijd vastgelegd.

Voor de financiering van de lopende activiteiten hoeft Eye geen gebruik te maken van een kredietfaciliteit, aangezien de eigen liquiditeit toereikend is. Eye heeft een liquiditeitsbegroting die regelmatig geactualiseerd wordt. De activiteiten en daaruit voortvloeiende baten en lasten zijn gelijkmatig over het jaar verspreid. De subsidies, die meer dan de helft van de baten uitmaken, worden per kwartaal op een vast moment uitbetaald. Eye is voor de huurbetaling

(van het collectiecentrum) overeengekomen dat deze pas na de reguliere ontvangstdata van de subsidies verplicht is.

De verzekeringsportefeuille is toereikend samengesteld voor de risico's die Eye loopt. De portefeuille wordt jaarlijks getoetst, of zoveel vaker als nodig is, in samenwerking met een externe assurantieadviseur.

Het verbeteren van de interne processen is een continue aangelegenheid. Sinds het boekjaar 2018 voert accountantskantoor Mazars de externe controle uit. In hun managementrapportages adviseren zij Eye over de verbetering van processen en de aanscherping van het financiële beleid.

De aandachtspunten betreffen onder andere het documenteren van bestaande controles en de aanscherping van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Eye neemt deze adviezen ter harte en heeft reeds een deel ervan in 2019 kunnen uitvoeren. Voor het overige ziet Mazars geen reden voor extra aanbevelingen en/of opmerkingen ten aanzien van de bedrijfsvoering en controleprocedures, voor zover deze van belang (kunnen) zijn voor het oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

Sales & Events

Na 2018 met mooie cijfers te hebben afgesloten, is de afdeling met veel vertrouwen weer een nieuw jaar vol events gestart. Wederom lag de focus op het binnenhalen van grote(re) commerciële opdrachtgevers en een divers palet aan filmbranche activiteiten.

De afdeling Sales & Events is verantwoordelijk voor het genereren van extra inkomsten ten behoeve van de inhoud en programma-

onderdelen van Eye. Dit doen wij voornamelijk om de *b2b events* markt te bedienen.

Het variërend inhoudelijke aanbod in de zalen gecombineerd met verschillen in zaalcapaciteit, zorgt er voor dat elk soort event terecht kan in Eye. Voor dit soort evenementen zijn wij een *full service* locatie, waarbij wij -of een van onze leveranciers- de klant in alle aspecten kan ondersteunen. Zodat de gast van het evenement ook daadwerkelijk centraal komt te staan. Ook bieden we verschillende mogelijkheden aan om meer verdieping te geven aan een evenement door middel van gebruik van onze collectie, of een bezoek aan een van de verschillende tentoonstellingen.

Naast de commerciële *b2b* tak, zetten wij ons graag in voor de activiteiten van de filmbranche. Niet alleen premières, vergaderingen of testviewings hosten wij hier regelmatig. Ook verschillende een- of meerdaagse congressen worden hier gehouden voor de filmwereld (bv New Cinema i.s.m. de NVBF). Wij vinden het belangrijk dat dit soort evenementen in Eye plaatsvindt; hiervoor bieden wij gereduceerde tarieven aan. Waardoor deze voor de sector belangrijke bijeenkomsten tegen beperkte kosten voor de klant gehost kunnen worden.

Het afgelopen jaar heeft ook in het teken gestaan van de verschillende activiteiten die wij voor onze (hoofd)sponsors hebben georganiseerd. Een van deze events vond plaats op 14 maart 2019. Deze dag stond in het teken van het 100-jarig bestaan van de luchtvaart vanuit KLM, NLR en Fokker.

Afgelopen jaar is Eye ook de locatie geweest voor het 4-daagse *Sustainable Energy for All*-congres.

Dit was een congres georganiseerd vanuit de VN, waarbij de focus lag op het verduurzamen van de wereld. Ook heeft Eye vijf dagen lang het Internationale iPRES-conferentie over digitale duurzaamheid mogen hosten. Tenslotte zijn we verheugd dat Eye de openingslocatie is geweest van het PAFF-festival en van de IDFA Award uitreiking.

Eye Shop

Een bezoek aan Eye betekent vaak ook een bezoek aan de Eye Shop. Met name tussen het bezoek aan tentoonstellingen en bezoek aan de Eye Shop bestaat een zekere correlatie. We doen er alles aan om het assortiment zo origineel en zo onderscheidend mogelijk te maken.

Een paar zaken zijn voor Eye van belang. De rol van de shop ligt niet primair in het realiseren van winst. De shop vervult een voortrekkersrol bij het nadenken over sustainability en sociaal ondernemen. Hoe kunnen we gelijktijdig en parallel aan de tentoonstellingen, met dezelfde maatschappelijke betrokkenheid en zorgvuldigheid, producten voor de shop ontwikkelen? Wat we verkopen moet daarom aan een aantal eisen voldoen.

Wij selecteren op kwaliteit, kijken naar waar en hoe het gemaakt is. Liever uit de buurt 'support your locals!', dan van ver weg. We nemen afscheid van 'hardlopers', als deze onverantwoord geproduceerd zijn. We letten zoveel mogelijk op land van herkomst, wijze van fabriceren, logistiek, arbeidsomstandigheden, materiaalkeuzes, milieubelasting, etc. Daarnaast hebben de medewerkers een neus voor onorthodoxe producten, maken ze verrassende keuzes en komen daardoor op een prikkelend en gevarieerd assortiment.

We vergroten ons *cradle to cradle* aanbod, tweedehands- en circulaire producten. En in een tijd waarin online shoppen steeds populairder wordt, ontwikkelt de winkel zich ook als ontmoetingsplek, inspelend op de behoefte om wat je koopt eerst met beide handen vast te kunnen houden en met je gezelschap te bespreken. Opbrengsten genereren is een middel om de programmering en marketing van Eye te ondersteunen, geen doel op zich. In de samenstelling en samenwerking van ons team komen deze waarden ook tot uitdrukking. Ieder lid krijgt de kans om echt verantwoordelijkheid te dragen al naar gelang zijn of haar talent. Dat leidt tot een samenwerkingsmodel waarbij iedereen bereid is een stap extra te doen. En daardoor – en dat is niet onbelangrijk – met plezier en overgave werkt.

Sieraden van Littlebitdesign bij de film Honeyland

10.
GOVERNANCE
CODE CULTUUR,
CODE DIVERSITEIT
& INCLUSIE,
FAIR PRACTICE
CODE

10.
GOVERNANCE
CODE CULTUUR,
CODE DIVERSITEIT
& INCLUSIE,
FAIR PRACTICE
CODE

Governance Code Cultuur

Eye onderschrijft de Governance Code Cultuur en ziet er actief op toe dat de organisatie de principes van de code toepast.

Bestuursmodel

De stichting kent het Raad van Toezicht model met bestuur/directie (hierna: bestuur).

Bestuur

Het bestuur bestaat statutair uit een eenhoofdige directie (Sandra den Hamer) en is verantwoordelijk voor de organisatie. Het bestuur heeft in de vierjaarlijkse beleidsnota 2017-2020 de missie en visie van de instelling vastgelegd. In deze beleidsnota is de in de Regeling op het specifiek cultuurbeleid voor vierjarige subsidiering toegekende taken en activiteiten beschreven.

Ten behoeve van de beleidsnota (OCW BIS) 2021-2024, als in de toekomstige jaarplannen (OCW Erfgoedwet) zijn, c.q. worden de uitkomsten meegewogen van diverse publieks-onderzoeken.

In 2019 is onder meer voor dit doel het publieks-onderzoek van Bureau Beerda gehouden en zijn bijeenkomsten met nationale en internationale experts en stakeholders georganiseerd.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving en in het bijzonder voor de vervulling van de wettelijke taken die verbonden zijn aan overheids-subsidiëring. De organisatie heeft in 2019 het op de instelling toegesneden systeem voor risicobeheersing en interne controle geactualiseerd. De accountant controleert de interne risicobeheersings-maatregelen, alsmede het interne controlesysteem en rapporteert

hierover jaarlijks aan het bestuur en de Raad van Toezicht (hierna: Raad).

Bestuur en Raad

In reglementen voor de Raad en het bestuur zijn de respectievelijke taken en bevoegdheden vastgelegd, alsmede de onderlinge samenhang en de onderlinge taakverdeling en werkverdeling tussen bestuur en de Raad. In het Treasury- en Financieringsstatuut zijn de verantwoordelijkheden vastgelegd met betrekking tot inkomende en uitgaande geldstromen en de hieraan verbonden risico's.

Raad van Toezicht

Eind 2019 is William Ulricchio teruggetreden uit de Raad. Chafina Bendahman is per begin 2020 benoemd als zijn vervanger (zie ook rooster van aftreden).

Samenstelling Raad

Elk lid heeft een eigen specifieke expertise die ten dienste staat van de uitvoering van de taken van de Raad. De expertises variëren van bestuurlijke ervaring, juridisch en financiële kennis, kennis van de museale en wetenschap-pelijke wereld, kennis van de nationale en internationale filmsector tot het hebben van specifieke netwerken. In zijn samenstelling van de Raad is er aandacht voor diversiteit op het gebied van leeftijd, etnische en culturele achtergrond en genderidentiteit.

Beloning

Aan de leden van de Raad wordt geen beloning toegekend. Het salaris van de bestuurder wordt vastgesteld door de Raad. Dit in overeenstemming met de ervaring van de bestuurder en hetgeen maatschappelijk als

aanvaardbaar wordt beschouwd en de binnen de normering van de WNT. Het jaarlijkse functioneringsgesprek tussen de Raad en de bestuurder heeft niet in 2019, maar pas in februari 2020 plaatsgevonden.

Functioneren van de Raad

De Raad vergaderde viermaal per jaar in 2019. De agenda kent een aantal vaste onderwerpen die tot het toezicht behoren, zoals: realisatie van activiteiten en monitoring van het financiële beleid.

In de maart-vergadering is het jaarverslag 2018 (bestuursverslag, jaarrekening en de prestatie-verantwoording) vastgesteld. In december 2019 heeft de Raad de begroting 2020 vastgesteld. In 2020 zal de Raad haar eigen functioneren weer evalueren.

Rooster van aan- en aftreden (per 1-1-2020)

Naam leden	Aanvang	Einde 1e termijn	Einde 2e termijn	Einde 3e termijn
Alexander Rinnooy Kan	2-10-2012	2-10-2015	2-10-2018	2-10-2021
Siebe van Elsloo	2-10-2012	2-10-2015	2-10-2018	2-10-2021
Caroline Princen	2-10-2012	2-10-2015	2-10-2018	2-10-2021
Lex ter Braak	11-12-2015	11-12-2018	11-12-2021	
Marc van Warmerdam	13-12-2018	13-12-2021		
Gunay Uslu	1-1-2019	1-1-2022		
Chafina Bendahman	1-1-2020	1-1-2023		

Raad: nevenfuncties

De nevenfuncties van de leden van de Raad en het bestuur zijn opgenomen in een bijlage bij het bestuursverslag.

Raad: Audit Commissie

Eye heeft een Audit Commissie (AC), benoemd uit de leden van de Raad, van tenminste twee leden.

In 2019 bestond de AC uit Siebe van Elsloo en Lex ter Braak.

De AC bespreekt in het bijzijn van het bestuur, voorafgaand aan een reguliere vergadering, de financiële stand van zaken en doet hiervan verslag aan de Raad.

In maart 2019 heeft de AC met het bestuur in bijzijn van de accountant de jaarrekening 2018 besproken en het accountantsrapport 2018 en in december de Management Letter 2019.

Eye voert een op de organisatie toegesneden beleid voor risicobeheersing en controle.

In de Management Letter 2019 heeft de accountant wederom stilgestaan bij de kwaliteit van deze processen en geen zgn. *red flags* geconstateerd. De aanbevelingen op dit punt zijn bekend en de voortgang daarop is *in progress*.

OR

Het bestuur heeft in 2019 vier keer vergaderd met de Ondernemingsraad.

De Raad en OR zijn eenmaal bijeen geweest.

Vertrouwenspersoon

Eye beschikte in 2019 over twee vertrouwenspersonen.

Code Diversiteit & Inclusie

Eye onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie. Eye is er voor iedereen en streeft ernaar om voor iedereen een toegankelijke plek te zijn, ongeacht etnische, culturele en religieuze achtergrond, genderidentiteit, leeftijd, opleidingsniveau en beperking.

Terugblik

Eye heeft in de voorbije jaar diverse stappen gezet om diverser en inclusief te zijn. Er is een ringleiding beschikbaar gekomen voor de programma's in de filmzalen, waardoor het geluid versterkt wordt voor slechthorenden. Via Nederlandse ondertiteling van buitenlandse films en (Engelse) ondertiteling van Nederlandse films, is het merendeel van de vertoonde films goed door doven en slechthorenden te volgen. Bij tentoonstellingen en bijzondere evenementen zijn rondleidingen en workshops in gebarentaal aangeboden.

Maatschappelijk engagement en actualiteit is een van uitgangspunten waarop het film- en tentoonstellingsbeleid is gebaseerd. Met programma's als *Eye Shadow*, *Xtended*, *EXPOSED*, *MovieZone*, de samenwerking met de Nederlandse Filmacademie in het *Keep an Eye Festival* richt Eye zich specifiek op jongere en meer cultureel diverse doelgroepen.

De afdeling Educatie bereikt met onderwijsprogramma's alle schooltypes en niveaus. Po, vo, so, vso, mbo, hbo, wo: ze komen allemaal naar Eye, of boeken een programma op school. Buitenschoolse programma's voor families, jongeren en jongvolwassenen worden met de doelgroep zelf vormgegeven. Zo zijn in

2019 buurtambassadeurs, jongerendenktanks, jongeren social teams, mbo studenten betrokken bij de ontwikkeling van workshops, rondleidingen, insta-stories, een webserie, talent-evenementen en filmprogramma's.

Het MT, leidinggevenden en medewerkers van Eye hebben in 2019 een training *Unconscious Bias* gevolgd.

Inzet

Hiermee zijn we er nog niet. De samenleving is continu in beweging. Dit vraagt om een continu onderzoekende houding, bereidheid tot veranderen en zelfreflectie.

Eye vindt een inclusief personeelsbestand van groot belang. Bij gelijke geschiktheid hebben kandidaten met een niet-westerse achtergrond bij vervulling van vacatures de voorkeur. Waarbij competenties die niet-direct vakinhoudelijk zijn, serieus worden meegenomen in de beoordeling van de kandidaten.

Bij afdelingen met grotere doorstroom van personeel (publieksservice en facilitair) loopt de aanname van medewerkers met een cultureel diverse achtergrond (waaronder ook statushouders) goed.

Op afdelingen waar film-specialistische kennis wordt gevraagd, is de doorstroom van personeel nog beperkt. Met het teruglopen van het effectieve budget als gevolg van autonome prijsstijgingen, is er op korte termijn helaas nauwelijks tot geen financiële ruimte tot uitbreiding van de formatie. Wel gaat er in de toekomst meer gewerkt worden met denktanks en gastcuratoren, -programmeurs en -marketeers.

Eye constateert dat inclusie en diversiteit nog lang niet op alle gebieden (publiek, personeel, programma en partners) even sterk is ingebed. Daarom heeft Eye in 2019 een organisatie-brede werkgroep Inclusie gevormd. Deze werkgroep heeft onderzoek gedaan en aanbevelingen geformuleerd voor een inclusiever Eye. Dit heeft geleid tot een plan van aanpak dat in 2020 zal worden geïmplementeerd en dat moet leiden tot een duurzaam inclusiever Eye in toekomst.

Code Fair Practice

Eye onderschrijft de Code Fair Practice en erkent en honoreert collectieve (auteursrechtelijke en belonings-)afspraken en het belang van een collectieve verantwoordelijkheid in de filmsector en is -voor zover het niet strijdig is met de toepassing van de AVG- voorstander van openheid op dit punt in zijn beleid en bedrijfsvoering.

De salariëring (inclusief het honoreren van overuren) van het personeel vindt plaats conform de museum cao en is in lijn met de WNT. Als lid van de Museumvereniging en lid van kunsten '92 is Eye mede deelnemer aan de sociale dialoog over beloningen.

De beloning van kunstenaars/artiesten vindt plaats conform de richtlijnen van het Mondriaan Fonds, dan wel op basis van hun marktwaarde (bv. musici bij stille filmconcerten). Deskundigen (zoals docenten filmeducatie) worden gehonoreerd conform de honoraria die hiervoor betaald worden door gelijksoortige musea.

Stagiairs ontvangen een vergoeding die eveneens in overeenstemming is met hetgeen gelijksoortige culturele instellingen betalen.

Voorts onderschrijft Eye het beleid dat inzet op realistische beloning en arbeidsvoorwaarden, groei en ontwikkeling van menselijk kapitaal. Een belangrijke randvoorwaarde hierbij is wel dat de overheid hiervoor voldoende middelen beschikbaar stelt om de verrichte arbeid ook in de toekomst adequaat te kunnen blijven honoreren.

Publiek domein op internet

Eye maakt deel uit van PublicSpaces. Dit is een coalitie van organisaties die meent dat er iets verloren is gegaan tijdens de ontwikkeling en groei van het internet. De coalitie is van mening dat we weer een echt 'publiek domein' online moeten hebben, waar openbare diensten kunnen worden geleverd zonder commerciële of politieke motieven. PublicSpaces wil de ontwikkeling van een alternatief software-ecosysteem dat het algemeen belang dient en geen winstoogmerk heeft, versnellen.

De coalitie bestaat uit partijen in publieke media, cultureel erfgoed, festivals, musea, onderwijs en gezondheidszorg, waaronder BNNVARA (Dutch public broadcaster), Holland Festival, VPRO, IDFA, de Koninklijke Bibliotheek, het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Pakhuis de Zwijger, Samen Beter, Wikimedia Nederland, Waag en IFFR.

Eye heeft in 2019 diverse eerste stappen genomen die bijdragen aan het verwezenlijken van de doelen van PublicSpaces, zoals het gebruik van Signal in plaats van Whatsapp, een pilot voor gedeeld werken in NextCloud i.p.v. Google Drive en de vervanging van nieuwsbriefsoftware Mailchimp. <https://publicspaces.net/>

11. BIJLAGEN

11. BIJLAG

BIJLAGE 1: ACADEMISCHE ACTIVITEITEN IN HET BUITENLAND

Eye op 16de editie van het Silent Movie Festival in Warschau (4 tot en met 7 april)

Eye was op het Silent Movie Festival in Warschau aanwezig met enkele films, waaronder de restauratie van het Italiaanse *Filibus* (Mario Roncoroni, 1915). Hoofdconservator Giovanna Fossati heeft een inleiding verzorgd bij deze *sneak preview*. De zwiigende films werden begeleid door jazz, klassieke, club of experimentele muziek van internationaal gerenommeerde artiesten. Tijdens haar bezoek heeft Giovanna Fossati ook een presentatie geven over Eye voor medewerkers van FINA, het nationale Poolse filmarchief.

Eye op FIAF symposium in Lausanne (7 tot en met 13 april)

De Cinémathèque suisse hoste van 7 tot en met 13 april de 75ste conferentie van FIAF, de International Federation of Film Archives. Tijdens het symposium *From the Past to the Future of Film Archives* heeft hoofd Collectiebeheer Catherine Cormon binnen het panel *Film Programming and Circulation* een presentatie gegeven getiteld *FIAF Member Service / FIAF Pool: sharing film prints in the 1960's*. Sandra den Hamer en Giovanna Fossati hebben de conferentie ook bijgewoond.

Eye op Orphan Film Symposium in Wenen (6 tot en met 9 juni)

Tijdens *Radicals*, de special editie van het NYU Orphan Film Symposium bij het Österreichisches Filmmuseum in Wenen hebben Rommy Albers (senior curator Nederlandse Film), Simona Monizza (curator Experimentele Film) en Floris Paalman (UvA) een presentatie verzorgd met de titel *Cineclub Vrijheidsfilm: Amsterdam's Left-wing Activist Film Club, 1966-1985*. Simona Monizza heeft het symposium geopend met een programma van Nederlandse experimentele films. In 2020 host Eye het volgende Orphan Film Symposium. Het thema is: *Water, Klimaat en Migratie*.

Eye op congres *From Waste to Asset* in Bologna (21 juni)

Het internationale congres *From Waste to Asset. Making Sense of Italian Film and Television Production in the Digital Era* vond plaats op 20 en 21 juni, voorafgaand aan het festival Cinema Ritrovato in Bologna. Giovanna Fossati gaf een lezing getiteld *Bits and Pieces. The Fascination with Film Fragments between Theoretical Reflection and Practice*. Tijdens haar presentatie ging ze in op de *Bits & Pieces* (B&P) collectie van Eye, een project waarbij niet-geïdentificeerde filmfragmenten achter elkaar geplaatst worden. De fragmenten worden precies zoals ze uit het blik komen weergegeven; zonder begin en einde, en niet ingekort of hergemonteerd. Het maken van *Bits&Pieces* is al ruim dertig jaar een traditie bij Eye. Inmiddels bestaan er meer dan zeshonderd items en dat aantal blijft groeien. De B&P-collectie wordt ook veelvuldig (her)gebruikt in verschillende (audiovisuele)projecten. Onderdeel van de presentatie was de vertoning van een B&P- rol.

**Eye in Argentinië: boekpresentatie
Spaanse editie *From Grain to Pixel*
(17 augustus - 24 augustus)**

Half augustus was hoofdconservator Giovanna Fossati een week in Buenos Aires voor de presentatie van de Spaanse vertaling van de geüpdate editie van *From Grain to Pixel*. The Archival Life of Film in Transition, inmiddels een standaardwerk in de filmarchief- en film-restauratie-wereld. Precies tien jaar geleden verscheen de Engelstalige druk als eerste publicatie binnen de serie Framing Film, een samenwerkingsverband tussen Eye en Amsterdam University Press.

Naast de boekpresentatie stonden er ook verschillende andere activiteiten op het programma: een masterclass van Fossati voor studenten aan de Universiteit van San Martin (zie: <https://youtu.be/3Yqe3kaHT2s>), een filmvertoning met inleiding van een Eye-restauratie en diverse werkbezoeken aan archieven, waaronder het Museo del Cine en het Argentijnse Film- en Radioarchief. Het bezoek was gesponsord door Cineric en ASCA.

**Eye op IASA-conferentie en JTS-symposium
bij Beeld en Geluid (30 september)**

Tijdens de vijftigste IASA-conferentie bij Beeld en Geluid hebben Giovanna Fossati en Leenke Ripmeester (Archival Sales) deelgenomen aan het panel *Audiovisual archives: for inspiration; for creativity*. Het thema van het panel werd geïntroduceerd door leden van de Audiovisual Think Tank, een denktank van experts in de audiovisuele erfgoedsector waar Fossati namens Eye lid van is. Ripmeester presenteerde vervolgens een aantal casestudies van succesvolle samenwerkingen tussen Eye en makers. Op 2 oktober konden deelnemers van de IASA/JTS conferenties ook naar een _underscore_ programma in Eye, een samenwerking tussen RE:VIVE, The Rest is Noise en Eye waarin componisten van elektronische muziek live scores ten gehore brengen bij stille films uit de collectie van Eye.

**Eye op afscheidssymposium Tom Gunning
in Chicago (25-26 oktober)**

Ter gelegenheid van de pensionering van de Amerikaanse filmhistoricus en professor Tom Gunning organiseerde de Universiteit van Chicago een tweedaags feestelijk evenement om een eerbetoon te brengen aan zijn lange onderwijscarrière. Het evenement *The Attraction of the Moving Image: A Celebration of Tom Gunning* omvat presentaties van Gunning's collega's, mentoren, vrienden en studenten, evenals filmvertoningen. Giovanna Fossati hield een presentatie over de samenwerkingsprojecten van Eye met Gunning (zowel uit het verleden als toekomstige) en vertoonde een compilatie-programma met films uit de collectie van Eye.

**Eye op Symposium 70 jaar
Cineteca Nazionale in Rome
(21 tot en met 23 november)**

Op het symposium ter gelegenheid van het zeventigjarig bestaan van Cineteca Nazionale in Rome heeft Giovanna Fossati een lezing gegeven over verschillende samenwerkingsprojecten tussen de Cineteca en Eye. Andere bijdragen werden geleverd door collega's uit internationale en Italiaanse archieven, en Italiaanse regisseurs zoals Liliana Cavani en Paolo Taviani.

**Eye op de Universiteit van Udine/Gorizia
in Italië (16 december - 20 december)**

Half december heeft Fossati als gastdocent een aantal seminars geven over het beheren, restaureren en presenteren van cinematografisch erfgoed voor masterstudenten audiovisuele erfgoedwetenschappen aan de Universiteit van Udine en Gorizia in Italië.

BIJLAGE 2:

ACTIVITEITENVERSLAG ICB-PROJECTSUBSIDIE – PROGRAMMA BUITENLANDSE BEZOEKERS

Het Buitenlands Bezoekersprogramma

Met steun van het Buitenlands Bezoekersprogramma worden jaarlijks belangrijke vertegenwoordigers uit de internationale film- en cultuursector uitgenodigd voor een bezoek aan Nederland. Dit om hen kennis te laten maken met de Nederlandse film en Nederlandse filmindustrie. Tevens wordt de bezoeker zoveel mogelijk in aanraking gebracht met Nederlandse kunst & cultuur in bredere zin en andere creatieve disciplines, bijvoorbeeld door middel van een bezoek aan het Rijksmuseum, Architectuur Instituut of een voorstelling.

In 2019 brachten zevenenveertig internationale gasten een bezoek aan Nederland in het kader van het Buitenlands Bezoekersprogramma. Dit is ongeveer gelijk aan 2018, waarin vijftig internationale gasten naar Nederland kwamen. De bezoekers waren afkomstig uit tweeëntwintig verschillende landen. Het grootste aantal bezoekers kwam uit de VS (elf bezoekers), gevolgd door het Verenigd Koninkrijk (zes bezoekers), Duitsland (vier bezoekers) en Canada (vier bezoekers). Het merendeel van de internationale gasten (60%) was afkomstig uit Europese landen. Dit komt overeen met de tendens in voorgaande jaren, waarin eveneens de meerderheid van de internationale gasten uit Europa kwam. Voor een gedetailleerd overzicht van de bezoekers, zie bijlage *Kwantitatief overzicht en financiële rapportage Buitenlandse Bezoekers 2019*.

Resultaten bezoeken georganiseerd door EYE International/ SEE NL

Op initiatief van EYE International/ SEE NL kwam een aantal programmeurs van internationaal toonaangevende filmfestivals naar Nederland. Voor deze groep is een individueel programma samengesteld dat bestond uit een privé screening van recent voltooide Nederlandse films, aangevuld met een bezoek aan een Nederlands museum en/of culturele instelling. Dit jaar zijn de programmeurs van o.a. de volgende festivals uitgenodigd: Karlovy Vary International Film Festival, Chicago International Film Festival, Rome International Film Festival en Berlinale Forum. Dit resulteerde bijvoorbeeld in de selectie van *Instinct* (Halina Reijn) voor het Chicago International Film Festival en de documentaire *Your Mum and Dad* (Klaartje Quirijns) voor het Rome International Film Festival. De programmeur van Berlinale Forum kwam dit jaar voor het eerst op uitnodiging van EYE International/ SEE NL naar Amsterdam. Hoewel dit nog niet direct tot een selectie leidde, is al wel duidelijk dat hiermee weer een belangrijk contact is gelegd voor de Nederlandse filmindustrie.

Resultaten bezoeken georganiseerd i.s.m. Nederlandse filmfestivals en organisaties

In 2019 is weer met diverse Nederlandse culturele instellingen en festivals samengewerkt bij het uitnodigen van buitenlandse bezoekers. Dit betrof maar liefst zes filmfestivals: Rotterdam International Film Festival, Go Short International Film Festival, Cinekid, Nederlands Filmfestival, Kaboom Animatie Festival en IDFA. Dit leverde wederom een mooi aantal internationale festivalselecties, verkopen, internationale coproducties en internationale samenwerkingen op.

Wij beperken ons hier tot een paar voorbeelden. De programmeur van CPH:Dox selecteerde twee Nederlandse lange documentaires naar aanleiding van zijn bezoek aan IDFA: *King of the Cruise* (Sophie Dros) en *My Rembrandt* (Oeke Hoogendijk). Naar aanleiding van haar bezoek aan Go Short International Film Festival, selecteerde de programmeur van het vooraanstaande Clermont-Ferrand International Short Film Festival de korte film *Tienminutengesprek* (Jamille van Wijn- gaarden) voor de Internationale competitie. De programmeur van New Horizons International Film Festival selecteerde *Take me Somewhere Nice* (Ena Sendijarević) en *Dirty God* (Sacha Polak) voor de Internationale competitie, naar aanleiding van zijn bezoek aan IFFR. Nieuw dit jaar was de samenwerking met casting agentschap Copper & Co. Zij organiseerden in samenwerking met EYE International/ SEE NL *Let us Present Dutch Talent*, een netwerk- bijeenkomst om Nederlands talent onder de aandacht te brengen van buitenlandse casting directors en filmproducenten. Dit resulteerde al binnen twee weken tot concrete auditie ver- zoeken voor Nederlandse acteurs voor Europese series als *Tribes of Europe*, *Barbarians* en *Vikings*. Tevens mochten Nederlanders volop mee in de casting procedure voor een nieuwe BBC serie. Dit evenement betekende een enorm belangrijke stap voor Nederlandse agentschappen, omdat zij nu net als de grote agentschappen uit de Verenigde Staten en Groot-Brittannië, de kans krijgen om talent voor te stellen voor inter- nationale producties.

BIJLAGE 3:
KWANTITATIEF OVERZICHT EN FINANCIËLE
RAPPORTAGE BUITENLANDSE BEZOEKERS

Bezoeker	Reden bezoek	Periode	Land
Andreas Rothbauer, sales agent Picture Tree International	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	Duitsland
Susana Santos Rodrigues, programmeur o.a. Karlovy Vary Int. Film Festival, Rio Film Festival, Kerala FF	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	Duitsland
Jay Jeon, Busan International Film Festival	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	Zuid Korea
Victor Iriarte, San Sebastian International Film Festival	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	Spanje
Frédéric Boyer, Tribeca	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	VS
José Nuno Guerra Rodrigues, directeur Curtas Vila do Conde - Festival Internacional de Cinema	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	Portugal
Marcin Pienkowski, programmeur New Horizons International Film Festival	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	Polen
Lorna Tee, programmeur International Film Festival & Awards Macao	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	Nederland / Maleisie
Sydney Levine, journalist, Blog http://sydneysbuzz.com	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	VS
Mimi Plauche, programmeur Chicago Int. Film Festival	Int. Film Festival Rotterdam	jan-19	VS
Joana Vicente, directeur Toronto Int. Film Festival TIFF	Selecties TIFF	feb-19	Canada
Saskia Mulder, talent agent - The Artists Partnership	Let Us Present Dutch Talent	apr-19	Engeland
Olivia Scott-Webb, casting director Olivia Scott-Webb Casting	Let Us Present Dutch Talent	apr-19	Engeland
Simone Bär, Alexandra Montag	Let Us Present Dutch Talent	apr-19	Duitsland
Nathalie Cheron, casting director Nathalie Cheron Casting	Let Us Present Dutch Talent	apr-19	Frankrijk
Manuel Puro, casting director Puro Casting	Let Us Present Dutch Talent	apr-19	Engeland
Lisa Ogdie, programmaeur Sundance Int. FF	Go Short – Int. Short FF Nijmegen	apr-19	VS
Julie Rousson, programmeur Clermont-Ferrand Int. Short Film Festival	Go Short – Int. Short FF Nijmegen	apr-19	Frankrijk
Ivana Kvesic, programmeur Internationale Kurzfilmtage Winterthur	Go Short – Int. Short FF Nijmegen	apr-19	Zwitserland
Vladan Petkovic, journalist Cineuropa	Go Short – Int. Short FF Nijmegen	apr-19	Servie
Christoffer Olofsson, programmeur Uppsala International Short Film Festival	Go Short – Int. Short FF Nijmegen	apr-19	Zweden
Arfi Lamba, producent Bombay Berlin Film Productions	Locatie bezoek Amsterdam	mei-19	India
Kristy Matheson, ACMI	SISTERS - Eye Int. Conference 2019	mei-19	Australië
Jacqueline Stewart, Film en mediastudies, Universiteit van Chicago	SISTERS - Eye Int. Conference 2019	mei-19	VS
Anna Purkrabkova, programmeur Karlovy Vary Int. Film Festival	Zomerfestivals	mei-19	Tsjechië
Mario Sesti, directeur Rome Int. Film Festival	Zomerfestivals	jul-19	Italië
John Nein, programmeur Sundance Int. Film Festival	Ned. Film Festival	sep-19	VS
Sergina Stavroulaki, sales agent Herectic Outrech	Ned. Film Festival	sep-19	Griekenland
Todd Brown, XYZ Films	Ned. Film Festival	sep-19	VS
Jasper van Hecke, Universal Pictures	Ned. Film Festival	sep-19	Engeland
Cate Kane, Curzon Artificial Eye	Ned. Film Festival	sep-19	Engeland
David Kleeman, Dubit	Cinekid	okt-19	VS
Xiaojuan Zhou, Attraction Distribution	Cinekid	okt-19	Canada
Karin Vanderijdt, programmeur ANIMA	Kaboom Animatie FF	nov-19	België
Luce Grosjean, directeur MIYU Distribution	Kaboom Animatie FF	nov-19	Frankrijk
Mike Hollingsworth, Supervising Director van Netflix-animatieserie Bojack Horseman	Kaboom Animatie FF	nov-19	VS
Cleo Veger, Dogwoof Distribution	IDFA	nov-19	Engeland
Shane Smith, artistiek directeur Hotdocs	IDFA	nov-19	Canada
Mads Mikkelsen, programmeur CPHDox - Int Documentary FF Copenhagen	IDFA	nov-19	Denmark
Madeline Robert, programmeur Nyon Visions du Reel	IDFA	nov-19	Zwitserland
Martin Horyna, programmeur documentaire Karlovy Vary Int. Film Festival	IDFA	nov-19	Tsjechië
Karin Rywkind Segal, artistiek directeur Docaviv Int. Documentaire FF	IDFA	nov-19	Israël
Kathy Brew, gastcurator MOMA	IDFA	nov-19	VS
Tom Oyer, Academy Awards Manager	IDFA	nov-19	VS
Joan Aguilar, programmeur Berlinale Forum	Selecties Berlinale	dec-19	Duitsland
Petri Kemppinen, CEO Nordisk Film & TV Fond	NFF Extended	dec-19	Finland
Dorota Lech, programmeur Toronto Int. Film Festival TIFF	Selecties TIFF	dec-19	Canada

BIJLAGE 4: RESULTATEN ARCHIVAL LOANS 2019

Totaal aantal analoge en digitale vertoningen 2019

	analoog	digitaal	analoge en digitale vertoningen
Totaal 2019	257	293	550
Totaal 2019%	46,7%	53,3%	100%

Totaal aantal Nederlandse en buitenlandse filmvertoningen* in 2019

	NL-films	EXT-films	NL-films en EXT-films
Totaal 2019	217	333	550
Totaal 2019%	39,5%	60,5%	100%

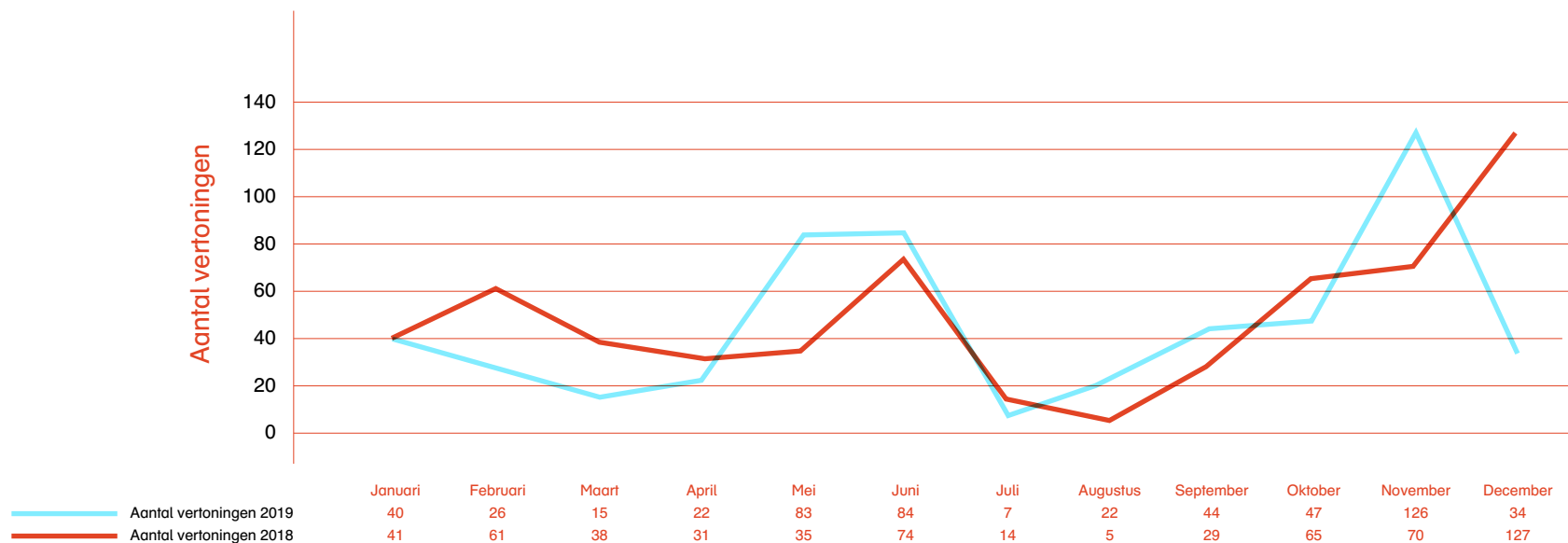
* Het gaat hier om het aantal vertoningen van Nederlandse films
(Een film kan dus meerdere keren tellen omdat de film meerdere keren gedraaid heeft.)

Totaal aantal vertoningen van vertoners binnen- en buitenland 2019*

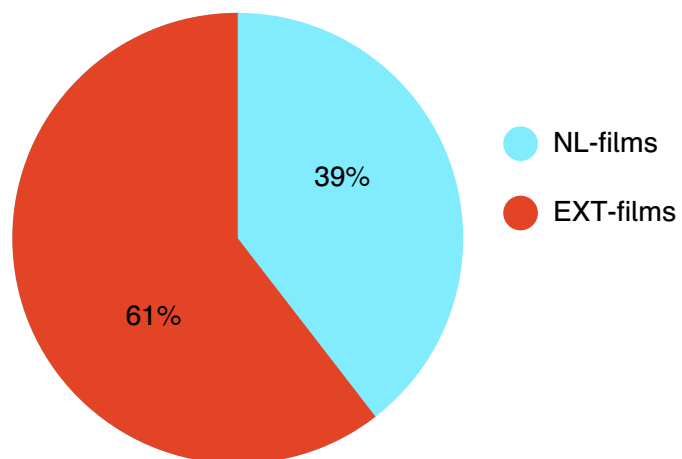
	Vertoningen NL-vertoner	Vertoningen EXT-vertoner	NL- en EXT vertoners
Totaal 2019	138	412	550
Totaal 2019%	25,1%	74,9%	100%

* Als een vertoner meerdere keren heeft vertoond, dan is deze vertoner nogmaals geteld

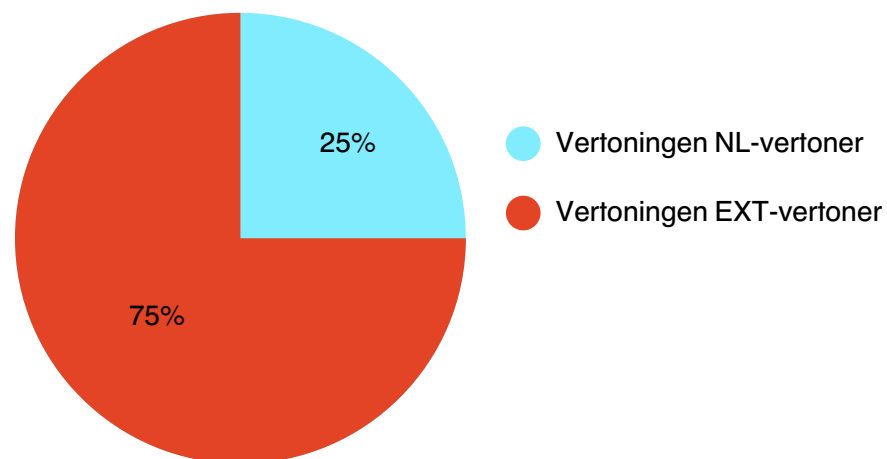
Aantal vertoningen per maand in 2018 en 2019

Percentage Nederlandse en buitenlandse filmvertoningen in 2019

Percentage vertoningen van Nederlandse en buitenlandse vertoners in 2019

BIJLAGE 5:

NEVENFUNCTIES LEDEN RAAD VAN TOEZICHT GEDURENDE HET JAAR 2019

Alexander Rinnooy Kan

Voorzitter Bestuur AGGT
Voorzitter Raad van Toezicht De Balie
Voorzitter Raad van Advies Amsterdam Center
for Entrepreneurship (ACE)
Voorzitter Wetenschappelijke en
Maatschappelijke Adviesraad
Voorzitter Big Data Alliance
Voorzitter IAR CWI InstituutsAdviesRaad
Voorzitter Maatschappelijke Adviesraad
Strategisch Thema Instituten
Lid Raad van Advies Teijin, Japan
Lid Raad van Advies Stichting Instituut GAK
Lid College van Regenten Prof. F. de Vries
Stichting
Lid Raad van Commissarissen Siemens
Nederland
Voorzitter Raad van Advies Diabetesvereniging
Nederland
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Manifesta
Voorzitter Stichting Avond van Wetenschap en
Maatschappij
Lid Raad van Advies Kamp Amersfoort
Ambassadeur KWF Oncode
Voorzitter Raad van Toezicht Rijksmuseum
Boerhaave

Siebe van Elslloo

Bezoldigd

Lid Raad van Bestuur/CFO Buma/Stemra
Directeur SvE Beheer BV
Lid Raad van Toezicht Stichting Cito Instituut
voor Toetsontwikkeling
Voorzitter Audit Committee Stichting Cito Instituut
voor Toetsontwikkeling

Onbezoldigd

Penningmeester Stichting De Groene Beheer
Penningmeester Stichting 1877
Bestuurslid Stichting Buma Beleggingsfonds
Bestuurslid Stichting Stemra Beleggingsfonds
Bestuurslid VOI©E
Secretaris/Penningmeester Stichting SCAN
Bestuurslid Stichting Buma/Stemra Projecten
Bestuurslid Stichting Beheer Rechten Fingerprint
Database

Lex ter Braak

Geen nevenfuncties

Caroline Princen

Bestuurslid Stichting Steun VUmc
Alzheimercentrum (2012 – heden)
Lid van Commissarissen Ordina (april 2018 –
heden)
Voorzitter Monitoring Commissie Talent naar de
Top (januari 2016 – heden)
Voorzitter Raad van Toezicht UMC Utrecht (april
2014 – heden)

Marc van Warmerdam

Directeur/bestuurder muziektheatergezelschap
Orkater
Directeur/eigenaar Graniet Film
Lid Raad van Toezicht Schouwburg Kunstmin,
Dordrecht
Lid Bestuur Stichting Louis Hartlooper, Utrecht

Gunay Uslu

Stichting NIOD Fonds, bestuurslid
Rabobank Ledenraad, lid
Corendon Foundation, voorzitter bestuur
Allard Pierson (UvA), Raad van Advies
Vereniging Rembrandt, adviseur
Commissie Musea, Raad voor Cultuur,
Ministerie van OCW, lid/adviseur
Stichting Meer Jazz, Comité van Aanbeveling

BIJLAGE 6:

NEVENFUNCTIES

BESTUURDER

SANDRA DEN HAMER

Voorzitter Association des Cinémathèques
Européennes (ACE)
Bestuurslid Stichting Dansmakers Amsterdam
Lid Dutch Creative Council
Bestuurslid Cinema Digitaal
Bestuurslid Stichting Eurosonic/Noorderslag
Groningen
Bestuurslid Het Nieuwe IJ (in 2019 opgeheven)
Raad van Advies Inscience Film Festival
Nijmegen
Jurylid Prince Claus Fund